

פא

ד

תמצית דוחות כספיים 30.9.2015

נ

בנק מסד

תמצית דוחות כספיים
ליום 30 בספטמבר 2015

תוכן העניינים

3	דוח הדירקטוריון
82	סקירת ההנהלה
97	הצהרות המנהל הכללי והחשבונאי הראשי
99	תמצית הדוחות הכספיים ביניים (בלתי מבוקרים)

דוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2015

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 16 בנובמבר 2015, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק מסד בע"מ לתקופה ינואר-ספטמבר 2015.

להלן הפרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתקופת הדוח:

ההתפתחויות הכלכליות והפיננסיות

התפתחויות הכלכליות העיקריות בישראל

התפתחויות ריאליות

נתוני האינדיקטורים הכלכליים למחצית הראשונה של שנת 2015 ולתקופות קודמות מצביעים על מגמת התמתנות בקצב הצמיחה של המשק בשנים האחרונות בעיקר על רקע המשך החולשה ביצוא. על פי האומדן האחרון שפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") במהלך חודש ספטמבר 2015, במחצית הראשונה של שנת 2015 צמח המשק ב-2.5% במונחים שנתיים, לאחר עלייה דומה במחצית השנייה של שנת 2014 ועלייה של 2.4% במחצית הראשונה של שנת 2014. ברבעון השני של שנת 2015 צמח התוצר ב-0.1% בלבד במונחים שנתיים, לאחר עלייה של 1.8% ברבעון הראשון של שנת 2015 ועלייה של 6.1% ברבעון הרביעי של שנת 2014, כאשר מדובר בנתוני הצמיחה הנמוכים ביותר מאז המשבר הפיננסי. על פי אומדנים ראשוניים של הלמ"ס שפורסמו במהלך חודש אוקטובר 2015, התמ"ג צפוי לעלות בשנת 2015 ב-2.5% והתוצר לנפש במחירים קבועים יהיה גבוה ב-0.4% מהתוצר לנפש אשתקד. שיעור הגידול בתוצר העסקי במחצית הראשונה של השנה עמד על 2.3% במונחים שנתיים וההוצאה לצריכה הפרטית לנפש עלתה ב-2.9% במחצית הראשונה של שנת 2015, לאחר עלייה של 4.3% במחצית השנייה של שנת 2014 ו-0.5% במחצית הראשונה של שנת 2014. המדד המשולב של בנק ישראל עלה בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ-2.2%. חטיבת המחקר של בנק ישראל הורידה בחודש ספטמבר 2015 את תחזית צמיחת התוצר של ישראל לשנת 2015 ל-2.6%, לעומת 3.0% בתחזית הקודמת מחודש יוני. זאת על רקע ירידה בייצוא בגין שיבושי עבודה שאירעו בתחילת השנה בענף הכימיקלים ומירידה בביקוש העולמי שבאה לידי ביטוי בחולשת הסחר העולמי. תחזית הצמיחה לשנת 2016 עודכנה אף היא כלפי מטה ל-3.3% לעומת 3.7% בתחזית הקודמת מחודש יוני, בעיקר על רקע הפחתת תחזית הסחר בעולם.

תקציב המדינה

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם הגירעון הממשלתי ב-3.8 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון של 10.9 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ב-12 החודשים האחרונים (אוקטובר 2014 - ספטמבר 2015) עמד הגירעון בתקציב המדינה על 2.0% מהתמ"ג. בחודשים ינואר - ספטמבר 2015 פעלה הממשלה ללא מסגרת תקציב מאושרת ובהתאם לחוק המאפשר לממשלה להוציא 1/12 מתקציב שנת 2014 בכל חודש. נתוני הגירעון משקפים גירעון נמוך משמעותית בהשוואה לתקופות מקבילות וזאת על רקע השיפור בהכנסות המדינה ממיסים (בעיקר מיסוי מקרקעין) שהיו גבוהים בכ-83% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עלייה זו צפויה, ככל הנראה, לסייע לממשלה לעמוד ביעד הגרעון המעודכן לשנת 2015 (2.9%). מתחילת השנה עלו הוצאות משרדי הממשלה ב-5.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, כאשר בצד הכנסות המדינה ממיסים חלה עלייה נומינלית של 7.3%. בחודש ספטמבר על רקע תחזית גביית מיסים מעודכנת, הוחלט על הפחתת שיעור המע"מ מ-18% ל-17% החל מחודש אוקטובר 2015.

אינפלציה

מדד המחירים לצרכן ירד מתחילת השנה ב-0.6%. ברבעון הראשון של השנה נרשם מדד שלילי בשיעור של 1.3%, ברבעון השני מדד חיובי בשיעור של 1.1% וברבעון השלישי מדד שלילי בשיעור של 0.4%. מתחילת השנה עיקר הירידה נרשמה בסעיפי הלבשה והנעלה, אחזקת הדירה, תחבורה ותקשורת. מנגד חלה עלייה בעיקר בסעיפי ירקות ופירות. ב-12 החודשים האחרונים (ספטמבר 2015 לעומת ספטמבר 2014) ירד המדד ב-0.5% והושפע בעיקר מירידה במחירי האנרגיה, כאשר בנטרול הירידה במחירי האנרגיה והפחתות המחירים בעלי אופי חד-פעמי (כגון: הפחתות במחירי המים והחשמל) עלה המדד בכ-1% ב-12 החודשים האחרונים. על פי הערכות בנק ישראל הפחתת המע"מ והירידה במחירי החשמל צפויות לפעול להפחתת המדד גם בחודשים אוקטובר ונובמבר בשיעור מצטבר של כ-0.4%.

חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש ספטמבר כי בשנת 2015 האינפלציה תהיה שלילית ברמה של 0.8% ובשנת 2016 צפויה להיות חיובית ברמה של 1.4%, בעיקר על רקע הירידה במחירי האנרגיה והסחורות בעולם ומהוזלה במחירי החשמל, ירידה שהשפעתה צפויה לדעוך במהלך 2016. ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ב-12 החודשים הקרובים נותרו נמוכות סביב ה-0.4%.

שוק הדיור

על פי אומדן מדד מחירי הדירות של הלמ"ס (נתונים ראשוניים), חלה התמתנות בעליית מחירי הדירות בחודשים יולי-אוגוסט. מהשוואת העסקאות שבוצעו בחודשים יולי-אוגוסט 2015, לעומת העסקאות שבוצעו בחודשים יוני-יולי 2015, נמצא כי מחירי הדירות ירדו ב-0.4%. בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, עלו המחירים ב-6.2%. במחצית הראשונה של 2015 הוחל בבנייתן של כ-25,100 דירות חדשות (עלייה של כ-7.9% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד) והסתיימה בנייתן של כ-21,470 דירות (עלייה של כ-6.9% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד). בחודשים ינואר-אוגוסט 2015 חל גידול בביקוש לדירות ונמכרו כ-23,020 דירות חדשות, עלייה של כ-63.2% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בחודש ספטמבר 2015 נטל הציבור משכנתאות בהיקף של כ-4.2 מיליארד ש"ח, בהמשך לכ-6.2 מיליארד ש"ח שנטלו בחודש אוגוסט 2015. בסך הכל בתשעת החודשים הראשונים של 2015 נטל הציבור משכנתאות בסכום מצטבר של כ-49.2 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-28% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, זאת בעיקר על רקע ביטול תוכנית מע"מ אפס על דירות חדשות מקבלן והעלאת מס הרכישה בסוף חודש יוני 2015.

שוק העבודה

נתוני האבטלה ברבעון השני של השנה ממשיכים להיות חיוביים אולם ניכרת מגמה של הרעה, כאשר חלה עלייה בשיעור האבטלה לחודש אוגוסט 2015 (גילאי 15 ומעלה) לרמה של 5.3%, לעומת 5.0% ברבעון השני של 2015 ו-5.4% ברבעון הראשון 2015. ההרעה ניכרת גם בגילאי העבודה העיקריים (גילאי 25-64) בהם שיעור האבטלה בחודש אוגוסט 2015 עמד על 4.5%, לעומת 4.3% ברבעון השני של 2015 ו-4.7% ברבעון הראשון של 2015.

שער החליפין

ברבעון השלישי של השנה שער החליפין של הדולר מול השקל עלה בשיעור של 4.1% בין היתר על רקע הצפי להרחבת פערי הריביות השלייליים בין השקל לדולר. שער החליפין של האירו מול השקל עלה בשיעור של 4.4% במהלך הרבעון השלישי של השנה. בתשעת החודשים הראשונים של 2015 התחזק שער החליפין של הדולר מול השקל בשיעור של כ-0.9% ואילו שער החליפין של האירו מול השקל נחלש בשיעור של כ-6.8%. בחודש דצמבר 2014 הודיע בנק ישראל שבמסגרת התוכנית לקיזוז השפעת הפקת הגז על שער החליפין, ירכוש הבנק 3.1 מיליארד דולר בשנת 2015. במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה רכש בנק ישראל כ-6.1 מיליארד דולר (מזה כ-2.3 מיליארד דולר רכישות שנועדו לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין).

שיעור השינוי-%		שער החליפין ליום			
ינואר-ספטמבר	שנת 2014	31.12.14	30.06.15	30.09.15	
0.9%	12.0%	3.89	3.77	3.92	דולר
(6.8%)	(1.2%)	4.72	4.22	4.40	יורו

ריבית בנק ישראל

בחודש פברואר 2015 החליטה הוועדה המוניתרית של בנק ישראל על הפחתת שיעור הריבית לחודש מרס ב-0.15 נקודות האחוז לשפל היסטורי של 0.1% ונותרה על רמת זו. ההחלטה הינה על רקע התגברות קצב הייסוף בשקל והשפעותיו האפשריות על הפעילות במשק והאינפלציה ונועדה, בין היתר, להחזיר את האינפלציה אל תוך מרכז תחום היעד. חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש ספטמבר כי ריבית בנק ישראל צפויה לעמוד על 0.1% עד הרבעון הראשון של 2016 ולהתחיל לעלות ברבעון השני של 2016.

הסביבה הגלובלית

תחזית הצמיחה הגלובלית החזויה של קרן המטבע הבינלאומית לשנת 2015 עומדת על 3.1%, לעומת הערכה מחודש יולי של 3.3% ומחודש אפריל של 3.5%. הירידה בתחזית הצמיחה נובעת בעיקר בשל הצניחה במחירי הסחורות לצד האטה בכלכלת השווקים המתעוררים. גם לשנת 2016 הופחתה תחזית הצמיחה הגלובלית של קרן המטבע הבינלאומית מ-3.8% ל-3.6%.

בחודש ספטמבר הודיע הפד בארה"ב כי הוא מותיר את הריבית על כנה ברמה אפסית בשל התנודתיות בשוק המניות וההאטה בסין. הפד טוען כי התפתחויות אלו עלולות לעכב את התפתחות הכלכלה ולוחצות את האינפלציה בטווח הקצר כלפי מטה. יו"ר הפד אמרה כי הפד עדיין מצפה לצמיחה מתונה של התמ"ג, המשך השיפור בשוק העבודה ואינפלציה נמוכה בשנים הקרובות. הפד העריך כי הריבית תחל לעלות רק לקראת סוף 2015.

בארה"ב נתוני המאקרו שפורסמו לאחרונה מצביעים על האטה בפעילות (צמיחה של 0.9% בלבד ברבעון השלישי, תוספת נמוכה בהיקף המשרות לשוק העבודה, שכר לשעה נותר ללא שינוי). אירופה גם היא מציגה נתוני פעילות מאכזבים בהשפעת כלכלת גרמניה, אינפלציה וצמיחה חלשה כך שגוברות ההערכות כי ה- ECB ינקוט צעדי הרחבה נוספים.

שוק ההון

בתשעת החודשים הראשונים של השנה עלה מדד ת"א 100 בכ-0.9% ומדד ת"א 25 עלה בכ-1.8%. מדד האג"ח הממשלתי הכולל ירד בשיעור של 0.11%. ברבעון השלישי של השנה ירד מדד ת"א 100 בכ-8.3% ומדד ת"א 25 ירד בכ-9.6%.

נמשך הגידול במחזורי המסחר שעלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של כ-21.9% (מניות והמירים), ובשיעור של כ-3.3% (אגרות חוב), בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור השינוי ב-%		מחזורי מסחר יומיים ממוצעים במיליוני ש"ח	
ינואר-ספטמבר 2015	ינואר-ספטמבר 2014	ינואר-ספטמבר 2015	ינואר-ספטמבר 2014
1.77%	9.75%	683	548
0.89%	8.14%	868	742
(0.11%)	5.77%	4,351	4,092

מדד ת"א 25
מדד ת"א 100
מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון בשוק המקומי (מניות ואג"ח) חלה ירידה של כ-15.8% במהלך ינואר - ספטמבר 2015, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בגיוס אג"ח ממשלתי.

היקף גיוסי ההון במיליוני ש"ח		
ינואר-ספטמבר 2015	ינואר-ספטמבר 2014	שיעור השינוי
4,724	7,294	(35.2%)
29,465	41,737	(29.4%)
45,975	46,173	(0.4%)
80,164	95,204	(15.8%)

מניות והמירים
אג"ח ממשלתי
אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
סה"כ

בארה"ב מדד ה-S&P-500 ירד בכ-6.7% בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בעיקר ברבעון השלישי ירד המדד בכ-6.9%. באירופה עלה מדד היורוסטוק-600 בכ-1.5% בתשעת החודשים הראשונים של 2015 לאחר שברבעון השלישי לבדו ירד בכ-9%. מדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) ירד בכ-17.2% ובעיקר ברבעון השלישי בו ירד המדד בכ-18.5%.

מידע פומבי

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות בארץ ובעולם והשפעתן על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים ברבית, שערי חליפין ואינפלציה, שער מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי הסיכון דלהלן.

התפתחויות עסקיות בבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015

רווח ורווחיות

רווח נקי של הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 26.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 35.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח בתקופה המקבילה אשתקד לפני היישום למפרע בגין כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים הסתכם ב- 31.9 מיליוני ש"ח, ראה באור ד'.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם ב- 8.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 11.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח בתקופה המקבילה אשתקד לפני היישום למפרע בגין כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים הסתכם ב- 11.0 מיליוני ש"ח, ראה באור ד'.

להלן פירוט עיקרי השינויים בסעיפי הרווח והפסד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- קיטון בהכנסות ריבית נטו בסך 2.7 מיליוני ש"ח.
- קיטון בהכנסות שאינן מריבית בסך 9.5 מיליוני ש"ח.
- גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 3.3 מיליוני ש"ח.
- קיטון בהפרשה למיסים על הרווח בסך 6.2 מיליוני ש"ח.

התשואה נטו על ההון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ב- 7.0% בחישוב שנתי, בהשוואה ל- 10.1% בתקופה המקבילה אשתקד ול- 8.0% בכל שנת 2014. התשואה נטו על ההון בתקופה המקבילה אשתקד לפני היישום למפרע בגין כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים הסתכם ב- 9.0% ול- 7.5% בכל שנת 2014, ראה באור ד'.

התשואה נטו על ההון ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמה ב- 6.3%, בהשוואה ל- 9.4% בתקופה המקבילה אשתקד. התשואה נטו על ההון בתקופה המקבילה אשתקד לפני היישום למפרע בגין כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים הסתכם ב- 9.3%, ראה באור ד'.

רווח לפני מיסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 43.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 58.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 26.1%.

הרווח לפני מיסים ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם ב- 13.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 18.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 25.7%.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות ריבית על נכסים הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 117.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 128.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 8.9%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על הכנסות הריבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015:

- הכנסות ריבית מאשראי לציבור הסתכמו ב- 114.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 114.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 0.3%. ירידה בריבית המוניטרית גרמה לירידה בהכנסה שקוזה על ידי השפעת עליה בהיקף האשראי לציבור.

- הכנסות מאשראי לממשלה היו שליליות והסתכמו בהוצאות בסך ב- 1.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך 3.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. זאת בעיקר עקב ירידה במדד המחירים לצרכן בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

- הכנסות מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים הסתכמו ב- 0.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 3.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 81.6% הנובע בעיקר מירידה בריבית המוניטרית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

- הכנסות מפקדונות בבנקים הסתכמו ב- 1.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 1.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 27.8% בעיקר עקב ירידה במדד המחירים לצרכן ומירידה בריבית המוניטרית, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

- הכנסות מאגרות חוב הסתכמו ב- 2.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 5.0 מיליוני ש"ח, קיטון של 54.0%. זאת בעיקר עקב ירידה במדד המחירים לצרכן, ירידה בריבית וירידה בהיקף היתרה הממוצעת.

הוצאות ריבית על התחייבויות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 4.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 13.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 64.2%.

הקיטון נובע בעיקר מירידה בהוצאות הריבית בגין פקדונות הציבור שנבעה בעיקר מירידה בריבית המוניטרית ומירידה במדד המחירים לצרכן, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית הכולל - ללא השפעה של הכנסות או הוצאות מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, עומד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 על שיעור של 2.79% בהשוואה ל- 3.11% בתקופה המקבילה אשתקד. פער הריבית ירד בכל המגזרים.

להלן התפתחות ההכנסות (הוצאות) מריבית, נטו לפי מגזרי הצמדה:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			מטבע ישראלי: לא צמוד צמוד למדד מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ) סך הכל
2015	2014	השינוי	2015	2014	השינוי	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	%	
38.3	37.2	3.0	111.9	112.9	(0.9)	
(0.4)	(0.2)	100.0	(0.6)	0.8	-	
0.4	0.6	(33.3)	1.2	1.5	(20.0)	
38.3	37.6	1.9	112.5	115.2	(2.3)	

להלן התפתחות ההכנסות מריבית, נטו לפי מגזרי פעילות עיקריים:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			מגזר משקי הבית מגזר בנקאות פרטית מגזר עסקי סך הכל
2015	2014	השינוי	2015	2014	השינוי	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	%	
27.9	26.5	5.3	81.2	80.3	1.1	
2.8	3.7	(24.3)	8.6	12.3	(30.1)	
7.6	7.4	2.7	22.7	22.6	0.4	
38.3	37.6	1.9	112.5	115.2	(2.3)	

להלן התפתחות ההכנסות שאינן מריבית לפי מגזרי פעילות עיקריים:

	לשלושת החודשים שהסתיימו			לתשעת החודשים שהסתיימו		
	ביום 30 בספטמבר			ביום 30 בספטמבר		
	2015	2014	השינוי	2015	2014	השינוי
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
	%			%		
מגזר משקי בית	8.7	7.8	11.5	26.0	23.7	9.7
מגזר בנקאות פרטית	6.7	6.8	(1.5)	21.1	19.9	6.0
מגזר עסקי	3.8	4.6	(17.4)	11.7	13.9	(15.8)
מגזר ניהול פיננסי	1.1	5.5	(80.0)	7.5	18.3	(59.0)
סך הכל	20.3	24.7	(17.8)	66.3	75.8	(12.5)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 בהוצאות בסך 2.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך 1.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן התפתחות ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות עיקריים:

	לשלושת החודשים שהסתיימו		לתשעת החודשים שהסתיימו	
	ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר	
	2015	2014	2015	2014
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
מגזר משקי הבית	1.6	(0.3)	4.1	(1.2)
מגזר עסקי	(0.7)	(0.4)	(2.0)	*-
סך הכל	0.9	(0.7)	2.1	(1.2)
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי:				
מגזר משקי הבית*	0.24%	(0.05%)	0.21%	(0.07%)
מגזר עסקי*	(0.33%)	(0.20%)	(0.31%)	-

* על בסיס שנתי

להלן התפתחות ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי (במיליוני ש"ח):

2015			
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום
30 בספטמבר	30 ביוני	31 במרס	30 בספטמבר
(0.4)	(0.7)	(1.5)	(2.6)
1.3	1.7	1.7	4.7
0.9	1.0	0.2	2.1
הפרשה להפסדי אשראי פרטנית			
הפרשה להפסדי אשראי קבוצתית			
סך הכל			
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי:			
0.08%	0.10%	0.12%	0.02%
מאזני*			
0.05%	0.07%	0.08%	0.02%
מאזני וחוז' מאזני*			

2014				
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום	
31 במרס	30 ביוני	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
0.6	(1.1)	(0.8)	(1.3)	הפרשה להפסדי אשראי פרטנית
(0.2)	0.2	0.1	0.1	הפרשה להפסדי אשראי קבוצתית
0.4	(0.9)	(0.7)	(1.2)	סך הכל
				שיעור ההפרשה להפסדי אשראי:
0.05%	(0.12%)	(0.09%)	(0.05%)	מאזני*
0.04%	(0.08%)	(0.06%)	(0.03%)	מאזני וחוץ מאזני*

* על בסיס שנתי

הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב-110.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-116.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.2%.

הכנסות הריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ב-37.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-38.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.3%.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-6.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-17.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מקיטון במימוש ניירות ערך זמינים למכירה שנזקפו לרווח והפסד.

הכנסות מימון שאינן מריבית ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ב-1.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מקיטון במימוש ניירות ערך זמינים למכירה שנזקפו לרווח והפסד.

עמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 ב-58.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-57.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.1%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015:

- עמלות מטיפול באשראי הסתכמו ב-4.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 6.7%.

- הכנסות מפעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים ומעמלות הפצה הסתכמו ב-19.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-17.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.5% הנובע בעיקר מעליה בהיקף הפעילות בשוק ההון של לקוחות הבנק.

- הכנסות מכרטיסי אשראי הסתכמו ב-9.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-9.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.0%.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו העמלות ב-19.1 ש"ח, בהשוואה ל-19.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות אחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 1.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 0.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע ממימוש נכסים בחודש אפריל 2015, אשר הניב רווח בסך כ- 0.8 מיליוני ש"ח. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההכנסות האחרות ב- 0.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 0.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות תפעוליות ואחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב-133.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-133.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההוצאות התפעוליות ואחרות:

- הוצאות שכר הסתכמו ב- 66.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 64.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.0%. הגידול בשכר נובע בעיקר מיישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור ד.1.

- אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ב- 25.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 24.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול בשיעור 3.7%. עיקר ההפרש נובע מקיטון בתקופה המקבילה אשתקד בהוצאות ארנונה עקב הפרשים בגין שנים קודמות.

- הוצאות אחרות הסתכמו ב-41.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 44.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההוצאות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015:

- הוצאות שיווק ופרסום הסתכמו ב- 4.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 5.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור 5.8%.

- הוצאות תקשורת הסתכמו ב- 2.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 3.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור 13.3%.

- הוצאות בגין שירותים מקצועיים הסתכמו ב- 3.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 4.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור 19.0%.

- הוצאות מחשב הסתכמו ב- 23.6 מיליוני ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההוצאות התפעוליות והאחרות בסך 44.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 44.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההוצאות התפעוליות ואחרות:

- הוצאות שכר הסתכמו ב- 21.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 22.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.1%.

- אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ב- 8.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 7.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 10.4%.

- הוצאות אחרות הסתכמו ב-13.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 14.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור 4.8%.

שיעור כיסוי ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הגיע ל-50% בהשוואה ל-57% בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה למיסים על הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ב-16.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-23.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפרשה למיסים נובע מקיטון ברווח לפני מסים. שיעור המס האפקטיבי מהרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הגיע ל-38.62% בהשוואה לשיעור המס הסטטוטורי שהינו 37.71%. הפער נובע בעיקרו מהוצאות לא מוכרות והפרשים קבועים. ביום 12 באוקטובר אישרה מליאת הכנסת את הצו הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים ירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מ-1 לאוקטובר 2015. לאור זאת, שיעור המס הסטטוטורי ירד מ-37.71% ל-37.58% בשנת 2015 ול-37.18% משנת 2016 ואילך. להערכת הבנק, לשינוי במס לא צפויה השפעה מהותית על דוחותיו הכספיים של הבנק. לפירוט ראה באור 16 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח.

התפתחויות בסעיפי המאזן

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

	יתרה ליום		שינוי לעומת (באחוזים)	
	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר
	2015	2014	2014	2014
סך כל המאזן	6,178.1	*5,544.9	11.4	8.4
מזומנים ופקדונות בבנקים	1,372.8	1,158.6	18.5	6.3
ניירות ערך	660.3	522.2	26.4	27.7
אשראי לציבור, נטו	3,442.8	3,155.9	9.1	8.2
אשראי לממשלה	619.5	621.8	(0.4)	(0.2)
פקדונות הציבור	4,805.2	4,196.2	14.5	10.0
הון	528.3	*500.2	5.6	5.3

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור 1.ד.

אשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכם ב-3,442.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-3,182.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של 8.2%. על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, האשראי לציבור כולל יתרות בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2015 בכ-416.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-391.7 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2014.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

	יתרה ליום		חלק המגזר מסך האשראי		
	30.09.15	31.12.14	השינוי	30.09.15	31.12.14
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב-%	ב-%
מטבע ישראלי	3,262.4	2,997.2	265.2	94.8	94.2
- לא צמוד	165.4	174.0	(8.6)	4.8	5.5
- צמוד למדד	15.0	11.1	3.9	0.4	0.3
מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)	3,442.8	3,182.3	260.5	100.0	100.0
סך הכל					

השקעות בניירות הערך הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2015 ב- 660.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 517.0 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2014. בתקופה זאת חלה ירידה בשווי ההוגן של תיק ניירות הערך הזמינים למכירה בסך 1.9 מיליוני ש"ח שגזקה להון. כמו כן נזקף לרווח והפסד רווח בסך של 6.1 מיליוני ש"ח בגין ניירות ערך שמומשו מהתיק הזמין למכירה.

להלן הרכב התיק:

יתרה ליום		חלק מסך ניירות הערך	
31.12.14	30.09.15	31.12.14	30.09.15
במיליוני ש"ח		ב- %	
629.6	493.0	95.4	95.4
4.0	-	0.6	-
14.1	7.8	2.1	1.5
12.6	16.2	1.9	3.1
660.3	517.0	100.0	100.0
סך הכל			

התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

יתרה ליום		חלק המגזר מסך ניירות הערך	
31.12.14	30.09.15	31.12.14	30.09.15
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
ב- %		ב- %	
553.9	458.6	95.3	20.8
97.6	53.2	44.4	83.5
8.8	5.2	3.6	69.2
660.3	517.0	143.3	27.7
סך הכל			

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמו ב- 4,805.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 4,367.5 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של 10.0%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

יתרה ליום		חלק המגזר מסך פקדונות הציבור	
31.12.14	30.09.15	31.12.14	30.09.15
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
ב- %		ב- %	
3,865.8	3,507.7	358.1	10.2
618.0	597.6	20.4	3.4
321.4	262.2	59.2	22.6
4,805.2	4,367.5	437.7	10.0
סך הכל			

* כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 30 בספטמבר 2015 בסך 55.1 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2014 - 55.7) המוצגים לפי המסלול הגובר.

** כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 30 בספטמבר 2014 בסך 4.6 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2013 - 1.3) המוצגים לפי המסלול הגובר.

פקדונות של גופים מוסדיים שגויסו בישראל ליום 30 לספטמבר 2015 שנכללו בפקדונות הציבור הסתכמו לסך של 52.4 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-56.1 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

הון ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכם ב-528.3 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-501.8 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של 5.3%. הגידול בהון נבע בעיקרו מרווח בסך 26.7 מיליון ש"ח, מקיטון בסך 1.2 מיליון ש"ח ביתרת ההתאמות מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו ומגד מגידול בסך של 1.0 מיליון ש"ח ביתרת ההתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים.

יחס הון למאזן ליום 30 בספטמבר 2015 הגיע ל-8.6% לעומת 8.8% ביום 31 בדצמבר 2014.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2015 הגיע ל-15.41% לעומת 15.70% ביום 31 בדצמבר 2014, לפי באזל III.

יחס כיסוי הנזילות ליום 30 בספטמבר 2015 הינו 391%.

יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2015 הינו 7.77%.

פעילות חוץ-מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות הבנק (במיליון ש"ח):

	31.12.14	30.9.15
השינוי ב - %		
(4.4)	3,577	3,421
בתיקי ניירות ערך		

תפעול קופות גמל - שירותי התפעול של קופות הגמל ניתנים החל מהרבעון השני של שנת 2010, באמצעות חברת האם. ביום 23 ביולי 2014 נחתם הסכם לתפעול קופות הגמל גל וכלנית וביום 29 ביולי 2014 נחתם הסכם תפעול לקופת הגמל הגומל. לפי ההסכמים, חברת האם תעניק לקופות הגמל שירותי תפעול והטיפול בהפקדות ובמשיכות כספי העמיתים יכול שיעשה בסניפי הבנק. תמורת שירותים אלה רשם הבנק הכנסה נטו בסך 0.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל-0.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

הבנק פועל בישראל במרבית תחומי הבנקאות ומספק מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו. פעילות הבנק מתבצעת באמצעות 2 מגזרי פעילות עיקריים:

(א) **המגזרים הבנקאיים** - מתחלקים למגזר משקי בית, מגזר בנקאות פרטית ומגזר עסקי. מגזרים אלה עוסקים במתן שירותים בנקאיים ובתיווך פיננסי, תוך התמקדות במשקי בית, מקבלי משכורת עם התמחות מיוחדת באוכלוסית עובדי ההוראה ומוסדות חינוך:

1. **מגזר משקי הבית (המגזר הקמעונאי)** - מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי הבית.

2. **מגזר הבנקאות הפרטית** - הבנק פועל להרחיב ולהעמיק את הפעילות עם לקוחות הבנקאות הפרטית, תוך בחינה מקצועית של צרכי הלקוחות והתאמת תיק ההשקעות שלהם בהתאם לאפיון הלקוח. הפעילות תתמקד בעיקרה בנושאים הבאים:

- טיפול אישי וממוקד בלקוחות המגזר, הנמנים על הלקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה יחסית, תוך בחינה והתאמה של פעילות הלקוח, באמצעות מערכות מתוחכמות וביצוע מעקב שוטף ומקצועי אחר ביצועי תיק ההשקעות והרכבו, כפועל יוצא מאפיון רמת הסיכון של הלקוח בחשבונו.

- גיוס לקוחות בעלי עושר פיננסי התואמים את לקוחות המגזר כאמור, תוך מתן דגש על מקצוענות, יחס אישי ותודעת שירות גבוהה.

3. **מגזר עסקי** - מספק מגוון של שירותי בנקאות לעסקים וחברות. לקוחות אלה מקבלים את השירות ביחידות מובדלות בסניף, אשר מקבלות תמיכה מקצועית מהנהלה הראשית על ידי רפרנטים מקצועיים ועודיים המתמחים בלקוחות עסקיים.

(ב) **מגזר ניהול פיננסי** - הכולל פעילות בנוסטרו של הבנק, פעילות בנגזרים הפיננסיים וניהול החשיפות.

חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות וניתוח התוצאות העסקיות של הבנק. כללי החשבונאות שיושמו בהצגת תוצאות הפעילות של מגזרי הפעילות של קבוצת הבנק הינם אלה המתוארים בבאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים. להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו - כולל את המרווח שבין הריבית המתקבלת או המשתלמת ללקוח המגזר לבין העלות השולית של מקורות הבנק וכן הריבית התיאורטית על ההון המיוחס למגזר.

הוצאות בגין הפסדי אשראי - ההוצאות בגין הפסדי אשראי נזקפות למגזר אליו משתייך הלקוח.

הכנסות שאינן מריבית - מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות - מיוחס למגזר על פי יחס עלות השכר הישיר.

מיסים על הכנסה - ההפרשה למס על תוצאות הפעילות של כל מגזר חושבה על-פי שיעור המס האפקטיבי.

תשואה להון - כולל את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר.

הון מוקצה למגזר - ההון המשוקלל ברוטו בהתאם למשקל הממוצע של נכסי הסיכון במגזר מסך כל נכסי הסיכון.

נכסי הסיכון - כוללים נכסי סיכון אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי.

להלן תמצית התפתחות הרווח הנקי וסך הנכסים לפי מגזרי פעילות:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2015	2014	השינוי	2015	2014	השינוי	
א. סך ההכנסות						
107.2	104.0	3%	36.6	34.3	7%	מגזר משקי הבית
29.7	32.2	(8%)	9.5	10.5	(10%)	מגזר בנקאות פרטית
34.4	36.5	(6%)	11.4	12.0	(5%)	מגזר עסקי
7.5	18.3	(59%)	1.1	5.5	(80%)	מגזר ניהול פיננסי
178.8	191.0	(6%)	58.6	62.3	(6%)	סך הכל
ב. הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי*						
4.1	(1.2)	-	1.6	(0.3)	-	מגזר משקי הבית
(2.0)	*-	-	(0.7)	(0.4)	(75%)	מגזר עסקי
2.1	(1.2)	-	0.9	(0.7)	-	סך הכל
ג. רווח (הפסד) נקי**						
14.4	17.2	(16%)	5.2	5.5	(5%)	מגזר משקי הבית
1.6	2.8	(43%)	0.2	0.8	(75%)	מגזר בנקאות פרטית
7.9	6.2	27%	2.6	2.1	24%	מגזר עסקי
2.8	9.7	(71%)	0.1	2.8	(96%)	מגזר ניהול פיננסי
26.7	35.9	(26%)	8.1	11.2	(28%)	סך הכל
ד. יתרות מאזניות ממוצעות:						
2,174.2	1,962.4	11%	2,245.6	2,011.6	12%	מגזר משקי הבית
216.8	217.3	-	213.0	215.5	(1%)	מגזר בנקאות פרטית
958.8	847.1	13%	980.0	884.5	11%	מגזר עסקי
2,515.2	2,194.7	15%	2,619.6	2,334.5	12%	מגזר ניהול פיננסי
5,865.0	5,221.5	12%	6,058.2	5,446.1	11%	סך הכל
ה. יתרת אשראי לציבור לפי מגזרי פעילות:						
2,273.3	2,039.1	11%				מגזר משקי הבית
213.7	217.6	(2%)				מגזר בנקאות פרטית
955.8	899.2	6%				מגזר עסקי
3,442.8	3,155.9	9%				סך הכל ליום 30 בספטמבר 2015
ו. יתרת פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:						
2,310.0	1,933.0	20%				מגזר משקי הבית
1,804.1	1,625.2	11%				מגזר בנקאות פרטית
691.2	638.0	8%				מגזר עסקי
4,805.3	4,196.2	15%				סך הכל ליום 30 בספטמבר 2015

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

** הוצג מחדש בעקבות יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

מגזר משקי הבית

מבנה המגזר

מגזר משקי הבית (המגזר הקמעונאי) מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי הבית. המגזר פועל באמצעות מערך הסינוף והשלוחות הפרוסים ברחבי הארץ ובאמצעות ערוצים ישירים: סניפומטים, עמדות לקוח, אינטרנט, "Call Center" שרות SMS בטלפון סלולרי ואפליקציות לטלפונים חכמים (סמרטפונים).

המוצרים הבנקאיים העיקריים שמספק המגזר כוללים: שירותי ניהול חשבון שוטף, אשראי, פקדונות ותוכניות חסכון, פעילות בכרטיסי אשראי ומוצרי הון הכוללים השקעה בקרנות נאמנות והשקעה בניירות ערך.

פעילות המשכנתאות של לקוחות המגזר מתבצעת באמצעות דלפקי משכנתאות של הבנק הבינלאומי המוצבים בחלק מסניפי הבנק.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר משקי הבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם ב-14.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-17.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 16% הנובע בעיקר בשל עליה בהוצאות להפסדי אשראי ובהוצאות התפעוליות המיוחסות למגזר. שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הגיע ל-6.5% בהשוואה ל-8.6% בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע מעליה ביתרות הסיכון של המגזר, עליה בהון המוקצה למגזר וירידה ברווחיות המגזר.

הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב-107.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-104.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 3% הנובע בעיקר מגידול בהכנסות מפעילות מתן אשראי וכן עקב גידול בהיקף היתרות הממוצעות במגזר. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בסך 4.1 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסה בסך 1.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-79.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ב-77.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 3%. הגידול נובע מעליה במספר המשרות המוקצות למגזר.

הלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית:

לשלושת החודשים			לתשעת החודשים		
שהסתיימו ב-30 בספטמבר			שהסתיימו ב-30 בספטמבר		
השינוי	2014	2015	השינוי	2014	2015
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית נטו:					
5%	26.5	27.9	1%	80.3	81.2
מחיצוניים					
הכנסות שאינן מריבית:					
12%	7.8	8.7	9%	23.7	26.0
מחיצוניים					
7%	34.3	36.6	3%	104.0	107.2
סך הכנסות					
-	(0.3)	1.6	-	(1.2)	4.1
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(6%)	**5.5	5.2	(16%)	**17.2	14.4
רווח נקי					
	**8.4%	6.9%		**8.6%	6.5%
תשואה להון*					
12%	2,011.6	2,245.6	11%	1,962.4	2,174.2
יתרה ממוצעת של נכסים					
19%	1,919.1	2,280.0	18%	1,852.1	2,190.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
15%	1,847.5	2,130.9	15%	1,782.9	2,045.1
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
8%	213.7	230.4	12%	193.3	216.6
יתרה ממוצעת של ניירות ערך					
מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:					
10%	23.0	25.2	8%	67.6	73.1
מרווח מפעילות מתן אשראי					
(56%)	3.0	1.3	(56%)	10.3	4.5
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
180%	0.5	1.4	50%	2.4	3.6
אחר					
פירוט הכנסות שאינן מריבית:					
-	2.3	2.3	2%	6.8	6.9
הכנסות מכרטיסי אשראי					
25%	0.4	0.5	15%	1.3	1.5
הכנסות משוק ההון					
16%	5.1	5.9	13%	15.6	17.6
הכנסות תפעוליות ואחרות					
7%	34.3	36.6	3%	104.0	107.2
סך הכנסות					

* כולל את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר. הון מוקצה למגזר - ההון המשוקלל ברוטו בהתאם למשקל הממוצע של נכסי הסיכון במגזר מסך כל נכסי הסיכון.

** הוצג מחדש בעקבות יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

לקוחות

לקוחות המגזר כוללים משקי בית, בעיקר עובדי הוראה ובני משפחותיהם בפיזור רחב. אין לבנק לקוח בודד או מספר מצומצם של לקוחות שאובדנם ישפיע באופן מהותי על הפעילות במגזר.

שיווק והפצה

אתר האינטרנט של הבנק נבנה בטכנולוגיה מתקדמת ובעיצוב המותאם למיתוג של הבנק, תוך הדגשת ייחודו של הבנק כבנק של המורים. בימים אלו מושק לבנק אתר חדש המאחד את האתר השיווקי והתפעולי לאתר אחד המאפשר ללקוח המזוהה לבצע פעולות ולקבל מידע בלא לעבור בין האתרים, וכן ללקוח פוטנציאלי לקבל מידע על מוצרים ושרותים אותם יספק הבנק ואף להגיש בקשה לפתיחת חשבון באמצעות האתר. הצעות שיווקיות מועברות, בין היתר, ללקוחות באמצעות אתר האינטרנט של הבנק ובדיוור ישיר. הבנק משתף פעולה עם אתרי אינטרנט יעודיים למורים ומפרסם באופן קבוע בעיתוני המורים. הבנק מספק שירותי call center תחת "מסד

call באמצעות מוקד של קבוצת הבינלאומי. במסגרת המוקד נהנים לקוחות הבנק ממענה מהיר וממגוון רחב של שירותים.

ביום 1 ביולי 2014 החל הבנק להעמיד הלוואות לעובדי הוראה מכספי החשב הכללי. בנוסף, מעביר הבנק מענקים מותנים לסטודנטים להוראה מחשבון מיוחד של החשב הכללי בגבולות הקצאה מתקציב המדינה. פרטים באשר למכרז החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה – ראה להלן בפרק על הסכמים מהותיים ונושאים אחרים.

מגבלות ופיקוח על פעילות המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, הרשות לניירות ערך ועוד. לפירוט הוראות חקיקה ורגולציה שונות החלות על הבנק והצעות חוק ורגולציה אשר עשויות להשפיע על הבנק, ראה פרק הסכמים מהותיים, שינויי ויזמות חקיקה במערכת הבנקאית ונושאים אחרים.

מגזר הבנקאות הפרטית

מבנה המגזר

מגזר הבנקאות הפרטית מעניק שרותי ייעוץ מתקדמים על ידי יועצי השקעות ללקוחות הבנקאות הפרטית. המגזר פועל באמצעות מערך הסינוף של הבנק במרבית סניפי הבנק. לקוחות הבנקאות הפרטית מקבלים שירות ביחידות מובדלות בסניפי הבנק, אשר מספקות להם את מכלול השירותים הבנקאיים. ללקוחות הבנקאות הפרטית מוצעת "מעטפת שירות", המותאמת לצרכי הלקוח.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות הפרטית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם ב-1.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 2.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 43% הנובע מירידה בריבית המוניטרית. שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר הגיע ל-5.0%, בהשוואה ל-8.1% בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע מירידה ברווחיות של המגזר וגידול בהון המוקצה למגזר. הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב-29.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-32.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 8% הנובע מירידה בריבית המוניטרית וירידת מרווחי הפקדונות. הוצאות המגזר הסתכמו ב-27.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-27.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.0%. היקף נכסי הציבור, המנוהלים על ידי המגזר, הסתכם ב-3,138.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-3,016.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 4%.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות הפרטית:

	לתשעת החודשים			לשלושת החודשים		
	שהסתיימו ב-30			שהסתיימו ב-30		
	בספטמבר			בספטמבר		
	2015	2014	השינוי	2015	2014	השינוי
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית נטו:						
מחיצוניים	8.6	12.3	(30%)	2.8	3.7	(24%)
הכנסות שאינן מריבית:						
מחיצוניים	21.1	19.9	6%	6.7	6.8	(2%)
סך הכנסות	29.7	32.2	(8%)	9.5	10.5	(10%)
רווח נקי	1.6	**2.8	(43%)	0.2	**0.8	(75%)
תשואה להון*	5.0%	**8.1%		2.2%	**6.5%	
יתרה ממוצעת של נכסים	216.8	217.3	-	213.0	215.5	(1%)
יתרה ממוצעת של התחייבויות	1,698.0	1,649.0	3%	1,776.4	1,623.4	9%
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	303.4	308.5	(2%)	298.0	307.9	(3%)
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	3,138.2	3,016.1	4%	3,036.0	3,129.7	(3%)
מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:						
מרווח מפעילות מתן אשראי	4.8	5.0	(4%)	1.5	1.6	(6%)
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	3.3	6.9	(52%)	1.1	2.0	(45%)
אחר	0.5	0.4	25%	0.2	0.1	100%
פירוט הכנסות שאינן מריבית:						
הכנסות מכרטיסי אשראי	2.2	2.4	(8%)	0.7	0.8	(13%)
הכנסות משוק ההון	16.7	15.3	9%	5.2	5.2	-
הכנסות תפעוליות ואחרות	2.2	2.2	-	0.8	0.8	-
סך הכנסות	29.7	32.2	(8%)	9.5	10.5	(10%)

* כולל את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר. הון מוקצה למגזר - ההון המשוקלל ברוטו בהתאם למשקל הממוצע של נכסי הסיכון במגזר מסך כל נכסי הסיכון.

** הוצג מחדש בעקבות יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

לקוחות

לקוחות המגזר כוללים משקי בית, בעיקר עובדי הוראה ובני משפחותיהם בפיזור רחב. אין לבנק לקוח בודד או מספר מצומצם של לקוחות שאובדנם ישפיע באופן מהותי על הפעילות במגזר.

שיווק והפצה

אתר האינטרנט של הבנק נבנה בטכנולוגיה מתקדמת ובעיצוב המותאם למיתוג של הבנק, תוך הדגשת ייחודו של הבנק כבנק של המורים. בימים אלו מושק לבנק אתר חדש המאחד את האתר השיווקי והתפעולי לאתר אחד המאפשר ללקוח המזוהה לבצע פעולות ולקבל מידע בלא לעבור בין האתרים, וכן ללקוח פוטנציאלי לקבל מידע על מוצרים ושרותים אותם יספק הבנק ואף להגיש בקשה לפתיחת חשבון באמצעות האתר. הצעות שיווקיות מועברות, בין היתר, ללקוחות באמצעות אתר האינטרנט של הבנק ובדיוור ישיר. הבנק משתף פעולה עם אתרי אינטרנט יעודיים למורים ומפרסם באופן קבוע בעיתוני המורים. הבנק מספק שירותי call center תחת "מסד

call" באמצעות מוקד של קבוצת הבינלאומי. במסגרת המוקד נהנים לקוחות הבנק ממענה מהיר וממגוון רחב של שירותים. הבנק עורך כנסים ללקוחות הבנקאות הפרטית לצורך חיזוק הקשר עם לקוחות המגזר.

מגבלות ופיקוח על פעילות המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים ועוד. לפירוט הוראות חקיקה ורגולציה שונות החלות על הבנק והצעות חוק ורגולציה אשר עשויות להשפיע על הבנק, ראה פרק הסכמים מהותיים, שינויי ויוזמות חקיקה במערכת הבנקאית ונושאים אחרים.

מגזר עסקי

מבנה המגזר

המגזר העסקי מספק מגוון שירותי בנקאות ומימון ללקוחות עסקיים. המגזר פועל באמצעות יחידות עסקיות בחלק ממערך הסינוף של הבנק הפרוס ברחבי הארץ, אשר מקבל סיוע מקצועי מאגף האשראי במטה על ידי פרפרנטים יעודיים המתמחים בלקוחות עסקיים. שירותי המימון והמוצרים הבנקאיים העיקריים שמספק המגזר כוללים: שירותי ניהול חשבון עסקי, אשראי למימון הפעילות העסקית בענפי המשק השונים, פעילות סחר חוץ, עסקי מט"ח וכרטיסי אשראי.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם ב-7.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-6.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 27% הנובע בעיקר מגביית חובות משנים קודמות, קיטון ההפרשה לריבית בגין פגומים ומקיטון בהוצאות המועמסות על המגזר. שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר הגיע ל-8.6%, בהשוואה ל-7.2% בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב-34.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-36.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 6%. הוצאות המגזר הסתכמו ב-23.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-26.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 10% הנובע מקיטון במשרות המועמסות על המגזר. ההוצאה בגין הפסדי אשראי במגזר הסתכמה בהכנסה בסך 2.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד בה לא נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי. היקף נכסי הציבור, המנוהלים על ידי המגזר הסתכם ב-226.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-198.1 בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 14%.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר העסקי :

	לשלושת החודשים			לתשעת החודשים		
	שהסתיימו ב-30			שהסתיימו ב-30		
	בספטמבר			בספטמבר		
	2014	2015	השינוי	2014	2015	השינוי
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית נטו:						
מחיצוניים	7.4	7.6	-	22.6	22.7	3%
הכנסות שאינן מריבית:						
מחיצוניים	4.6	3.8	(16%)	13.9	11.7	(17%)
סך הכנסות	12.0	11.4	(6%)	36.5	34.4	(5%)
הכנסות בגין הפסדי אשראי	(0.4)	(0.7)	-	***-	(2.0)	75%
רווח נקי	**2.1	2.6	27%	**6.2	7.9	24%
תשואה להון*	**6.7%	8.7%		**7.2%	8.6%	
יתרה ממוצעת של נכסים	884.5	980.0	13%	847.1	958.8	11%
יתרה ממוצעת של התחייבויות	630.9	679.8	6%	624.9	663.8	8%
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	804.6	838.8	10%	770.8	850.4	4%
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	219.7	207.8	14%	198.1	226.2	(5%)
מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:						
מרווח מפעילות מתן אשראי	6.6	6.9	6%	19.3	20.4	5%
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	0.6	0.2	(64%)	2.2	0.8	(67%)
אחר	0.2	0.5	36%	1.1	1.5	150%
פירוט הכנסות שאינן מריבית:						
הכנסות מכרטיסי אשראי	0.1	0.2	-	0.4	0.4	100%
הכנסות משוק ההון	0.2	0.2	17%	0.6	0.7	-
הכנסות תפעוליות ואחרות	4.3	3.4	(18%)	12.9	10.6	(21%)
סך הכנסות	12.0	11.4	(6%)	36.5	34.4	(5%)

* כולל את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר. הון מוקצה למגזר - ההון המשוקלל ברוטו בהתאם למשקל הממוצע של נכסי הסיכון במגזר מסך כל נכסי הסיכון.

** הוצג מחדש בעקבות יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

*** נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

לקוחות

במגזר העסקי מטופלים לקוחות ממגוון רחב של ענפי משק בעלי נפח פעילות עסקי נמוך עד בינוני. היקף האשראי ברמת הלקוח הינו עד 40 מיליון ש"ח.

שיווק והפצה

גורמי השיווק וההפצה במגזר זה הם היחידות העסקיות בסניפי הבנק ויחידות המטה בהנהלה הראשית.

מגבלות ופיקוח על פעילות המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות ניירות ערך ועוד.

לפירוט הוראות חקיקה ורגולציה שונות החלות על הבנק והצעות חוק ורגולציה אשר עשויות להשפיע על הבנק, ראה פרק הסכמים מהותיים, שינויי ויזמות חקיקה במערכת הבנקאית ונושאים אחרים.

מגזר ניהול פיננסי

כללי

פעילות המגזר כוללת את ניהול התיק הבנקאי, נוסטרו שקלים ומט"ח של הבנק דהיינו: פעילות הבנק למען עצמו, באמצעות השקעות באגרות חוב, פקדונות בבנקים, עסקאות במכשירים פיננסיים ועוד. כמו כן כוללת פעילות המגזר את ניהול חשיפות השוק, הבסיס והנזילות אשר הבנק חשוף אליהם בשל עסקיהם של לקוחותיו ותמיכה בתמחור ופיתוח של מוצרים פיננסיים.

מבנה המגזר

פעילות הניהול הפיננסי מתבצעת באמצעות ועדות ספציפיות בהשתתפות חברי ההנהלה וגורמים מקצועיים בכפוף למנכ"ל הבנק הממונה על ניהול הסיכונים הפיננסיים ובאישור ועדות של דירקטוריון הבנק.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם ב-2.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-9.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 71% הנובע בעיקרו הנובע מירידה בהכנסות ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה. שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר הגיע ל-7.8% בהשוואה לתשואה של-29.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב-7.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-18.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 59% הנובע בעיקר מירידה ברווחים ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה שהסתכמו ב-6.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-19.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הניהול הפיננסי :

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר			לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		
השינוי	2014	2015	השינוי	2014	2015
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
הכנסות שאינן מריבית:					
מחיצוניים	5.5	1.1	(59%)	18.3	7.5
סך הכנסות	5.5	1.1	(59%)	18.3	7.5
רווח נקי	**2.8	0.1	(71%)	**9.7	2.8
תשואה להון*	**26.4%	0.5%		**29.6%	7.8%
יתרה ממוצעת של נכסים	2,334.5	2,619.6	15%	2,194.7	2,515.2
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	310.0	332.9	8%	298.2	321.8
פירוט הכנסות שאינן מריבית:					
הכנסות מימון שאינן מריבית	5.5	1.1	(59%)	18.3	7.5

* כולל את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר. הון מוקצה למגזר - ההון המשוקלל ברוטו בהתאם למשקל הממוצע של נכסי הסיכון במגזר מסך כל נכסי הסיכון.

** הוצג מחדש בעקבות יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

לקוחות

המגזר מספק שירותים בתחום ניהול הנוסטרו ומכשירים פיננסיים עבור פונקציות ספציפיות בהנהלה הראשית ומערך הסינוף.

מגבלות ופיקוח על פעילות המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים ועוד. לפירוט הוראות חקיקה ורגולציה שונות החלות על הבנק והצעות חוק ורגולציה אשר עשויות להשפיע על הבנק, ראה פרק הסכמים מהותיים, שינויי ויוזמות חקיקה במערכת הבנקאית ונושאים אחרים.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון לשנת 2014 ולא חל בה שינוי, מלבד המפורט להלן.

אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. עיקרי ההוראות החדשות בנושא זכויות עובדים הם בנושא הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תכניות להטבה מוגדרת. הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתכניות פנסיה ותכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמורות, שיעור תשואה חזוי לטווח ארוך על נכסי תכנית, גידול בתגמול ותחלופה.

ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ליום 1 בינואר 2013: גידול בעודפים בסך 1.1 מיליוני ש"ח וסך גידול בהון בסך 1.1 מיליוני ש"ח.

לפירוט ראה באור 1.1 ד' ובאור 6 לדוחות הכספיים.

חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית

כללי

מערכת החקיקה המסדירה את תחום הבנקאות בישראל ואשר חלה על הבנק כוללת, בין היתר, את פקודת הבנקאות משנת 1941, חוק בנק ישראל, התש"ע-2010, חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. מכוח חוקים אלה נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל ושל המפקח על הבנקים, וחלים עליו הוראות, כללים, הנחיות וצווים של המפקח על הבנקים ("החקיקה הבנקאית"). החקיקה הבנקאית מהווה את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק. פרט לחקיקה הבנקאית, כפוף הבנק בפעילותו גם למערכות חקיקה מקבילות המסדירות את פעילותו בתחומים שונים, כגון פעילות בתחום שוק ההון, בתחום המשכנתאות ועוד. גם בתחומים אלה חלים על הבנק, בנוסף לדברי

החקיקה, הוראות, כללים והנחיות של רשויות המדינה המוסמכות, ובהם של רשות ניירות ערך, של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, של הבורסה לניירות ערך ושל רשות ההגבלים העסקיים. חוקים נוספים בנושאים יחודיים מטילים על כלל המערכת הבנקאית חובות והוראות ספציפיות, לדוגמה דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור, רגולציה העוסקת בפעילות מול תושבי חוץ כגון ה-FATCA וכיו"ב. הבנק פועל תוך ציות להוראות החוק והרגולציה החלים עליה כאמור. להלן בתמצית פירוט של שינויי חקיקה ויזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדו"ח אשר משפיעים או עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

בנקאות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ה - 2015

- התיקון שפורסם ביום 29 בינואר 2015 משלב תיקונים ממספר טיוטות קודמות ותיקונים נוספים, שעיקרם:
- הוראות בנושא ההצטרפות למסלולים.
 - תיקון בהגדרת "עסק קטן" לפיו תאגיד שהמציא לבנק "דוח שנתי", על פיו מחזור עסקיו בשנה שקדמה למועד מסירתו אינו עולה על חמישה מיליון ש"ח, לא יידרש למסור דוח שנתי נוסף וימשיך להיחשב כ"עסק קטן" עד להתקיים הנסיבות המפורטות בתיקון, בהן הותר לבנק לסווגו כעסק שאינו עסק קטן.
 - תיקונים בעמלות שונות- איסור על גביית עמלת פעולה בערוץ ישיר בגין חיוב בכרטיס חיוב מיידי, תיקונים בעמלות טיפול במזומנים, העברה ב- RTGS ועמלות כרטיסי אשראי, ביטול עמלת דמי ניהול/גבייה של הלוואות.
 - הוספו בתעריפון חלקים בעניין עמלות בקשר לסליקה של עסקאות בכרטיס חיוב ולשירותי ניכיון לבתי עסק. ביום 28 ביוני 2015 פורסם תיקון נוסף - כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015, בעיקר בעניין עמלות כרטיסי אשראי שנכללו בתיקון הקודם וכניסתם לתוקף נדחתה ליום 1 ביולי 2015, לצורך התיקון הנוסף הנ"ל.
 - ביום 26 במאי 2015 פורסם צו הבנקאות (שירות ללקוח)(פיקוח על שירות הודעות או התראות), התשע"ה-2015, המכריז על שירות הודעות או התראות כשירות בר פקוח וקובע את סכום העמלה המרבי בגינו.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015

ביום 28 ביוני 2015 פורסמו התיקונים הנ"ל הכוללים, בין היתר, ביטול עמלת "חיוב המפקיד בהחזרת שיק", ביטול גביית עמלת "הודעות" בגין "מכתבי מעקב" ושינויים בעמלות שונות בנוגע לכרטיסי חיוב, לרבות הגבלה על גביית דמי כרטיס בעד כרטיסי חיוב מיידי. הכללים נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2015.

הוראת ניהול בנקאי תקין 423 בעניין "שירות המסלולים"

מטרת ההוראה, אשר פורסמה ביום 21 ביוני 2015, להגביר את מודעות הלקוחות ל"שירות המסלולים" הקבוע בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008, והיא כוללת הנחיות לתאגידים הבנקאיים בדבר אופן יידוע הלקוחות אודות שירות המסלולים במועד פתיחת חשבון עובר ושב ובאמצעות פרסום באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי וכן בדבר מסירת מידע ספציפי בכתב ללקוח המבקש להצטרף למסלול. ההוראה תיכנס לתוקף ב-1 לינואר 2016, למעט ההנחיה בנוגע לפרסום באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי שתחילתה ב-1 לאוגוסט 2015. בנוסף, שלח הבנק הודעה ללקוחות אשר לא הצטרפו לשירות המסלולים, הכוללת מידע בדבר סכומי העמלות בהם חויבו בפועל בהשוואה למחירי המסלולים ופירוט דרכי ההצטרפות לשירות המסלולים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 418 בעניין "פתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט"

ההוראה, אשר פורסמה ביום 16 ביולי 2014, מאפשרת לבנק לפתוח ללקוחות חשבונות באופן מקוון ולנהלם, ובלבד שהמבקשים לפתוח חשבון יהיה יחידים, בגירים, תושבי ישראל, ולא יהיו נהנים בחשבון זולת בעלי החשבון. לצורך זיהוי הלקוחות ואימות פרטיהם יבוצעו הליכים יחודיים, לרבות אימות על סמך העתק מסמכי זיהוי, חתימה על הצהרת נהנים באופן מקוון, זיהוי באמצעות טכנולוגיית היועדות חזותית, וביצוע הליך הכר את הלקוח מוגבר. ההוראה קובעת הגבלות שונות בניהול החשבון (סכומי מקסימום - לפעולות, יתרת נכסים בסוף כל יום ולמסגרת לפעילות בכרטיס חיוב, זהות המורשים לפעול בחשבון. סוג וכמות טפסי שיקים שיופקו ללקוח). ההגבלות תוסרנה לאחר שהלקוח יפקוד את הסניף ויושלם הליך זיהוי מלא. הבנק נערך ליישום ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין - מס' 425 - דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים

ביום 21 ביוני 2015 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מעודכנת בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים. ההוראה קובעת חובת מסירת דיווח שנתי ללקוחות, ומגדירה את אופן מסירתו ואת פירוט המידע שייכלל בו. הדיווח יכלול מידע מקיף אודות נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח. ההוראה כוללת אפשרות שהמפקח על הבנקים ירחיב את חובת הדיווח גם למידע אודות דירוג האשראי של הלקוח בתאגיד הבנקאי.

ההוראה תחול על יחידים ועסקים קטנים ותיכנס לתוקף ביום 28 בפברואר 2016. הבנק נערך ליישום ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 - העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח

ביום 21 בדצמבר 2014 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח. עיקרי התיקון הם הרחבת האפשרות לבצע תהליכי סגירת חשבון או העברת פעילות באמצעות ערוצי תקשורת נוספים וכן מסירת מידע ללקוח במתכונת דומה לזו שנקבעה בהוראות בנק ישראל מס' 425 בנוגע לדוחות השנתיים ללקוחות.

ההוראה חלה על יחידים ועסקים קטנים ונכנסת לתוקף במועדים שונים - 1 בינואר 2015, 1 ביולי 2015 ובאופן מלא ביום 28 בפברואר 2016.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 454 - פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיוור

ביום 21 ביוני 2015 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיוור. מטרת התיקון היא להרחיב את תחולת ההסדר הקיים בהוראה, לקבוע מנגנון אחיד וגלוי לקביעת שיעור הריבית לפיה מחושב רכיב ההיוון וליצור אחידות, ככל הניתן, בין פירעון מוקדם של הלוואה לדיוור לבין פירעון מוקדם של אשראי שאינו לדיוור. לפי התיקון יחול ההסדר הקבוע בהוראה על הלוואות שניתנות לאנשים פרטיים או לעסקים זעירים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור, לעומת הנוסח הקודם שחל רק על הלוואות שסכומן המקורי אינו עולה על 750 אלף ש"ח ושניתנו לתקופה של 6 חודשים לפחות ("הלוואות מוגנות"). כמו כן, לגבי ההלוואות המוגנות נקבע מנגנון חדש לחישוב רכיב ההיוון, המבוסס על הריבית הממוצעת ומנטרל את פרמיית הסיכון של הלוואה במקרה של פרעון מוקדם. בנוסף, לגבי כל ההלוואות הורחבו דרישות הגילוי ללקוח, בין היתר, באמצעות מתן דף הסבר גם בעת מתן ההלוואה. התיקון יכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2016.

צעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי (דביט)

ביום 30 ביוני 2015 הפיץ בנק ישראל הוראות להטמעת כרטיסי חיוב (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב, כמפורט להלן -

1. במסגרת תיקון הוראת נב"ת 470 נוספו לנב"ת 470 שני פרקים -

פרק "כרטיס חיוב מידי וכרטיס נטען" הכולל התייחסות למועדי העברת הכספים בעסקאות חיוב מידי (מחיוב מחזיק הכרטיס ועד לזיכוי בית העסק), וכן לאופן הגילוי ללקוח על עסקאות חיוב מידי, לרבות במסגרת חשבון העו"ש.

פרק "שימוש בכרטיסי חיוב בתקן EMV" ("כרטיסים חכמים"), הכולל הוראות למעבר מערך כרטיסי החיוב (הנפקה, סליקה, מכשירים אוטומטיים) לתקן EMV.

התיקונים להוראה יכנסו לתוקף בהדרגה, החל מה- 1 לאוקטובר 2015 ועד ל- 31 בדצמבר 2018.

2. מכתב המפקח על הבנקים בענין הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מידי (דביט)-
התאגידים הבנקאיים נדרשים לנקוט בפעולות אקטיביות מול לקוחות חדשים וקיימים, לשם הצעת כרטיס חיוב מידי, וכן לנהל מעקב ודיווח תקופתי ביחס להפצת כרטיסי חיוב מידי לבנק ישראל.
3. צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות שניתן על ידי מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מידי) (הוראת שעה), התשע"ה-2015 - העמלה הצולבת לעסקאות בחיוב מידי הוכרזה כעמלה בפיקוח ומחירה יקבע על 0.3% (לעומת עמלה צולבת ממוצעת של 0.7% הנהוגה כיום לעסקאות בחיוב רגיל), החל מיום 1 באפריל 2016 לתקופה של שנה, על מנת לאפשר היערכות לקביעת העמלה על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים. הצו פורסם ביום 26 לאוגוסט 2015.
כמו כן, ביום 28 ביוני 2015 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015. התיקון, שנכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2015, כולל בין היתר הגבלה על גביית דמי כרטיס בעד כרטיסי חיוב מידי, לרבות איסור על גביית דמי כרטיס בעד כרטיסי חיוב מידי שהונפק ללקוח שברשותו כרטיס אשראי בתוקף שהונפק על ידי אותו תאגיד בנקאי, וזאת לתקופה של 36 חודשים ממועד ההנפקה של כרטיס החיוב המידי. הבנק נערך ליישום ההוראות.

תזכיר חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 16 - קביעת עמלה צולבת), התשע"ד-2014
ביום 10 באוגוסט 2014 פורסם תזכיר חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 16 - קביעת עמלה צולבת), התשע"ד-2014 המסמיק את הממונה על ההגבלים העסקיים ("הממונה") לקבוע שיעורי עמלה צולבת של עסקאות בכרטיסי חיוב, וזאת במקום ההסדר המשפטי הקיים (אישור הסדר כובל בבית הדין להגבלים עסקיים). הממונה יוכל לקבוע עמלה צולבת בשיעורים שונים, לרבות עמלה צולבת בשיעור אפס, מקום בו הוא סבור כי לעסקאות שונות מאפיינים המצדיקים זאת. בנוסף, תיקון החוק קובע אחריות פלילית ואפשרות הטלת עיצום בגין תשלום או גביית עמלה צולבת בשיעור שונה משקבע הממונה, וכן כי הפיקוח השיפוטי על הממונה בהפעלת סמכותו לעיל, לרבות ערעור על החלטת הממונה בקביעת שיעור עמלה צולבת, יעשה באמצעות בית המשפט לעניינים מנהליים.

חוזר בנק ישראל בעניין מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים
ביום 9 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת נוהל בנקאי תקן 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. בהתאם לחוזר צומצמה הגדרת ההון להון רובד 1, ובכך הוקשחו המגבלות על מתן אשראי ללווה ולקבוצת לווים. כמו כן שונתה המגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי, והיא תעמוד על 15% מההון האמור במקום על 25%.
מועד התחילה של התיקונים להוראה הוא ב-1 לינואר 2016, למעט לעניין השינוי בהגדרת ההון, אשר הפחתתו תתבצע באופן מדורג, על פני 12 רבעונים, עד ל-31 בדצמבר 2018.

הוראת ניהול בנקאי תקן 327 בעניין "הלוואות ממונפות"
ביום 28 באפריל 2015 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקן 327 בנושא "הלוואות ממונפות".

ההוראה מפרטת את ציפיות הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בדבר ניהול סיכונים הולם וזהיר בפעילויות של הלוואות ממונפות. התאגידים הבנקאיים נדרשים לקיים, בין היתר, מבנה עסקאות המשקף הנחות עסקיות נאותות, מבנה הון הולם ומינוף סביר, וכן הגדרה של הלוואה ממונפת המאפשרת יישום עקבי בכל קווי העסקים. עוד נדרשים התאגידים הבנקאיים לקבוע נוהלי חיתום, מסגרת של מגבלות אשראי וריכוזיות אשראי העולה בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ומערכת מידע ניהולי נאותה. ההוראה תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2016. הבנק נערך ליישום ההוראה.

טיוטת תזכיר חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון מס' 20), התשע"ה-2015

הטיוטה, אשר הופצה ביום 3 בספטמבר 2015, כוללת מספר נושאים, וביניהם-

1. קביעת חזקה הניתנת לסתירה לפיה סירוב מצד תאגיד בנקאי לתת שירות ייחשב כסירוב סביר אם הוא נובע מאי-היענותו של הלקוח למסור פרטים הנדרשים על פי הוראות דין ובעיקר צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 או אם לתאגיד הבנקאי יש יסוד סביר להניח כי פעולה קשורה להלבנת הון או למימון טרור.
2. הרחבת ההסדר לביטול שעבודים שנוצרו להבטחת חוב שכבר נפרע גם ביחס להערות אזהרה ולהתחייבויות לרישום משכנתא שנרשמו להבטחת אותם חיובים תוך מתן אפשרות ללקוח למחקם בעצמו, לרבות הסמכת המפקח על הבנקים להטיל עיצום כספי בגין הפרת חובה זו (חלף עבירת הקנס הקבועה כיום).
3. תיקון הגדרת "לקוח" בהקשר לעמלות, באופן שיאפשר הגדרת יחיד המנהל חשבון למטרת עסק כ"עסק קטן" או "עסק גדול" עפ"י מחזור עסקי, בהתאם לתיקון שכבר הוכנס בכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), תשס"ח-2008 וכניסתו לתוקף הושעתה עד לתיקון הנ"ל בחוק הבנקאות (שירות ללקוח).
4. הסמכת המפקח על הבנקים לפרסם נתונים בדבר ההכנסה הממוצעת בפועל של לקוחות מקבלת שירותים וכן שיעורי רביות המשולמות בפועל ללקוחות בעד פיקדונות שיקליים והגבולות בפועל מלקוחות בעד אשראי, בתאגידים הבנקאיים.

טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 450 בעניין הליכי גביית חובות

ביום 4 במאי 2015 פרסם בנק ישראל טיוטת הוראת נוהל בנקאי תקין בעניין הליכי גביית חובות, שמטרתה להסדיר את הפעולות שעל התאגיד הבנקאי לנקוט בתחום יחסי בנק לקוח ולהביא להגברת ההוגנות והשקיפות בהליכי גביית חובות. בין עיקרי הטיוטה - דרישה לקביעת מדיניות לטיפול בגביית חובות מלקוחות, הקמת פונקציה ייעודית לענין זה, קביעת תקרת ריבית פיגורים בגין הלוואה, לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון, והגילוי הנאות הנדרש.

מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות קמעונאיים

ביום 23 ביוני 2015 פרסם בנק ישראל מכתב לתאגידים הבנקאים לפיו על התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי לקבוע מדיניות, נהלים ותהליכים הקשורים לפנייה יזומה ללקוחות קמעונאיים ולוודא כי תהליך הפנייה היזומה להעמדת הלוואות ללקוח קמעונאי הנו מוסדר ומפורט, לרבות - הגדרת קהלי יעד ספציפיים, קביעת תסריטי שיחה שיכללו גילוי בנוגע לתנאי ההלוואות והתייחסות לצרכי הלקוח ומאפייניו, קביעת אופן הפניה ללקוח תוך התאמת אמצעי השיווק למאפייני אוכלוסיית היעד, תיעוד הפניה ללקוח, לרבות הקלטת פניה שנעשתה באמצעות הטלפון או באמצעות IVR. בהתאם להבהרת בנק ישראל יחול האמור במכתב, בשלב זה, על הלוואות הניתנות לאנשים פרטיים. הבנק מיישם את הוראות המכתב. לגבי הקלטת שיחות שיווק והלוואות בסניפים ניתנה ארכה להערך עד ליום 1 בדצמבר 2015.

הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה-2015

ההצעה, אשר אושרה בקריאה ראשונה ב-2 לספטמבר 2015 מתקנת, בין היתר, את חוק הבנקאות(רישוי), התשמ"א-1981, באופן שיאפשר לגופים חוץ בנקאיים לגייס הון באמצעות הנפקת תעודות התחייבות, כהגדרתן בסעיף 35א לחוק ניירות ערך, לציבור, במטרה להגביר את יכולת התחרות של הגופים החוץ בנקאיים אל מול המערכת הבנקאית במתן אשראי למשקי הבית ולעסקים הקטנים והבינוניים, ובכך להוזיל את עלויות האשראי בסקטור האשראי הקמעונאי. הוצע להגביל את סך האשראי שתאגיד כאמור יהיה רשאי לתת ואשר מקורו, בין השאר, בהנפקת תעודות התחייבות, לסך של 2.5 מיליארד ₪ ובתנאים נוספים.

הצעת חוק המשכון, התשע"ה - 2015

ביום 17 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק המשכון. ההצעה באה לעגן רפורמה מקיפה בדיני השעבודים ולהחליף את הוראות חוק המשכון הקיים ופקודת החברות לעניין זה.

בין השינויים המרכזיים בהצעה - זכותו של יחיד למשכן נכס שטרם הגיע לרשותו ואף נכס שטרם בא לעולם ; ביטול מוסד "השעבוד השוטף" - החברה החייבת תוכל ליצור משכון קבוע על הנכסים העתידיים של החברה, ומעמדו של משכון זה לא יהיה נחות אוטומטית ביחס לשעבודים ספציפיים ; ביטול האפשרות של נושה להגביל את כוחו של החייב לבצע עסקאות בנכס הממושכן, ועוד.

הצעת חוק נתוני אשראי, התשע"ו - 2015

בהתאם להצעה, אשר עברה בקריאה ראשונה ביום 13.10.15, יוחלף חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב - 2002 בחוק חדש, המסדיר את הקמתה של מערכת לשיתוף בנתוני אשראי, שבמרכזה מאגר ציבורי של נתוני אשראי שיוקם, ינוהל, ויופעל על ידי בנק ישראל. במסגרת ההצעה מספר שינויים מרכזיים, ביניהם : הורחב היקף המידע שיימסר ויתקבל אודות לקוחות הבנק. היקף זה ייקבע, בהמשך, על ידי שר המשפטים, בהסכמת הנגיד ושר האוצר ; במאגר ישמרו נתוני אשראי על לקוח, אלא אם כן ביקש שלא ייאסף עליו מידע ; בעל רישיון שירות נתוני אשראי יהיה רשאי למסור דוח אשראי לנותן אשראי בתנאי שקיבל את הסכמת הלקוח למסירת דוח אשראי אודותיו ; הטלת אחריות אישית על נושאי משרה בתאגיד בגין הפרה של הוראות החוק, והסמכת הממונה על שיתוף בנתוני אשראי, שמונה ע"י הנגיד, להטיל עיצום כספי בגין ההפרות המנויות בסעיף 85 לחוק המוצע.

שוק ההון

א. קרנות נאמנות

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד - 2014

ביום 30 ביולי 2014 פורסם חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד - 2014. התיקון מסדיר, בין היתר, את האפשרות להציע לציבור בישראל יחידות של קרן חוץ, אשר קיבלו אישור הגוף המפקח במדינת המוצא שלהן ובכלל זה מאפשר לשר האוצר לקבוע הוראות לעניין תשלום עמלת הפצה על ידי מנהל קרן החוץ. החוק נכנס לתוקף 3 חודשים ממועד פרסומו, אולם הפרק המסדיר הצעת קרנות חוץ ייכנס לתוקף במועד כניסתו לתוקף של תקנות, אשר נועדו להבטיח את עניינו של ציבור המשקיעים בישראל.

ב. ניירות ערך

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 53), התשע"ד - 2013

ביום 28 באוקטובר 2013 אושר תיקון 53 לחוק ניירות ערך. התיקון נועד לעודד מחזיקים בניירות ערך לממש את זכויות ההצבעה שלהם באמצעות מערכת הצבעה אלקטרונית שתקים הרשות לניירות ערך מבלי להידרש לקבל אישור בעלות בנייר הערך מאת חבר הבורסה. חברי הבורסה יידרשו להמציא למערכת את כל הנתונים הנדרשים על מצביעים פוטנציאליים המחזיקים בניירות ערך באמצעותם וכן להמציא למצביעים הפוטנציאליים הללו את המידע והפרטים הנדרשים להם לצורך הצבעה באסיפה. המודל לא נועד להחליף את האפשרויות הקיימות היום להצבעה באסיפה אלא מהווה ערוץ נוסף למימוש זכויות ההצבעה של המחזיקים בניירות ערך. התיקון לחוק נכנס לתוקף ביום 17 ביוני 2015, עם תחילתן של תקנות לחוק שהותקנו לעניין זה.

ג. קופות גמל

אגף שוק ההון במשרד האוצר פרסם ביום 29 ביולי 2015 טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון), התשע"ה - 2015. בהתאם לטיוטה מוצע, בין היתר, כי בחריגים מסוימים, משקיע מוסדי הנמנה על קבוצת משקיעים שלאחד מהם יש הסכם התקשרות עם תאגיד בנקאי למתן שירותי ניהול או תפעול אינו רשאי לרכוש או למכור ניירות ערך או מטבע חוץ ואינו רשאי להחזיק ולסלוק ניירות ערך באמצעות אותו התאגיד הבנקאי או ממנו. מגבלות בנושא נקבעו גם לגבי צד קשור למשקיע מוסדי. כן מוצעת בטיטה הרחבה של הכללים ומספר המשתתפים בהליך התחרותי הנדרש, לרבות דרישה להליך תחרותי, לפחות אחת לשלוש שנים, בקשר להחזקה של ניירות ערך. במקביל פורסמה גם טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (קופות גמל בניהול אישי) (תיקון), התשע"ה - 2015 שמציעה תיקון מקביל לתיקון האמור לעיל, בהבדלים מסוימים. הבנק בוחר את ההשלכות האפשריות של הטיטות על פעילותו.

ממשל תאגידי וחברות

הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ד - 2014

ביום 21 ביולי 2014 פורסמה הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ד - 2014 (ולאחרונה הוחל עליה דין הרציפות). הצעת החוק כוללת שני הסדרים עיקריים. האחד, קביעת מנגנון תאגידי לאישור התקשרות למתן תגמול לנושא משרה בכירה או עובד בתאגיד פיננסי העולה על 3.5 מיליון ש"ח בשנה. סכום התגמול מחושב במצטבר בכל החברות באותו אשכול פיננסי. המנגנון כולל אישור ועדת תגמול/ובהעדרה ועדת ביקורת, אם קיימת כזו, אישור הדירקטוריון, ברוב של הדירקטורים החיצוניים/הבלתי תלויים (ככל שיש כאלו), ואישור אסיפה כללית. בתאגיד שהוא חברה ציבורית, לאישור האסיפה הכללית נחוץ רוב מיוחס מקרב בעלי מניות המיעוט. ההסדר השני, קביעה כי בהכנסה החייבת במס של תאגיד פיננסי לא יותרו ניכויים בשל שכר של נושאי משרה בכירה ועובדים מעבר לתקרה של 3.5 מיליון ש"ח בשנה, ומתקרה זו יופחת סכום ההוצאה השנתי של הענקת מניות או זכות לקבלת מניות. הגדרת התאגידים הפיננסיים עליהם חלה הצעת החוק כוללת, תאגידים בנקאיים, מבטחים, חברות לניהול קופ"ג, חברות לניהול קרנות נאמנות, חברות לניהול תיקים, חברות שיעודן הנפקת מוצרי מדדים ותאגידים השולטים במי מהגופים האמורים ושמתקיימים בהם קריטריונים נוספים שנקבעו בהצעת החוק. על פי ההצעה, החוק יחול על התקשרויות שיאושרו מיום פרסום החוק ואילך. התקשרויות שאושרו קודם לפרסומו יהיו טעונים אישור עד לתום שנה מפרסום החוק. אולם, על פי הצעת החוק, ההוראה המגבילה את השיעור המותר לניכוי בהכנסה החייבת של תאגידים פיננסיים היתה אמורה להיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015 ולחול לגבי עלות שכר שנשא בה התאגיד הפיננסי ממועד זה ואילך.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A - מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 13 באוגוסט 2015 פרסם בנק ישראל תיקון להוראה האמורה. התיקון מתמקד בשלושה נושאים עיקריים. האחד, הוראה כי כל חברי הדירקטוריון בתאגיד בנקאי, לרבות יו"ר דירקטוריון, יהיו רשאים לקבל תגמול קבוע בלבד. בנוסף, לגבי יו"ר הדירקטוריון, נקבעו קריטריונים לאופן בחינת גובה התגמול הקבוע ונקבע כי ניתן לשלם לו גם תנאים סוציאליים והוצאות נלוות כמקובל לנושאי משרה בתאגיד הבנקאי. לגבי תגמול שאר חברי הדירקטוריון, נקבע, כנהוג כיום, כי התגמול הקבוע ייקבע על פי המנגנון לדירקטורים חיצוניים; השני, דרישה כי תגמול משתנה שיוענק לעובדים מרכזיים בתאגיד הבנקאי יהיה בר השבה בנסיבות חריגות במיוחד, שייקבעו על ידי הבנק, בהתחשב בנסיבות שנקבעו בהוראה. כן נקבע כי התאגיד הבנקאי ינקוט בכל האמצעים הסבירים להשיב סכום הולם אם התקיימו התנאים להשבה. תקופת ההשבה נקבעה לחמש שנים עם אפשרות הארכה, לגבי נושאי משרה, בעוד שנתיים נוספות בהתקיים הנסיבות שנקבעו בהוראה. יצוין כי החובה לא תחול כאשר סך התגמול המשתנה לעובד מרכזי אינו עולה על שישית מהתגמול הקבוע שקיבל בשנה קלנדרית; השלישי

(שייכנס לתוקף 6 חודשים מפרסום התיקון), הוראה כי כל תאגיד בקבוצה בנקאית יישא בעלויות נושאי המשרה והעובדים שלו, וכן איסור על עובדים מרכזיים (שאינם דירקטורים, אך כולל יו"ר ודירקטורים חיצוניים) בתאגיד בנקאי לקבל תגמול מבעל היתר שליטה או מחזיק מהותי בתאגיד הבנקאי, לרבות קרוביו ותאגידים בשליטת מי מהם, ושאינם משתייכים לקבוצה הבנקאית. הובהר כי הדרישות על פי התיקון לא יחולו על זכויות שנצברו קודם לתיקון. בנוסף, נקבעה הוראת מעבר על פיה נקבע, בין היתר, כי לגבי הסכמי תגמול שנחתמו לפני פרסום התיקון, התיקון יחול לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2017. על הסכמי תגמול שיחתמו לאחר פרסום התיקון, כולל שינוי של הסכם תגמול קיים, התיקון יחול מיידית.

FATCA - FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT

התקנות שהותקנו ליישום של חוק ה-FATCA (FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT), נכנסו לתוקף ב-1 ביולי 2014. מטרתו של החוק היא להעמיק את גביית המס מישויות אמריקאיות שבבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב, ובמסגרתו נדרשים מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם על ידי אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאיים.

ביום 30 ביוני 2014 נחתם הסכם בילטרלי (להלן - "ההסכם") בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו גם בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם זה הופך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי.

ביום 6 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בעניין היערכות ליישום הוראות ה-FATCA. בחוזר הבהיר המפקח כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח אשר אינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן הנדרש ליישום הוראות ה-FATCA וסירוב ליתן שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת הוראות ה-FATCA, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א - 1981.

בהתאם לנדרש ממוסדות פיננסיים שאינם אמריקאיים, נרשמו הבנק וחברות רלוונטיות מקבוצת הבנק אצל רשויות המס האמריקאיות. הבנק עוקב אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם.

חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים עם מדינות ה-OECD לצרכי מס

ביום 28 באוקטובר 2014 הודיע משרד האוצר לארגון לשיתוף פעולה כלכלי של המדינות המפותחות כי ישראל תאמץ את הנוהל של חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים לצרכי מס (COMMON -CRS) (REPORTING STANDARD) וזאת במסגרת המאבק לצמצום ההון השחור. בהתאם לנוהל זה על המוסדות הפיננסיים, ובכללם הבנקים, לערוך הליך לזיהוי בעלי החשבונות המוחזקים בהם ויעבירו לרשות המיסים מידע הנוגע לבעלי חשבונות שהם תושבי מדינות זרות. המידע יכלול את היתרות ואת ההכנסות הפיננסיות. לשם יישום הוראות הנוהל ידרשו חתימת הסכם בין הרשויות במדינות השונות ותיקוני חקיקה. הודעה זו הנה בהמשך להצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 200) התשע"ד-2014, אשר עברה בקריאה ראשונה בכנסת ביום 10 בפברואר 2014, שמטרתה לאפשר חילופי מידע וסיוע בענייני מס בין מדינת ישראל למדינות אחרות לפי הסכם בינלאומי, אף אם אינו הסכם למניעת כפל מס, וכן לקבוע בדין הפנימי את התנאים והמגבלות לחילופי המידע ולסיוע כאמור.

ביום 25 ליוני פרסם משרד האוצר תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' _), התשע"ה-2015. בהתאם לתזכיר, על מנת שניתן יהיה ליישם את הסכם FATCA שנחתם והסכמים לחילופי מידע אוטומטיים שייחתמו בין הרשויות המוסמכות במתכונת שטבע ארגון ה-OECD, תינתן לשר האוצר הסמכות לקבוע בתקנות הוראות לעניין פעולות שעל מוסד פיננסי חייב בדיווח לבצע לצורך זיהוי וזיהוי פרטים של בעלי החשבונות המנוהלים אצלו, פרטים שעל המוסד הפיננסי לדרוש מבעל חשבון, והוראות ביחס למידע שיש להעביר על חשבונות המוחזקים במוסד הפיננסי ואופן העברתו של המידע. בתזכיר מוצע להבטיח את האכיפה היעילה

באמצעות הליך מהיר להטלת עיצומים כספיים במקרים של הפרות טכניות של הוראות. כמו כן קיימת האפשרות להטיל עיצומים נוספים בגין אותה העבירה. עוד מוצע, בין היתר, לקבוע כי אי זיהוי פרטים של בעל חשבון במוסד פיננסי ישראלי החייב בדיווח, במטרה להתחמק מקיום חילופי מידע לשם אכיפת דיני המס של מדינה אחרת, או במטרה לעזור לאדם להתחמק מקיום חילופי מידע כאמור, יהווה עבירה שדינה שבע שנות מאסר ו/או קנס.

במסגרת הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה-2015 שאושרה, כאמור, בקריאה ראשונה ב-2 לספטמבר 2015, תתוקן, בין היתר, פקודת מס הכנסה באופן המוצע בהצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 200), התשע"ד-2014, במטרה לאפשר למדינת ישראל לחתום על הסכמים לחילופי מידע בהתאם לסטנדרטים המקובלים כיום בעולם, וליישם.

ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border) ביום 16 במרס 2015 פרסם בנק ישראל חוזר בעניין ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border). בהתאם לחוזר, לאור התגברות הסיכונים הכרוכים בפעילות מול תושבי חוץ, על תאגיד בנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו, את נהליו ואת הבקורות ביחס לפעילות מול תושבי חוץ. עוד נקבע בחוזר, כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח שאינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן שנדרש ליישום מדיניותו ונהליו של התאגיד בעניין סיכון cross border וסירוב להעניק שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת חקיקה זרה החלה על הלקוח, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א - 1981.

בחודשים ספטמבר-נובמבר 2014 פנה הפיקוח על הבנקים לבנק ולחלק מהבנקים האחרים בקבוצה (להלן בפסקה זו - "הבנק") (ולמיטב ידיעת הבנק, גם לבנקים אחרים) בנושא היערכותו לסיכונים רגולציה בפעילות לקוחות תושבי חוץ בבנק. לדעת הפיקוח על הבנקים, התחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל והניסיון לאתר כספי חייבי מס, שהועברו על ידי אזרחיהם באמצעות תאגידים בנקאיים זרים, עלולים להשליך על דפוסי התנהגות של לקוחות ומכאן גם לחשוף את הבנק לסיכונים ציית וסיכונים מוניטין.

הבנק ער לסיכונים בפעילות תושבי חוץ ולהתחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל. לבנק מדיניות במסגרת איסור הלבנת הון ודרכי התמודדות עם הסיכונים בפעילות מול תושבי חוץ במסגרת נהליו השונים, לצד היערכותו ליישום הוראות ה-FATCA כמתואר בפרק זה. הבנק נקט בעבר ונוקט גם כיום בפעולות בדיקה וניטור של חשיפות וכן בפעולות מול לקוחות על מנת להקטין ככל הניתן חשש לחשבוניות לא מדווחים. בהתאם לפניית הפיקוח על הבנקים, הבנק נקט בצעדים נוספים ובכלל זה אימוץ מסמך מדיניות ייעודי העוסק בניהול הסיכון הרגולטורי הנובע מפעילות של לקוחות תושבי חוץ וביצוע ביקורת פנימית בבנק, בסיוע של משרד רואי חשבון חיצוני, הן בדבר נאותות תהליך ניהול הסיכונים המשפטיים והרגולטוריים הגלומים בפעילות תושבי חוץ והן בנושא לקוחות אמריקאיים.

ציות לחוקי המס בישראל

הצעת חוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה(אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון)(תיקוני חקיקה)

התשע"ה-2015

בהתאם להצעה, שפורסמה ב-31 באוגוסט 2015, יחויבו גופים פיננסיים, ותאגידים בנקאיים בכללם, להעביר דיווחים שוטפים לרשות המיסים ביחס לפעילות המתבצעת בחשבוניות העסקיים של לקוחותיהם (חשבוניות תאגידים וכל חשבון המוגדר אצלם כחשבון עסקי).

בנוסף, תוסמך רשות המיסים לדרוש מגופים פיננסיים המצאת מידע לגבי קבוצה של לקוחות בעלי מאפיינים משותפים, בשל החשד שלקוחות אלה עברו על חוקי המס באופן הגורם לאובדן מס בהיקף שאינו מבוטל. עוד מוצע לתקן את חוק איסור הלבנת הון כך שיתווספו עבירות מס חמורות כעבירות מקור, לרבות עבירות לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה ועבירות מס נוספות המתאפיינות ביסוד נפשי של כוונה מיוחדת להתחמק מתשלום מס.

המס בישראל

בהתאם לטיטוט המכתב, הנושאת תאריך 30 באוגוסט 2015, תאגיד בנקאי עלול להיחשף לסיכונים כאשר הוא פותח או מנהל חשבון בו מופקדים כספים שיתכן שמקורם בהתחמקות הלקוח מתשלום מס או שמקורם בהכנסות שלא דווחו לרשות המיסים כנדרש. לפיכך, נדרשים התאגידים הבנקאיים לנקוט בצעדים הנדרשים למזעור סיכונים אלה ושילובם במסגרת ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי. עוד נאמר בטיטוט, כי סירוב להעניק שירותים בנקאיים הנובע מיישום המדיניות והנהלים שנקבעו מכוח המכתב - ייחשב כסירוב סביר לענין חוק הבנקאות (שירות ללקוח).

הסכמים מהותיים ונושאים אחרים

מכרז החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה ביום 13 במרס 2014 חתם הבנק על הסכם למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. תקופת ההתקשרות עד ליום 30 ביוני 2019, כאשר החשב הכללי רשאי להאריך את ההסכם לשתי תקופות נוספות של עד שנה כל אחת. במסגרת המכרז, הבנק הפקיד סך של 618 מיליון ש"ח לחשבון מיוחד של החשב הכללי, אשר יוחזר לבנק בסוף תקופת ההסכם בתוספת הצמדה. במסגרת המכרז תועמדה לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי האמור, באמצעות הבנק. ההלוואות הינן בסכום מירבי של עד 25 אלפי ש"ח ולתקופת זמן של עד 5 שנים, בהתאם לסוג ההלוואה. ההלוואות הינן ללא הצמדה ונושאות ריבית בשיעורים הנקבעים על ידי החשב הכללי. בנוסף, יעביר הבנק מענקים מותנים לסטודנטים להוראה מחשבון מיוחד של החשב הכללי בגבולות הקצאה מתקציב המדינה. המענק המותנה יהפוך למענק מלא רק בהתקיים קריטריונים שנקבעו על ידי משרד החינוך. במקרה של אי מימוש תנאי המענק, יהפוך המענק המותנה להלוואה לסטודנט, בתנאים שנקבעו על ידי החשב הכללי.

בהתאם להסכם, הבנק מעביר את החזרי הקרן והריבית של ההלוואות לעובדי ההוראה ושל ההלוואות לסטודנטים לחשבונות החשב הכללי, בהתאם ללוחות הסילוקין של ההלוואות וללא קשר לגביה בפועל.

שומות מס במחלוקת

הבנק הגיש ערעור לבית המשפט בגין צווים להגדלת שומות מס שהוצאו לו בגין שנות המס 2008-2010, שעיקרם נובעים מהפרשי עיתוי בהכרה בהכנסה. ברבעון השלישי של שנת 2015 הוצאו לבנק שומות מס על פי מיטב השפיטה לשנים 2011-2013, הסוגיות במחלוקת זהות לסוגיות בשומות המס לשנים 2008-2010 בגין הגיש הבנק ערעור לבית המשפט. הבנק הגיש ערעור על שומות אלו. לבנק הפרשות מס מספקות לכיסוי כל תוספת מס אפשרית, אם לא יתקבל הערעור במלואו או בחלקו.

דירוג הבנק

במהלך חודש מאי 2014 חברת מידרוג בע"מ אישרה דירוג A1 באופק יציב לאיתנות הפיננסיות הפנימית של הבנק. בנוסף אושרו מחדש דירוגי מכשירי החוב של הבנק כדלקמן: דירוג Aa3 לפקדונות זמן ארוך ודרוג P-1 לפקדונות זמן קצר. אופק הדירוג נותר יציב.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק ונזילות וסיכונים תפעוליים. סיכונים אלה מנוהלים על ידי חברי הנהלה ממונים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל III. בגין סיכונים תפעוליים ויתר הסיכונים אליהם הוא חשוף, הבנק מבצע הקצאת הון משלימה במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצע במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל III - תהליך ה- Internal Capital Assessment Process (ICAAP).

ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו ולהגדלת תוחלת הרווח - תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.

ג. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר הנחיות הקשורות בנושא ניהול סיכונים. הוראות אלה קובעות, בין היתר, עקרונות יסוד לניהול סיכונים ובקרתם ובכלל זה: מעורבות נאותה והבנה של דירקטוריון והנהלת הבנק בניהול הסיכונים, קביעת מדיניות סיכון ותיאבון סיכון, קבלת דיווחים תקופתיים על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים וקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק.

ד. תפישת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחומים והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.

ה. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות ניהול הסיכונים והבקרה הבלתי תלויות ומנהל הסיכונים הראשי וקו ההגנה השלישי שמקיים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.

ו. האחראים על ניהול הסיכונים בבנק הינם:

- מר יעקב שורי, מנכ"ל הבנק - מנהל סיכונים פיננסיים.
- מר דורון סגל - מנהל הסיכונים הראשי של הבנק ואחראי על הסיכונים התפעוליים.
- מר דוד פדרמן, סמנכ"ל, ראש אגף אשראי - מנהל סיכוני האשראי.
- מר גבריאל טייטל, סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות - מנהל סיכון אסטרטגי ומוניטין.
- עו"ד חוה אלקוני-נוימן - היועצת המשפטית של הבנק - מנהלת הסיכונים המשפטיים.
- מר חנן כץ - קצין הציות, אחראי על איסור הלבנת הון והממונה על אכיפה מנהלית.

ז. ניהול הסיכונים מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון בהתאם לתיאבון הסיכון שהוגדר ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק. בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא "מנהל סיכונים ראשי ופונקציית ניהול סיכונים" מונה בבנק מנהל סיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל הבנק ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי.

ח. מידי רבעון נערך ונכתב מסמך סיכונים על ידי היחידה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים, שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי. כמו כן, נסקרות בו ההתפתחויות בסביבה העסקית ובשווקים הפיננסיים וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות ככל שננקטו על ידי היחידה.

ט. בקרת הסיכונים בבנק מתבצעת כדלקמן - בקרה ואמידת סיכוני אשראי, לרבות עמידה בכללי המדיניות, מתבצעת על ידי בקר סיכוני אשראי בחברת האם. בקרת סיכוני שוק ונזילות מתבצעת על ידי בקר הסיכונים בחברת האם. נושאי סיכונים תפעוליים, ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור, אכיפה מנהלית והבקרות בגינן מבוצעים על-ידי הפונקציות האחראיות בבנק (ראה להלן בפרקים המתאימים). היעד העיקרי של הבקרה הוא להטמיע בבנק תרבות ניהול סיכונים מתקדמת תוך התוויית מדיניות ניהול סיכונים התואמת את מטרות הבנק, את הנחיות באזל והמפקח על הבנקים ובמקביל לאתר ולהתריע על סיכונים אפשריים.

ממשל תאגידי ומעורבות הנהלה ודירקטוריון

במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא עבודת הדירקטוריון אומצו בין היתר עקרונות באזל בתחום הממשל התאגידי וניהול הסיכונים. במהלך חודש אוגוסט 2011 אישר דירקטוריון הבנק מסמך תשתית בעניין עקרונות הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בבנק על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301, עקרונות באזל II והנחיות בנק ישראל האחרות. מסמך תשתית זה עודכן ואושר בחודש ינואר 2015, בהתחשב גם בעקרונות ניהול בנקאי תקין מס' 310 בעניין "ניהול סיכונים" שבנק ישראל התכוון לפרסם (נוהל זה פורסם בדצמבר 2012 וכנס לתוקף בינואר 2014). המסמך מגדיר מתכונת פעולה של ממשל תאגידי אפקטיבי התומך בפעולת הדירקטוריון והנהלה, ומאפשר להם לקבוע את אסטרטגיית הבנק ויעדיו, לגבש תיאבון לסיכון, לנהל את עסקיו השוטפים של הבנק, ולהגן על האינטרסים של המפקידים, בעלי המניות ונוטלי סיכון אחרים. המסמך משמש מצע מחייב עבור הבנק בכל הנוגע לתפיסת הממשל התאגידי ולמתכונת ניהול הסיכונים. המסמך מיושם באמצעות נוהל הדירקטוריון והנהלה, מסמכי המדיניות הרלוונטיים והמעגלים המרכזיים המרכיבים את מארג הממשל התאגידי בבנק - ובראשם הדירקטוריון והנהלה. השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו, הנהלה וועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כמפורט להלן:

- א. דירקטוריון הבנק מתווה את האסטרטגיה התאגידית העסקית של הבנק.
- ב. דירקטוריון הבנק דן ומאשר אחת לשנה את תכנית העבודה השנתית ומדיניות ניהול הסיכונים בתחומי הסיכון המהותיים השונים, הכוללות, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקורות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים. במסגרת זאת, מתאים הדירקטוריון את מדיניות החשיפה לסיכונים השונים לשינויים ולתמורות בשווקים הפיננסיים ולסביבת הפעילות של הבנק.
- ג. דירקטוריון הבנק מאשר פעילויות חדשות ומוצרים חדשים מהותיים העלולים ליצור חשיפות חדשות, תוך בחינת הסיכון שהפעילות יוצרת וכן את יכולת הבנק לנהל, למדוד ולבצע בקרה בלתי תלויה על סיכוני הפעילות.

ד. במסגרת עבודת הדירקטוריון פועלת ועדת אשראי ועסקים, המשמשת כועדת ניהול סיכונים ונוסטרו. הוועדה מקבלת דיווח רבעוני על חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים וכן על עמידת הבנק במגבלות רגולטוריות ובמגבלות שקבע הדירקטוריון. בנוסף, הוועדה מבצעת בחינה של נאותות מערך ניהול ובקרת הסיכונים בבנק.

- ה. אחת לרבעון מתקיים דיון בועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק.
- ו. לפחות אחת לרבעון מתכנסת ועדת הביקורת של הדירקטוריון. ועדת הביקורת מפקחת על פעילות הביקורת הפנימית של הבנק לרבות המלצה לדירקטוריון לגבי מינוי מבקר פנימי, אישור כתב המינוי והסמכויות של המבקר הפנימי ותכנית העבודה של הביקורת הפנימית. הוועדה מבצעת מעקב אחר יישום תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ודנה בדוחות ביקורת מהותיים ובדיווחים אחרים של המבקר הפנימי. הוועדה מפקחת על

עבודת רואה החשבון המבקר ודנה בדוחות ביקורת של רואה החשבון המבקר ושל גופים רגולטוריים. כמו כן, הוועדה, בשבתה גם כוועדת מאזן, דנה בדוחות הכספיים ובליקויים במערכי הדיווח החשבונאיים ומגישה את המלצותיה בנדון לדירקטוריון.

ז. מערך הביקורת הפנימית של הבנק, במסגרת תכנית העבודה הרב-שנתית, מעריך במסגרת הביקורות המבוצעות על ידו בסניפים וביחידות המטה, את תהליך ניהול הסיכונים בבנק, את יישום המדיניות ואת ביצוען בפועל של החלטות הדירקטוריון בהיבטי ניהול הסיכונים השונים. בנוסף, הוא מעריך את מידת ההתאמה ואת אפקטיביות ואיכותם של תהליכי הבקרה הנהוגים בבנק. כמו כן, המערך מבצע את הסקירה הבלתי תלויה על תהליך ה-ICAAP השנתי המתקיים בבנק, במטרה לאתגר את התהליך ולבחון את מהימנות ושלמות הנתונים המוצגים בו והתאמתו לדרישות הפיקוח על הבנקים.

התייחסות ההנהלה לסוגיות ניהול הסיכונים

- א. צוות ניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנכ"ל מתכנס לפחות פעם בשבוע ודן, בין היתר, בהתפתחויות המרכזיות בחשיפות הפיננסיות בבנק לאור ההתפתחויות והתחזיות בתחום המאקרו, במגבלות החשיפה לסיכונים הפיננסים בכניסה לפעילויות חדשות ובהתפתחות תיק הנוסטרו.
- ב. וועדת אשראי בראשות המנכ"ל מתכנסת לפחות פעם בחודש ודנה בבקשות אשראי חדשות ובחידושי אשראי.
- ג. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכוני אשראי, הסיכון התפעולי, סיכוני ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון המוניטין, הסיכון האסטרטגי, תוצאות תרחישי הקיצון, הסיכון המשפטי ועמידת הבנק והקבוצה במגבלות שקבע הדירקטוריון. בנוסף קיים עדכון אודות יישום הוראות באזל, תיקוף מודלים והאכיפה הפנימית בניירות ערך.
- ד. הפורום הקבוצתי לניהול סיכונים תפעוליים בראשות מנכ"ל הקבוצה ובהשתתפות חברי ההנהלה, מנכ"לי החברות הבנות ומנהלי הסיכונים של הקבוצה, מתכנס לפחות אחת לרבעון ומקיים מעקב שוטף על מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, בין היתר בהתבסס על ממצאי סקרי הסיכונים השונים וכן על הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות והחברות הבנות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכוני מעילות והונאות.
- ה. דיון ייעודי בנושאי ניהול נכסים והתחייבויות והשקעות נוסטרו מתקיים בהנהלה לפחות מידי חודש. בדיון נדונים התפתחויות בחשיפות הפיננסיות של הבנק לרבות הפעילות בתיק הנוסטרו ונושאים נוספים הקשורים לניהול הנכסים והתחייבויות של הבנק.
- ו. אחת לשבועיים מתקיים דיון בראשות ראש המערך הפיננסי הקבוצתי בהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים מהבנק ומחברות הבנות הבנקאיות.
- ז. בקרת סיכוני שוק ונזילות ובקרת סיכוני אשראי מתבצעות על ידי מנהלי תחום סיכוני שוק ונזילות ותחום סיכוני אשראי, המהווים חלק מהחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם. היחידות הינן פונקציות עצמאיות בלתי תלויות הכפופות ליו"ר הדירקטוריון ומבצעות בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על החשיפות לסיכוני שוק ונזילות וסיכוני אשראי בהתאמה.
- ח. היחידה להערכת סיכוני אשראי, אשר עוסקת בשני תחומים: האחד הוא ניתוח ומתן חוות דעת כתובה בלתי תלויה לגבי חשיפות אשראי בסכומים מהותיים, על פי נוהל בנקאי תקין 311. חוות הדעת של היחידה מתייחסת לבקשת האשראי ולדירוג האשראי, תוך ביצוע ניתוח עצמאי של העסקה. מנהל הסיכונים הראשי או נציג מטעמו משתתף בוועדות האשראי (מסמכות ראש אגף ומעלה), בודק ומעריך את סיכוני האשראי בכל בקשות האשראי הנדונות, ובמידת הצורך מחווה את דעתו בדיוני הוועדות. פעילות היחידה אינטגרלית לתהליך קבלת ההחלטות העסקי בגין האשראי הניתן ועמדתה נבחנת כחלק מהתהליך ולא בדיעבד. התחום השני הינו ביצוע הליכים עצמאיים משלימים לאיתור חובות שמצבם מורע, לרבות קביעת נאותות הסיווגים וההפרשות להפסדי אשראי.
- ט. הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הפיקוח, הבקרה והדיווח הדרושים לה לשם קבלת תמונת מצב עדכנית, ובזמן אמת, על חשיפות הבנק לסיכונים השונים וכן כדי להטמיע את תפיסת הניהול בבנק.

החשיפה והניהול של סיכוני שוק (סיכונים פיננסיים)

א. כללי

1. סיכוני שוק (סיכונים פיננסיים) הינם סיכונים קיימים או עתידיים להכנסות, להון ולשחיקה בשווי ההון של הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.
2. לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים פיננסיים המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכונים פיננסיים ותיאבון לסיכון באתר הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המגזרים השונים.
3. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמכי החשיפות לכלל הסיכונים של הבנק, במסגרתם מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים בהשוואה למגבלות שנקבעו. כמו כן, נבחנים גם שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק ו/או שינויים בסביבת הבנק או בשווקים הפיננסיים.

ב. דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל III בחר הבנק ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני ריבית וסיכוני מטבע של הבנק. בנוסף, במסגרת נדבך 2 מוקצה הון נוסף בגין סיכוני שוק.

להלן דרישת ההון בגין סיכוני שוק (במיליוני ש"ח)

לפי באזל III	30.9.2015	31.12.2014
בגין סיכון כללי		
דרישות ההון בגין:		
סיכון ריבית	*-	0.6
סיכוני מט"ח	1.0	0.6
סה"כ דרישות הון בגין סיכוני שוק	1.0	1.2

*נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

ג. המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכוני השוק

הבנק נעזר במערכות חברת האם לצורך מדידה לפי השווי ההון ולהפקת הדוחות הבאים:

1. דוחות שווי הון של הנכסים וההתחייבויות
2. חשיפות ריבית במגזרים השונים
3. דוחות VAR על נכסי הבנק
4. דוחות גזילות ותזרים
5. תרחישי קיצון

- ה- VAR (הערך הנתון בסיכון) מודד את תוחלת ההפסד המכסימלית בשווי ההון של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (21 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמליים.
- במהלך הרבעון השלישי של השנה הבנק אימץ את מדידת הערך בסיכון על ידי סימולציה היסטורית כשיטה ראשית וקבע כי ערך ה- VAR לא יעלה על 2.5% מסך כל ההון, אך יחד עם זאת קבע כי אפקטיביות המגבלה תבחן במהלך השנה. בנוסף, הגדיל הבנק את אופק ההשקעה עבור הפעילות בתיק הבנקאי מ-10 ימים ל- 21 ימים.
- ה- VAR השוטף המחושב בבנק מתבסס על סימולציה הסטורית וכן על שיטת ה- Variance Co-Variance.
- נתוני ה- VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית, על מרבית הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (התיק הבנקאי והתיק הסחיר). מערכת ה- VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודת המחלקה לניהול פיננסי.
- יחידת תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם מבצעת עבור הבנק תהליך בחינה בדיעבד (Back Testing) בלתי תלוי, על פי קריטריונים שהוגדרו בוועדת באזל במטרה לבחון את תקפות ה- VAR ברמת כל מגזר פעילות ורמת סך הפעילות.
- מבחני רגישות: החשיפה לסיכון מבוטאת במונחי הפגיעה המכסימלית בשווי ההון כתוצאה מתזוזה מקבילה של עקום הריבית.
- תרחישי קיצון (Stress Tests).

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע כי סך החשיפה לסיכונים שוק כפי שמוצאת את ביטוייה בערך בסיכון (ערך ה- VAR על כלל התיק) לא תעלה על 2.5% מסך כל הון, לפי אופק של 21 ימים בשיטה ההיסטורית. ליום 30 בספטמבר 2015 עמד ערך ה- VAR של הבנק על כ-4.8 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-3.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014. משקלו של ה- VAR ביחס להון הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 עומד על 0.9% בהשוואה ל-0.6% ליום 31 בדצמבר 2014, ולמגבלת דירקטוריון של 2.5%. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 עמד הבנק במגבלת ה- VAR הכוללת.

תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המכסימלית של השווי ההון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המכסימלית בשווי ההון של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכונים פיננסיים. מגבלה זו נקבעה לעד 10% מהונו העצמי של הבנק.

תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית והשפעת התממשות תרחישי קיצון על יחס ההון לרכיבי סיכון במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל III, מיישם הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית תחת תרחישי קיצון. המתווה כולל תרחישים בתחום סיכונים השוק, הנזילות והאשראי ותרחישים המשלבים התממשות של כמה סיכונים בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק כוללים תרחישים מסוג ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו-כלכליים. התשתית התרחישית מורכבת ממגוון של תרחישים, ביניהם תרחיש הוליסטי גלובלי, תרחיש הוליסטי מקומי ותרחיש "הפוך". תוצאות תרחישי הקיצון והשפעותיהן על בסיס ההון ויחס ההון מוצגות במסמך הסיכונים, הנדון אחת לרבעון בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

ד. חשיפת הבסיס

כללי

- סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות). חשיפת הבסיס נמדדת ומנוהלת בכל אחד ממגזרי ההצמדה השונים: המגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, המגזר במטבע חוץ ובשקלים צמודים למטבע חוץ.
- על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי (מגזר המדד ומגזר המט"ח וצמוד המט"ח) מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול הסיכונים בחשיפות הבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשים בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשווקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות לעיל, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר פעילות.
- במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס ובריבית.

התיאבון לסיכון

מדיניות השקעת ההון הפיננסי הפעיל במגזרי הפעילות השונים מתבצעת באופן שוטף בהתאם לתנאי השוק, על פי החלטת הדירקטוריון שיעורי ההשקעה במגזר צמוד המדד הינם בין (50%) ל-60% מההון הפיננסי הפעיל. במגזר המט"ח וצמוד המט"ח שיעורי ההשקעה הינם 10% (בשני הכיוונים) מההון הפיננסי של הבנק והחשיפה הבין מטבעית לא תעלה על הסכומים שהוגדרו בסוגי מטבעות שונים. הבנק נדרש לשמור על יחס הלימות הון בגין סיכוני השוק, על פי מודל סטנדרטי שהוגדר על ידי בנק ישראל. הלימות ההון מחושבת על סיכוני הריבית בתחומי המסחר בלבד ועל סיכוני המטבע והאינפלציה.

החשיפה בפועל ליום הדוח

להלן פירוט עודף הנכסים הפיננסיים על ההתחייבויות הפיננסיות לפי מגזרי הצמדה לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים (סכומים מדווחים במיליוני ש"ח):

	מגזר שקלי לא צמוד	מגזר שקלי צמוד למדד	מגזר מט"ח כולל צמוד מט"ח	סך הכל
30 בספטמבר 2015				
נכסים	4,877.9	915.7	339.4	6,133.0
התחייבויות	4,404.8	919.5	325.3	5,649.6
מכשירים נגזרים	0.1	-	(0.1)	-
הון פיננסי	473.2	(3.8)	14.0	483.4
אחוז מההון הפיננסי	97.89%	(0.79%)	2.90%	100%
31 בדצמבר 2014				
נכסים	4,486.0	892.8	270.6	5,649.4
התחייבויות	4,036.1	900.3	262.8	5,199.2
הון פיננסי	449.9	(7.5)	7.8	450.2
אחוז מההון הפיננסי	99.93%	(1.66%)	1.73%	100%

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים במדד (במיליוני ש"ח):

31.12.2014	30.9.2015	תרחיש - שינוי של 1% במדד
(0.5)	(0.3)	נכון ליום

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים (במיליוני ש"ח):

31.12.2014		30.9.2015		אחוז שינוי בשער החליפין (2)
אירו	דולר	אירו	דולר	
(0.2)	(0.1)	(0.2)	(0.3)	ירידה של 5%
(0.4)	(0.2)	(0.4)	(0.7)	ירידה של 10%
0.2	0.1	0.2	0.3	עליה של 5% (1)
0.4	0.2	0.4	0.7	עליה של 10% (1)

(1) תרחיש עליה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.

(2) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.

דרישות ההון בגין סיכונים בסיסיים

במסגרת יישום הוראות באזל III מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים שוק. במסגרת זאת, נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכונים בסיסיים הנגזרים מסיכונים בסיסיים במט"ח ובצמוד מט"ח בלבד. הבנק מבצע הקצאת הון משלימה בגין סיכונים בסיסיים הנגזרים מחשיפה לסיכונים בסיסיים במגזר המדד (סיכונים אינפלציה) במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל III.

ה. החשיפה בריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק, העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממגזרי הפעילות. סיכון הריבית לכלל התיק הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. ההנהלה והדירקטוריון קבעו מדיניות בנושא סיכון הריבית בהתאם להוראות.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכונים ריבית נעשה תוך פיזור נאות של השקעת ההון הפנוי בין טווחי הזמן השונים, וצמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשערי הריבית. החשיפה העיקרית לסיכונים ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר צמוד המדד, ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במגזרים אלה.

מודל "קצר ארוך" בשקלים בריבית משתנה

בשנים האחרונות קיימת חשיפה במגזר השקלי בריבית משתנה. חשיפה זו נובעת משימושים ארוכי טווח הבאים לידי ביטוי בהלוואות לתקופות ארוכות או בנכסים אחרים לטווח ארוך. פעילות זו ממומנת ממקורות קצרים בריבית משתנה. הסיכון העיקרי לבנק הוא עלייה בעלויות הגיוס במועדי שינוי הריבית. בבנק נקבעה מגבלה לסכום ההוצאה המקסימלי כתוצאה מייקור עלות גיוס המקורות, שתבחן מעת לעת.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכונים הריבית באמצעות תחומי החשיפה המכסימלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון עם שינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במגזר הצמוד, במגזר השקלי ובמגזר המט"ח. על-פי המגבלות שקבע דירקטוריון הבנק, במגזר הצמוד למדד החשיפה המכסימלית המותרת לשחיקת השווי ההוגן של ההון הינה בשיעור של 4.0%, במגזר השקלי הלא צמוד בשיעור של 3.5% ובמגזר המט"ח בשיעור של 1.0%. בנוסף לכך קיימת מגבלה על סך החשיפה בשיעור של 5.0%.

להלן נתונים עיקריים מתוך לוח החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על פי המודל הפנימי:

31 בדצמבר 2014			30 בספטמבר 2015			
מגזר מט"ח	מגזר שקלי	מגזר שקלי	מגזר מט"ח	מגזר שקלי	מגזר שקלי	
כולל	כולל	כולל	כולל	כולל	כולל	
צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	
0.31	3.84	0.36	0.29	3.33	0.30	מח"מ נכסים
0.22	4.45	0.44	0.14	4.33	*0.48	מח"מ התחייבויות
0.09	(0.61)	(0.08)	0.15	(1.00)	(0.18)	פער (בשנים)
1.33	1.15	2.45	1.10	1.00	1.40	תשואת נכסים
0.45	0.89	0.29	0.68	0.96	0.17	תשואת התחייבויות
0.88	0.26	2.16	0.42	0.04	1.23	פער תשואה (באחוזים)

* בהתאם למודל הפנימי של הבנק חשבונות העו"ש פרוסים על פני תקופה של שנה.

החשיפה בפועל ליום הדוח

סיכון הריבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפרעון של הנכסים וההתחייבויות. בחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. לצורך מדידת חשיפת הריבית, מדיניות הבנק היא להתייחס ליתרות עו"ש אלה כהתחייבות הארוכה מיום אחד.

- חשיפת הריבית במגזר השקלי הלא צמוד נובעת מכך שהפעילות מאופיינת במשך חיים ארוך יותר של ההתחייבות ממשיך חיים של הנכסים.
- חשיפת ריבית במגזר צמוד המדד נובעת מכך שהפעילות מאופיינת במשך חיים ארוך יותר של ההתחייבות ממשיך חיים של הנכסים.
- במגזר המט"ח וצמוד המט"ח, החשיפה נמוכה יחסית למגזר המדדי והשקלי, זאת בשל התכנסות מקבילה של מרבית הנכסים מול ההתחייבויות.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה לחשיפה ברגישות השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות לתזוזה של 1% בעקום הריבית על שחיקה של ההון, כדלקמן:

מגזר	מגבלה	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2014
לא צמוד	3.5%	1.29%	-
צמוד מדד	4.0%	2.05%	1.61%
מט"ח וצמוד מט"ח	1.0%	0.12%	0.05%

עליה מקבילה של 1% בעקומי הריבית בכל מגזרי ההצמדה תביא לגידול של כ- 15.7 מיליוני ש"ח בשווי הכלכלי של התיק הבנקאי. ירידה מקבילה של 1% בעקומי הריבית בכל מגזרי ההצמדה תביא לקיטון של כ- 17.0 מיליוני ש"ח בשווי הכלכלי של התיק הבנקאי כמפורט להלן (במיליוני ש"ח):

תרחיש	שינוי בשווי הכלכלי ליום 30 בספטמבר 2015		שינוי בשווי הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2014	
	עלייה בשיעור של 1%	ירידה בשיעור של 1%	עלייה בשיעור של 1%	ירידה בשיעור של 1%
תזוזה בריבית צמודה למדד	9.2	(10.8)	7.1	(8.1)
תזוזה בריבית לא צמודה	7.1	(6.8)	2.2	0.2
תזוזה בריביות במט"ח	(0.6)	0.6	(0.3)	0.3

סיכון הריבית בתיק הבנקאי

בניהול החשיפות לסיכוני שוק מבחין הבנק בין החשיפות הנוצרות כחלק מהניהול השוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק (התיק הבנקאי) לבין החשיפות בתיק למסחר, זאת בהתבסס על מדיניות מפורטת שאישר דירקטוריון הבנק להגדרת התיק הבנקאי והתיק למסחר.

דרישות ההון בגין סיכוני רבית

במסגרת יישום הוראות נדבך 1 של באזל, מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זאת, נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכוני ריבית בתחומי המסחר בלבד. הבנק מבצע הקצאת הון משלימה במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שווים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים תיאורטיים בשיעור הריבית על שווים ההוגן של המכשירים הפיננסיים.

להלן פרטים על השפעת שינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית) ליום 30 בספטמבר 2015 (במיליוני ש"ח):

	מטבע ישראלי			מטבע חוץ**	
	לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אחר	סך הכל
נכסים פיננסיים*	4,861.1	897.4	225.1	111.6	6,095.2
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים***	30.8	-	30.8	4.4	66.0
התחייבויות פיננסיות*	(4,382.9)	(926.1)	(218.1)	(106.3)	(5,633.4)
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים***	(30.6)	-	(30.8)	(4.9)	(66.3)
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	478.4	(28.7)	7.0	4.8	461.5

2. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים למעט פריטים לא כספיים ליום 30 בספטמבר 2015 (במיליוני ש"ח):

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית****

שינוי בשווי הוגן		מטבע חוץ**			מטבע ישראלי		
סך הכל	סך הכל	סך הכל	אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
(0.26%)	(1.2)	460.3	4.9	6.4	(19.2)	468.2	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.02%)	(0.1)	461.4	4.8	6.9	(27.6)	477.3	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
0.35%	1.6	463.1	4.8	7.6	(39.7)	490.4	קטון מידי מקביל של אחוז אחד

ראה הערות בעמוד הבא

הערות:

- * כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- *** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים ברביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.
- **** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל שינוי שצוין בכל שערי הריבית במגזר ההצמדה. סך כל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

ו. הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה לסיכוני שוק

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה בלתי תלויה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני השוק. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו. ניהול החשיפה לסיכוני השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן ע"י דרגי הביניים שהמרכזיים שבהם מופיעים דלהלן:

הדירקטוריון וועדותיו

- וועדת אשראי ועסקים של הדירקטוריון - הוועדה הינה וועדת דירקטוריון ייעודית לתחום ניהול הסיכונים בבנק. בין היתר, הוועדה מקיימת דיונים בנושאים הקשורים לניהול הסיכונים הפיננסיים בבנק, בטרם מובאים לדיון והחלטה במליאת הדירקטוריון. הוועדה מבצעת מעקב ובקרה אחר התפתחויות בחשיפות לסיכונים הפיננסיים השונים ואחר עמידת הבנק במגבלות החשיפות שנקבעו. הוועדה עוקבת גם אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם ואחר ההשפעות על סביבתו העסקית של הבנק ומקיימת דיון לגבי השלכות על רמות החשיפה והמגבלות הרצויות. כמו כן, הוועדה מקיימת מעקב ובקרה אחר נאותות מערך ניהול הסיכונים, לרבות מערך בקרת הסיכונים. - אחת לרבעון מתקיים בדירקטוריון דיון במסמך החשיפות לסיכונים של הבנק, במסגרתו מדווחת עמידת הבנק במגבלות רגולטוריות ובמגבלות שקבע הדירקטוריון.

- הביקורת הפנימית - מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתכניות העבודה השנתיות שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים הפיננסיים בבנק. מערך הביקורת הפנימית אחראי למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק. וכן, מחווה דעתו בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים.

ההנהלה וועדותיה

- ועדת ניהול נכסים והתחייבויות בראשות מנכ"ל הבנק מתכנסת אחת לשבוע. הועדה דנה בהתפתחויות בתיק הנוסטרו ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים גורמי הניהול הרלוונטיים בבנק.
- ועדת נזילות וניהול סיכונים פיננסיים בראשות מנכ"ל הבנק מתכנסת פעם בשבוע לפחות ודנה על סמך דוחות ניהוליים במצב הנזילות בשקלים ובמט"ח, סיכוני שוק בהתפתחויות הפיננסיות ומוצרים חדשים. דיוני הוועדה מתמקדים בעיקר בהתפתחויות בנזילות העסקית והסטטוטורית ובהתפתחויות העסקיות להשפיע עליה. בנוסף, מקבלים חברי הוועדה דיווח יומי בגין מצב הנזילות הקיים והחזוי ומתקיים דיון מיוחד בהתאם לצורך.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה

- מערך הביניים (Middle Office) - היחידה כפופה לראש המערך הפיננסי, מתמחה בביצוע בקורות ומהווה גורם מקצועי בתחום הבקרה המקשר בין המחלקה לניהול פיננסי ליחידות הנהלה שונות בבנק. היחידה מבקרת ומפקחת אחר החשיפות הפיננסיות במחלקה בתחומים: נוסטרו למסחר ונוסטרו קונצרני בתיק הזמין. היחידה מנטרת ומאתרת באופן שוטף את הסיכונים השונים ומפתחת בקורות ונהלי עבודה לצמצום סיכוני חשיפת הבנק.
- יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחברת האם הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם ואחראית על ניהול בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק. היחידה מהווה פונקציה עצמאית בלתי תלויה הפועלת מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין 339 ("ניהול סיכוני שוק"). במסגרת פעילותה מבקרת ובוחנת היחידה את טיב הכלים המשמשים למדידת הסיכון, בוחנת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ומדווחת מיידית על חריגות ממגבלות אם היו.
- פורום CRO קבוצתי בתחום סיכוני שוק ונזילות בראשותו של מנהל תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחברת האם, מתכנס אחת לרבעון, במסגרתו נדונות שיטות ומתודולוגיות לקידום אפקטיביות הבקרה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה.
- פורום ניהול סיכונים קבוצתי בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים עוסק בדרכים ואפשרויות לקידום ניהול סיכונים על בסיס קבוצתי.
- פורום תרחישי קיצון בראשות מנהל יחידת ניהול סיכונים ופיקוח על חברות בנות, מתכנס כל רבעון ובוחן אפקטיביות תרחישים קיימים ותרחישים נדרשים.
- אחת לשבועיים מתקיים דיון בראשות ראש המערך הפיננסי הקבוצתי בהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים מהבנק ומחברות הבנות הבנקאיות.

ז. דיווח על החשיפות לסיכוני שוק

הנהלת הבנק, הועדה לניהול סיכונים והדירקטוריון מקבלים מגוון דיווחים וסקירה על החשיפה לסיכוני שוק, ובתחכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. בנוסף, החשיפות בפועל לסיכוני השוק, בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון והסמכויות לניהולם מרוכזות במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך החשיפות לסיכונים פיננסיים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון.

כמו כן, מדווחות החשיפות והעמידה במגבלות במסגרת דוח רבעוני של יחידת תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם הנדון אחת לרבעון בהנהלה, ועל פי דרישה בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים.

ניהול סיכונים נזילות

א. כללי

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שהבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- בספטמבר 2008 הוציאה ועדת באזל הנחיה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחיה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי, וכוללת שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, ובהן: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש נרחב יותר בתרחישי קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תכניות מגירה ועוד.
- בינואר 2013 פרסמה ועדת באזל עדכון של המסמך שפרסמה בדצמבר 2010 כחלק ממקבץ מסמכים לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית (באזל 3) שעוסק בשני מדדים חדשים לאמידה כמותית של סיכון הנזילות - יחס הנזילות המזערי (LCR), יחס המימון היציב (NSFR) וכלים פיקוחיים נוספים לניטור הסיכון.
- בחודש ינואר 2013 פרסם בנק ישראל עדכון להוראות ניהול סיכון הנזילות (הוראה 342) שעיקרו הרחבה ועדכון של מתכונת המעקב והדיווח אחר סיכון הנזילות במערכת הבנקאית.
- בחודש ספטמבר 2014 פרסם בנק ישראל הוראה חדשה "יחס כיסוי הנזילות" (הוראה 221) המאמצת את המלצות ועדת באזל 3,
- הוראת ניהול בנקאי תקין 342 תמשיך להתקיים במקביל להוראה 221, כאשר נדרש למלא אחר הדרישות האיותיות והכמותיות שבה עד תום תקופת המעבר, ותעודכן לאחר תום תקופת המעבר.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח וצמוד מט"ח, שאישר דירקטוריון הבנק, בהתאם לנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין 342 ו-221 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- המדיניות כוללת, בין היתר, מגבלות על יחס כיסוי נזילות, יחסי הנזילות הפנימיים, ואופק ההישרדות בתרחיש רגיל ובתרחישי קיצון, ועל תזרים המזומנים, והתייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף. כמו כן, הבנק קבע מתודולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק, וזאת בכדי להבטיח את יכולתו של הבנק לעמוד באתגרים העולים מניהול העסקים השוטף, וכאלה שעלולים להתעורר בעת מקרי לחץ בשווקים הפיננסיים.

ב. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.

ניהול החשיפה לסיכונים הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון וההנהלה כמפורט לעיל (בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים נזילות

- דוח סיכון נזילות יומי בשקלים ובמט"ח מופק ממערכת הנזילות במחשב המרכזי ומופץ לכל גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים.
- דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בשקלים ובמט"ח בהשוואה למגבלות ויעדי הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון והסמכויות לניהולם ניתן במסגרת דיווח יומי המופץ למנכ"ל הבנק, לחברי ההנהלה, למנהל

- הסיכונים הראשי ולמנהלת מחלקת ניהול פיננסי. כמו כן במסגרת וועדת הנזילות והסיכונים הפיננסיים המתכנסת לפחות פעם בשבוע, וכן אחת לחודש בישיבת הנהלה הדנה בנושא ניהול נכסים והתחייבויות.
- דיווח על החשיפות מרוכז במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון.
- במסגרת הדוח הרבעוני של יחידת תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם מדווחת גם החשיפה לסיכון נזילות.
- דיווח אחת לרבעון בהנהלה ובדירקטוריון על תוצאות תרחישי קיצון.
- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכונים נזילות.

ד. התשתית לניהול סיכון הנזילות - מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

הבנק פועל לשמירה על מלאי נכסים נזילים ברמת נאותה, במקביל לניהול השימושים, באופן שיניב הכנסה לבנק. בשל כך, הבנק רואה משנה חשיבות בניהול שמרני אך אקטיבי של הנזילות בבנק. תיאבון הסיכון של הבנק בהיבט זה נמוך ומתבטא במבנה הנכסים וההתחייבויות, בקיומם של כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה המוקצים לעניין זה, ומערכי הניהול והבקרה שמפקדים על ניהול סיכון זה. התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף של הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח, הן בתרחיש של מצב עסקים רגיל, והן תחת תרחישים המדמים מצבי קיצון ולחץ.

מודל פנימי במטבע ישראלי ובמט"ח בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342

- לצורך ניהול הנזילות הכולל, נמדד ומנוהל סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי שפותח בחברת האם ושמטרתו מעקב אחר האמצעים הנזילים שברשות הבנק תחת תרחיש של מצב עסקים רגיל והן תחת סט של תרחישים המדמים מצבי לחץ וקיצון שונים. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה ברמה היומית השוטפת על מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח ולתקופות ארוכות יותר.
- בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס המדדים הכמותיים הבאים: יחס הנזילות, פער נזילות ואופק הישרדות.

תרחישי קיצון

- העקרונות העומדים בבסיס תרחישי הקיצון גורסים כי ככל שיש בידי הבנק יותר נכסים נזילים ביחס לתזרים היוצא (נטו) הצפוי להתממש בתרחישי הקיצון, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בצורכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים הנזילים במודל על פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, והתזרים היוצא על בסיס פרמטרים שמוגדרים מכל אחד מהסעיפים המאזניים והחוץ מאזניים על פי הערכות מומחה מכל תרחיש.
- המודל משמש כלי ניהול דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכונים הנזילות. תוצאות המודל מבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם יחידת תחום סיכונים שוק ונזילות בחברת האם.

מערכת זה"ב RTGS לניהול נזילות תוך יומי במטבע ישראלי

בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים משתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב-RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת, ללא השהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונית. המקורות העיקריים של הבנק הם פקדונות הציבור. בנוסף הבנק משתתף במכרזים המוניטריים של בנק ישראל לצורך ויסות הנזילות. הבנק בודק באופן שוטף את תקופות הפרעון, תוך התחשבות בפרעון מוקדם של תכניות חיסכון.

יתרה ממוצעת		יתרה ליום		
31.12.2014	30.9.2015	31.12.2014	30.9.2015	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח				
פקדונות הציבור				
581.8	602.8	597.6	618.0	תוכניות חסכון ופקדונות צמודים
3,319.6	3,665.9	3,507.7	3,865.8	פקדונות שקליים לא צמודים
243.4	283.5	262.2	321.4	פקדונות צמודי מט"ח ובמט"ח
4,144.8	4,552.2	4,367.5	4,805.2	סה"כ
207.6	340.0	377.3	372.4	פקדונות מבנקים ומבנק ישראל
4,352.4	4,892.2	4,744.8	5,177.6	סה"כ

תכנית חירום

בהתאם להוראות בנק ישראל, הוגדרה בבנק תכנית מימון לשעת חירום. מטרת התכנית היא להגדיר את הפעולות הדרושות בניהול סיכוני הנזילות להגנה על המפקדים, החייבים ובעלי המניות ולקבוע מתודולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק. התכנית מציגת מהם הקריטריונים להפעלתה, מהם תרחישי הלחץ האפשריים, ניטור הסיכון ומעקב אחר האינדיקטורים לזיהוי מוקדם של לחצי נזילות, תחומי אחריות וסמכות של בעלי תפקידים, אופן המענה והדיווח וההתנהלות מול גורמי חוץ. בנוסף, הבנק עורך אחת לשנה תרגיל חירום המדמה תרחיש קיצון שמשפיע גם על מצב הנזילות, ובוחן את תפקוד הבנק ואת יישום תכנית החירום.

יחס כיסוי נזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל.

יחס כיסוי נזילות הינו תקן הנועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הקצר, ומבטיח זאת באמצעות דרישה שתאגידים בנקאיים יחזיקו מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets - HQLA) לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן במהירות ובקלות בשווקים הפרטיים, כדי לענות על צרכי הנזילות בתרחיש קיצון של נזילות המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי והנמשך 30 ימים קלנדריים.

התקן מגדיר מסגרת ספציפית לחישוב יחס כיסוי הנזילות במטרה ליצור אחידות ברמה בינלאומית. היחס מונהג החל מ-1 באפריל 2015, כאשר הדרישה המזערית נקבעה על יחס כיסוי נזילות כולל ובמט"ח של 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017 ואילך.

יחס כיסוי הנזילות - LCR, מכיל שני רכיבים:

(א) שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה בתנאי קיצון (HQLA),

(ב) סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים, המחושב על פי הפרמטרים של התרחיש. היחס מחושב כשיעור של מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה מתוך סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים.

יחס המימון היציב - NSFR, מכיל שני רכיבים:

(א) כמות זמינה של של מקורות מימון יציבים.

(ב) כמות דרושה של מימון לשימושים.

היחס מחושב כשיעור של כמות זמינה של מקורות מימון יציבים מתוך הכמות הדרושה של מימון לשימושים.

יחס כיסוי הנזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	סך ערך משוקלל (ממוצע)	
1,352		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
		סך הכל נכסים נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
235	4,122	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים
91	1,805	מזה: פיקדונות יציבים
107	1,066	פיקדונות פחות יציבים
37	1,251	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221)
345	643	מימון סיטונאי בלתי מובטח
-	-	מזה: פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיביים
345	643	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
-	-	חובות לא מובטחים
-	-	מימון סיטונאי מובטח
78	1,391	דרישות נזילות נוספות
6	6	מזה: תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
-	-	תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב
72	1,385	קווי אשראי ונזילות
-	-	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
20	235	מחויבויות מימון מותנות אחרות
678		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
-	-	הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
(291)	(346)	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
(23)	(90)	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
(314)		סך הכלת תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם		
1,352		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
364		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
391 %		יחס כיסוי נזילות (%)

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

עיקר הנכסים הנזילים בבנק, הכוללת מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמה ליום 30 בספטמבר 2015 ב-2.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-1.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014. מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-1.4 מיליארד ש"ח, וכ-0.7 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל. יחס הפקדונות לאשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2015, עומד על 139.6%, בהשוואה ל-137.2% ב-31 בדצמבר 2014.

בסוף ספטמבר 2015 הסתכמו פקדונות הציבור ואגרות החוב בכ-5.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-4.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על גיוס מקורות לטווחי זמן ארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות, ובמטבעות שונים. הבנק מנטר את היקף וריכוזיות המקורות ע"פ קריטריונים שונים, כגון: לפי גודל ומח"מ באופן שוטף, ומציב יעדים ומגבלות להיקף הפיקדונות הגדולים ולתמהיל המקורות בכלל. הבנק פועל בנגזרים ונדרש לביטחונות במסלקות השונות בגין פעילות זו. לדרישת הביטחונות הנ"ל קיימת השפעה נמוכה על רמת הנזילות ויחס כיסוי הנזילות של הקבוצה. במהלך תקופת הדיווח בוצעו פעולות לעמידה ביחסי כיסוי גבוהים מהנדרש על פי הוראת נב"ת 221 ו-342.

ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך במט"ח ובשקלים - סיכונים שוק וחבות

תיק ההשקעות של הבנק בניירות ערך נכון ליום 30 בספטמבר 2015 הושקע רובו ככולו באגרות חוב ממשלתיות צמודות למדד ושקליות בריבית קבועה ומשתנה. בנוסף, כ-4% מהתיק מושקע באגרות חוב קונצרניות. שווי התיק ליום 30 בספטמבר 2015 עמד על סך של 660.3 מיליון ש"ח בתיק הזמין למכירה. תיק ניירות ערך למסחר בבנק מוגבל בסכום ומיועד להשקעה באגרות חוב ממשלתיות לטווחים שונים בריבית קבועה ומשתנה.

תיק ניירות ערך הקונצרני, הזמין למכירה, מנוהל בהתאם למגבלות וקווים מנחים, הן בהיבט האשראי (שקלי בלבד) והן בהיבט של חשיפה לסיכונים שוק. מדיניות זו נבחנת על ידי הדירקטוריון וועדותיו לפחות אחת לשנה, ובאופן דינמי יותר על בסיס השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים.

הבנק משקיע רק באגרות חוב של חברות שדורגו בדירוג השקעה מינימלי של A ומעלה, וזאת לאחר בחינת איכות האשראי של המנפיק, סיכונים השוק הגלומים בהשקעה ונזילות אגרות החוב. בבנק יש מערכי בקרה ותמיכה בלתי תלויים, חלקם באמצעות חברת האם, המגבים את פעילות ההשקעה; החשבות, מערך הביניים והיחידה לתחום סיכונים שוק ונזילות. יחידות אלה מבקרות את פעילות ההשקעה, את העמידה בנהלי ובמגבלות ההשקעה ואת ההתפתחויות בשווי ההון של ניירות הערך.

כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך המנוהל. הדיווחים נמסרים הן לגורמים מקבלי ההחלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק הינה:

- דיווח מיידי עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים.
- דיווח מיידי על פתיחת מרווחים, שינוי דירוג וכל אירוע חריג אחר בתיק, וככל שנדרש.
- דיווח שבועי במסגרת הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנכ"ל.
- דיווח רבעוני במסגרת מסמך הסיכונים הכולל להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון הבנק.
- לפירוט תיק ניירות הערך - ראה פרק הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות של הבנק.

א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה באיכות הלווים או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי. כדי למזער את הסיכון מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכוני האשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים/ענפים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים. הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311.

ב. הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי, שוק ותפעולי

במסגרת יישום הוראות באזל, מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני אשראי. במסגרת נדבך 2 מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכון האשראי.

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי הנובעים מהחשיפות השונות:

30 בספטמבר 2015		31 בדצמבר 2014		סוג החשיפה
נכסי סיכון	דרישות הון	נכסי סיכון**	דרישות הון	
(12.5%)	(12.5%)	(12.5%)	(12.5%)	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
1.0	0.1	1.0	0.1	ריבונות
51.1	6.4	44.1	5.5	יישויות סקטור ציבורי
193.5	24.2	164.9	20.6	תאגידים בנקאיים
528.2	66.0	512.4	64.1	תאגידים
83.2	10.4	89.2	11.1	בביטחון נדל"ן מסחרי
2,180.0	272.5	1,950.1	243.8	קמעונאים ליחידים
88.1	11.0	95.1	11.9	עסקים קטנים
119.8	15.0	128.5	16.1	נכסים אחרים
0.8	0.1	0.8	0.1	סיכון אשראי בגין CVA
3,245.7	405.7	2,986.1	373.3	סה"כ בגין סיכוני אשראי
13.0	1.6	14.7	1.8	סיכוני שוק
378.6	47.4	392.7	49.1	סיכון תפעולי
3,637.3	454.7	3,393.5	424.2	סה"כ נכסי סיכון

* יחס הון כולל מזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015.

** ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

התפלגות החשיפה לפי סוג ענף צד או צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

30 בספטמבר 2015					
סוג החשיפה	הלוואות	איגרות חוב (OTC)	נגזרים	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים
ריבונות	1,547.2	633.6			2,180.8
יישויות סקטור ציבורי	90.4	10.8		1.0	102.2
תאגידים בנקאיים	392.5	14.1	3.8		410.4
חובות של תאגידים	515.8	1.7	*-	128.9	646.4
חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	83.8			2.4	86.2
קמעונאים ליחידים	2,661.3			1,458.4	4,119.7
הלוואות לעסקים קטנים	128.7			52.2	180.9
אחרים					134.7
סה"כ	5,419.7	660.2	3.8	1,642.9	7,861.3

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

31 בדצמבר 2014					
סוג החשיפה	הלוואות	איגרות חוב (OTC)	נגזרים	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים
ריבונות	1,510.6	484.6			1,995.2
יישויות סקטור ציבורי	75.8	14.3		1.4	91.5
תאגידים בנקאיים	353.4	7.7	2.8		363.9
חובות של תאגידים	479.9	1.9	0.1	147.0	628.9
חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	91.1			2.7	93.8
קמעונאים ליחידים	2,437.7			1,318.1	3,755.8
הלוואות לעסקים קטנים	144.9			54.7	199.6
אחרים					137.6
סה"כ	5,093.4	508.5	2.9	1,523.9	7,266.3

סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

30 בספטמבר 2015		31 בדצמבר 2014	
יגרת חשיפה לפני הפרשה להפסדי	חשיפת סיכון אשראי	יגרת חשיפה לפני הפרשה להפסדי	חשיפת סיכון אשראי
סוג החשיפה	אשראי	ברוטו ממוצעת	ברוטו ממוצעת
הלוואות	5,419.7	5,191.6	4,698.3
איגרות חוב	660.2	562.7	598.3
נגזרים (OTC)	3.8	3.1	2.9
חשיפות חוץ מאזניות	1,642.9	1,564.3	1,411.2
נכסים אחרים	134.7	132.8	134.9
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	7,861.3	7,454.5	6,845.6

כללי

- היחידה לניהול סיכונים מעורבת בגיבוש מסמך מדיניות האשראי של הבנק, אשר נדונה ומאושרת לפחות אחת לשנה על ידי הנהלת ודירקטוריון הבנק. החל משנת 2015 היחידה לניהול סיכונים תוביל את תהליך גיבוש מדיניות האשראי, בשיתוף אגף אשראי. מדיניות ניהול סיכונים האשראי מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד והן ברמת ענפי המשק והסקטורים העסקיים השונים.
- בהתבסס על המדיניות, הרחבת תיק האשראי תהא מבוקרת ומדודה, בהתבסס על הסביבה העסקית והכלכלית ותוך שמירה על איכות תיק האשראי ובמסגרת מגבלות החשיפה המתוארות במדיניות האשראי. מדיניות האשראי של הבנק נבדקת ומעודכנת על פי השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים ובמשק הישראלי. נקודת ציון לגידול ולהרחבת תיק האשראי של הבנק, תהא בין היתר, שיעור הגידול בתוצר במשק.
- מדיניות האשראי של הבנק כוללת מגוון מגבלות על מנת לשמר תיאבון סיכון נמוך, המשקף מידתיות סבירה לנטילת סיכונים:
- מדיניות האשראי כוללת מגבלות חשיפה בכל תחומי הפעילות בהם משתקפים סיכונים אשראי בולטים, ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, על מנת ליצור מידתיות בפעילויות השונות. היקף המגבלות יהא קשיח יותר ככל שתחום הפעילות משקף סיכון רחב יותר;
- מדיניות האשראי כוללת תחומי פעילות בהם הבנק לא יעניק אשראי לאור רמת הסיכון הגבוהה יותר הטמונה בהם או רמת השליטה והבקרה עליהם, אף אם התשואה הפוטנציאלית העשויה להתקבל בגין פעילויות אלה הינה גבוהה.
- הבנק מפעיל מנגנונים הולמים לביצוע בקרה ופיקוח על האשראי, חלקם בזמן אמת וחלקם בדיעבד. הבקרה מבוצעת באמצעות יחידה אקסוגנית לאגף האשראי בבנק.

הקווים המנחים במדיניות האשראי של הבנק

- במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים לרבות שוקי יעד.
- מדיניות האשראי של הבנק מושתתת על בחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.
- הפעילות האשראית של הבנק תתנהל תוך שמירה על הנאותות ההונית של הבנק ובהתבסס על יעדי הלימות ההון של הבנק כפי שקבע הדירקטוריון.
- במהלך השנים האחרונות הורחבה תפיסת סיכון האשראי של הבנק ובהתאמה עובתה מדיניות האשראי שלו תוך שהיא כוללת מגבלות ואמות מידה המחמירות בחלקן מהמגבלות שקבע המפקח על הבנקים. בכלל זה נקבע כי הבנק ישמור על רמת ריכוזיות אשראי סבירה באמצעות קביעת מגבלות אשראי לקבוצות לווים בודדות, מגזרי פעילות בקבוצות הלווים, היקף האשראי הכולל של קבוצות הלווים הגדולות ביחס לתיק האשראי וכו'.
- במסגרת מסמך המדיניות הוגדרו אינדיקטורים כמותיים ברורים לבחינת הצורך בעדכון מסמך המדיניות בעקבות שינויים מאקרו כלכליים ורגולטורים או שינויים בנתוני הבנק. אינדיקטורים אלו כוללים שינויים בתחזיות צמיחה במשק, שינוי בשערי חליפין, הוראות רגולטוריות חדשות בעלות השפעה על תחום האשראי, שינוי בחלקו של הבנק באשראי, הלימות הונו של הבנק ועוד.
- כחלק מניהול סיכונים האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנים, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחונות, המגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיו"ב.
- הבנק פעל ופועל לשיפור המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את שיעור ההכנסה הכוללת

מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל, לרבות קביעת רף מינימום לשיעור זה. רמת המרווחים משקפת גם את הקצאת ההון הנדרשת בשל מתן האשראי.

תיאבון הסיכון

מדיניות הבנק כוללת דיון רחב ומפורט ביעדים ובאופן לפיתוח עסקי האשראי בענפים ובתחומי הפעילות השונים תוך הגדרת עקרונות מפורטים בכל ענף ותחום לרבות מגבלות פרטניות ברמת תתי ענפים ומוצרים המאופיינים ברמת סיכון גבוהה. תיאבון הבנק לסיכון אשראי, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני. במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון האשראי הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון האשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ד. מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכוני האשראי

- לבנק מודלים פנימיים שפיתחה חברת האם לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח. המודלים מתבססים ברובם על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלווה (מאפייני הלקוח, תמהיל הביטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים, נתונים נוספים וכיו"ב). על מנת להדק את הקשר שבין דירוג הסיכונים של הלקוח והתשואה הנובעת מפעילות, קבע הבנק רף תשואה מינימלית לכל דרגת סיכון.
- מערכות ממוכנות באגף האשראי מספקות למנהלי סיכוני האשראי, הן בסניפים והן במטה - מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי, רמת ביטחונות ומידע עדכני על מצבו הכספי של הלקוח. המערכת מאפשרת להעניק ללקוחות העסקיים את מיטב השירות ברמה גבוהה של מקצוענות ומיומנות.
- בנוסף, מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של בקשות אשראי אשר משפרת ומיעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.
- הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי. לשם כך נעזרת הנהלת הבנק, בין היתר, בחטיבה העסקית וביחידת תחום סיכוני אשראי בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם.
- בנוסף בוחן הבנק תדיר עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות הריכוזיות: לווה/קבוצת לוויים או חשיפה לענפי משק.
- בניהול האשראי הקמעונאי נסמך הבנק על מערכת דירוג אובייקטיבית.

ה. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

- לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כבטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג של ביטחון. עיקרי המדיניות נדונים ומאושרים אחת לשנה בהנהלת ובדירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים.
- במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, שלוקחים בחשבון משתנים ואינדיקטורים כלכליים שונים.
- כמו-כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין, וכן מערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.

- סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: פקדונות, ניירות ערך, ממסרי לקוחות, שעבודים שוטפים, שעבודים ספציפיים, שעבודי נדל"ן, ערבויות בנקאיות ומסמכי יצוא.
- הבנק שואף לקבל מלקוחותיו מגוון ביטחונות, כדי לא להתבסס על סוג ביטחון ספציפי.
- מדיניות ההשענות על ביטחונות שמרנית ומתבססת על השווי ההוגן העדכני של הביטחון, על נזילותם ועל מהירות מימושם בעת הצורך של הביטחונות. בקביעת מדיניות ההישענות על ביטחונות מתבסס הבנק של ניסיון העבר.
- לבנק מערכת לתיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבודים על הנכסים שניתנו כבטחון בתיקי הלקוחות. המערכת מנהלת את המעקב אחר שווים של נכסים אלה. מערכות הבטחונות מבטיחות את זמינות הנתונים הנדרשים לניהול סיכוני אשראי לכל גופי הבקרה השונים בסניפים ובמטה.

פיקוח ובקרה

כל חבויות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזות במערכת האובליגו - באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי. מעקב יומי שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים באמצעות דוח יומי מהמערכת בו מפורטות כל חבויות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, והוא הנותן תמונת מצב שלמה בזמן אמת על חשיפת הלקוח.

ו. מדיניות חובות בעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי

- בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי, המשקפים הערכה שמרנית להפסד האשראי הצפוי לבנק.
- במסגרת הבנק פועלת יחידת גביה ייעודית המטפלת בגביית חובות בחשבונות שהוגדרו קשיי גבייה (באמצעות גביה פנימית או באמצעות עו"ד חיצוני).
- בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני האשראי. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקן 311.

ניהול החשיפה לסיכוני האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את האסטרטגיה ותכנית העבודה השנתית על בסיסה הוא קובע את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכוני אשראי, הכוללת בין היתר את: תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי.
- הועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון מתכנסת לפחות ארבע פעמים בשנה.
- אחת לרבעון מתקיים דיון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק בדירקטוריון. במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכוני אשראי, ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.

- מערך הביקורת הפנימית מעריך את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי ומעריך את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומהימנות וזמינות המידע הניהולי.
- המערך אחראי על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכונים האשראי.

ההנהלה וועדותיה

- ועדת אשראי בראשות מנכ"ל הבנק מתכנסת לפחות פעם בחודש ודנה בתיקי אשראי במגוון נושאים בתחום ניהול ובקרת הסיכונים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים אשראי.
- וועדת חובות בעייתיים בראשות המנכ"ל מתכנסת אחת לרבעון ובהתאם לצורך לפני פרסום דוחות כספיים.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה

- היחידה לבקרת אשראי.
היחידה בראשות מנהל תחום סיכונים אשראי, כפופה למנהל הסיכונים הראשי העומד בראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם. היחידה אחראית על בקרת סיכונים האשראי של לווים ספציפיים, על פי מדגם מבוסס סיכון של תיק האשראי של הבנק, על פי עקרון 14 לנוהל בנקאי תקין 311 ("ניהול סיכונים אשראי") ופועלת באופן שוטף לבחינת איכות החלטות האשראי.
- החל מחודש ינואר 2014, מנהל הסיכונים הראשי של הבנק החל לתת חוות דעת כתובה בלתי תלויה לגבי חשיפות אשראי במגזר הלקוחות העסקיים של הבנק, במסגרת בקשות ו/או חידוש מסגרות אשראי בסכומים מ- 20 מיליון ש"ח ומעלה. החל משנת 2015 - 15 מיליון ש"ח ומעלה וזאת כחלק מיישום הוראות ניהול בנקאי תקין 311. בנוסף, מנהל הסיכונים משתתף בוועדות האשראי הרלוונטיות, בודק ומעריך את סיכונים האשראי בבקשות הנדונות ומחווה את דעתו במהלך דיוני הוועדות. פעילותו אינטגרלית לתהליך קבלת ההחלטות בוועדה בגין האשראי הניתן, עמדתו מובעת באופן בלתי תלוי באגף אשראי ונבחנת במהלך הדיון כחלק מהתהליך ולא בדיעבד. בנוסף לכך, מבצעת יחידת ניהול הסיכונים הליכים עצמאיים משלימים לאיתור חובות שמצבם מורע, לרבות קביעת נאותות הסיווגים וההפרשות להפסדי אשראי.

ח. ניהול סיכונים סביבתיים

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. הבנק יכול להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותו וסיכונים אלה עשויים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון נזילות). סיכון סביבתי הכלול בסיכון האשראי הוא למשל, ירידה בערך הבטחונות או הרעה במצב הפיננסי של הלווה בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו כן, קיימת אפשרות לסיכון מוניטין, כתוצאה מייחוס קשר בין הבנק לבין הגורם למפגע סביבתי.

במחצית השנייה של שנת 2009 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים ואופן ניהולם. בהוראת המפקח מתוארים ההיבטים השונים של החשיפה האפשרית לסיכונים סביבתיים ומודגש הצורך בזיהוי מוקדם של הסיכונים, הערכתם וניהולם כסיכונים פרטניים.

במסגרת מדיניות האשראי של הבנק, אושרה על ידי הנהלת הבנק והדירקטוריון מדיניות לניהול סיכונים סביבתיים בתחום האשראי. בגיבוש תהליכי כתיבת המדיניות והטיפול בנושא זה מסתייע הבנק בחברת האם הנעזרת ביועצים חיצוניים ומטמיע מתודולוגיה לניהול סיכונים סביבתיים.

ט. דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני אשראי, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה.

בנוסף, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, מדווחת החשיפה לסיכוני אשראי, בהשוואה למסגרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות כנדרש בהוראות 310 ו-311 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכוני אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני אשראי עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון.

י. הצגת חשיפות האשראי בחתך תקופות לפירעון לפי סוגי החשיפה, לפני ואחרי הפחתות סיכון לפי משקולות הסיכון - לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

30 בספטמבר 2015						31 בדצמבר 2014					
סוג החשיפה	הלוואות	איגרות חוב	נגזרים (OTC)	חשופות חוץ-מאזניות	נכסים אחרים	סה"כ	הלוואות	איגרות חוב	נגזרים (OTC)	חשופות חוץ-מאזניות	נכסים אחרים
עם דרישה ועד שנה מעל שנה ועד חמש שנים	2,406.5	257.6	2.9	1,580.6	89.8	4,337.4	2,279.6	260.8	2.5	1,451.8	86.2
מעל שנה ועד חמש שנים	2,061.0	311.7	0.1	61.6		2,434.4	2,011.3	144.9	0.1	71.7	
מעל חמש שנים	952.2	90.9	0.8	0.7		1,044.6	802.5	102.8	0.3	0.4	
סך הכל תזרימי מזומנים	5,419.7	660.2	3.8	1,642.9	89.8	7,816.4	5,093.4	508.5	2.9	1,523.9	86.2
ללא תקופת פירעון					44.9	44.9					51.4
סה"כ	5,419.7	660.2	3.8	1,642.9	134.7	7,861.3	5,093.4	508.5	2.9	1,523.9	137.6

חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 30 בספטמבר 2015 (במיליוני ש"ח):

סוג החשיפה	יתרת חשיפה לאחר הפרשה						
	0%	20%	50%	75%	100%	150%	250%
ריבונות	2,180.8	4.8					
יישויות סקטור ציבורי	102.2		102.2				
תאגידים בנקאיים	410.4	39.1	371.3				
תאגידים	646.4				643.7	2.7	
בביטחון נדל"ן מסחרי	86.2				86.2		
קמעונאים ליחידים	4,117.7			4,108.1	0.7	8.9	
עסקים קטנים	181.0			178.6	0.6	1.8	
נכסים אחרים	134.7	52.5			57.2		25.0
סה"כ	7,859.4	43.9	473.5	4,286.7	788.4	13.4	25.0

חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 31 בדצמבר 2014 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה לאחר								סוג החשיפה
250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	הפרשה להפסדי אשראי	
					5.2	1,990.0	1,995.2	ריבונות
				91.5			91.5	יישויות סקטור ציבורי
				306.7	57.2		363.9	תאגידים בנקאיים
	3.0	622.3					625.3	תאגידים
	-	93.8					93.8	בביטחון נדל"ן מסחרי
	10.3	0.2	3,737.2				3,747.7	קמעונאים ליחידים
	2.0	0.2	192.6				194.8	עסקים קטנים
26.1		63.4				48.1	137.6	נכסים אחרים
26.1	15.3	779.9	3,929.8	398.2	62.4	2,038.1	7,249.8	סה"כ

חשיפות לאחר הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 30 בספטמבר 2015 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה לאחר								סוג החשיפה
250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	הפרשה להפסדי אשראי	
					4.8	2,176.0	2,180.8	ריבונות
				102.2			102.2	יישויות סקטור ציבורי
				371.3	39.1		410.4	תאגידים בנקאיים
	2.5	587.4					589.9	תאגידים
		84.7					84.7	בביטחון נדל"ן מסחרי
	8.4	0.7	3,988.5				3,997.6	קמעונאים ליחידים
	1.7	0.6	146.7				149.0	עסקים קטנים
25.0		57.2				52.5	134.7	נכסים אחרים
25.0	12.6	730.6	4,135.2	473.5	43.9	2,228.5	7,649.3	סה"כ

חשיפות לאחר הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 31 בדצמבר 2014 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה לאחר								סוג החשיפה
250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	הפרשה להפסדי אשראי	
					5.2	1,992.9	1,998.1	ריבונות
				88.6			88.6	יישויות סקטור ציבורי
				307.0	57.2		364.2	תאגידים בנקאיים
	2.9	577.4					580.3	תאגידים
		90.8					90.8	בביטחון נדל"ן מסחרי
	9.8	0.1	3,617.4				3,627.3	קמעונאים ליחידים
	1.7	0.2	159.2				161.1	עסקים קטנים
26.1		63.4				48.1	137.6	נכסים אחרים
26.1	14.4	731.9	3,776.6	395.6	62.4	2,041.0	7,048.0	סה"כ

נתונים עיקריים על האשראי (בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2014	30 בספטמבר 2015	
3,182.3	3,442.8	יתרת האשראי לציבור, נטו
3,069.3	3,306.3	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
56%	55.7%	חלק האשראי לציבור, נטו מסך הנכסים

הפרשות להפסדי אשראי - יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2015 ב- 7.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 22.3 מיליוני ש"ח ב- 31 בדצמבר 2014. יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2015 ב- 31.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 27.1 מיליוני ש"ח ב- 31 בדצמבר 2014.

**נספח א' - סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח**

יתרה ליום 30 בספטמבר 2015			יתרה ליום 31 בדצמבר 2014		
סיכון אשראי			סיכון אשראי		
מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל
19.6	-	19.6	35.4	0.3	35.7
1. סיכון אשראי בעייתי:					
סיכון אשראי פגום					
0.7	-	0.7	1.1	0.1	1.2
סיכון אשראי נחות					
16.1	0.1	16.2	14.9	-	14.9
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת					
36.4	0.1	36.5	51.4	0.4	51.8
סך הכל סיכון אשראי בעייתי					
0.8	-	0.8	1.1	-	1.1
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר					
2. נכסים שאינם מבצעים					
חובות פגומים					
17.6	-	17.6	34.3	0.4	34.7
סך הכל נכסים שאינם מבצעים					
17.6	-	17.6	34.3	0.4	34.7
3. חובות בעייתיים ביחס לסיכון אשראי					
0.51%	1.06%	שיעור יתרת האשראי לציבור פגום שאינו צובר ריבית מיתרת האשראי לציבור			
0.02%	0.03%	שיעור יתרת האשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר מיתרת האשראי לציבור			
1.07%	1.46%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור			
210.80%	137.32%	4. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית			
0.29%	0.58%	5. שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור			
0.06%	0.39%	6. שיעור ההוצאות מסך האשראי לציבור שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של אשראי לציבור			
0.37%	0.12%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של אשראי לציבור			
30.71%	7.29%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור			

באשר ליעדי הלימות ההון של הבנק ראה באור ד.6. לדוחות הכספיים.

כנגד סיכוני האשראי והסיכונים האחרים עומדים מקורות ההון, שהסתכמו ביום 30 בספטמבר 2015 ב- 210.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 532.7 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014.

במסגרת מדיניות הביטחונות נקבעים עקרונות וכללים לקביעת שווים בהתייחס לסוג הביטחון וסוג האשראי אותו הוא מבטיח, כגון טווח הזמן למימוש הביטחון, סוג ההצמדה, תנודתיות בשווי הביטחון וכדומה. הביטחונות המתקבלים בבנק מוזרמים למערכת בטחונות, כאשר לכל ביטחון ניתן אחוז כמקדם ביטחון הנקבע לפי רמת הסיכון של הביטחון ומוכפל בשווי השוק של הביטחון.

הבנק רשם בטחונות מסוימים כנגד אשראי בסכום של 201.4 מיליוני ש"ח שאותם הוא מקזז מיתרת האשראי לצורך חישוב סיכון האשראי.

בהתאם להוראת הפיקוח על הבנקים - הגישה הסטנדרטית, הותרה הפחתת סיכון אשראי המובטח במלואו או בחלקו בביטחונות כגון מזומנים, ניירות ערך, ערבות צד שלישי או פקדונות כאשר הפחתה זו ממלאת אחר הדרישות לוודאות משפטית כפי שתוארה בהוראות. הבנק בחן את כשירותם של הביטחונות השונים המשמשים בפעילותו השוטפת לצורך הפחתת סיכון האשראי הנמדד במסגרת הוראות באזל 3.

להלן פרטים על היקף הפחתת סיכון האשראי בהתאם להוראה (במיליוני ש"ח):

30 בספטמבר 2015					
חשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי	חשיפה לאחרי פרשה שכוסה ע"י ערבויות	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה ע"י בטחון פיננסי כשיר ובטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי (לאחר הפחתת בטחונות)	
2,180.8	2,180.8			2,180.8	ריבונות
102.2	102.2			102.2	יישויות סקטור ציבורי
410.4	410.4			410.4	תאגידים בנקאיים
589.9	646.4		56.5	589.9	תאגידים
84.7	86.2		1.5	84.7	בביטחון נדל"ן מסחרי
3,997.6	4,117.7		120.1	3,997.6	קמעונאים ליחידים
149.0	181.0		32.0	149.0	עסקים קטנים
134.7	134.7			134.7	נכסים אחרים
7,649.3	7,859.4	-	210.1	7,649.3	סה"כ

31 בדצמבר 2014					
חשיפה לאחר הפרשה		חשיפה שמכוסה ע"י		יתרת החשיפה לאחר הפרשה	
להפסדי אשראי		בטחון פיננסי כשיר		להפסדי אשראי	
(לפני הפחתת בטחונות)		ובטחונות		(לאחר הפחתת בטחונות)	
ריבונות	1,995.2	2.9		1,998.1	
יישויות סקטור ציבורי	91.5	2.9		88.6	
תאגידים בנקאיים	363.9	0.3		364.2	
תאגידים	625.3	0.2	44.8	580.3	
בביטחון נדל"ן מסחרי	93.8		3.0	90.8	
קמעונאים ליחידים	3,747.7		120.3	3,627.4	
עסקים קטנים	194.8	0.1	33.6	161.1	
נכסים אחרים	137.6			137.6	
סה"כ	7,249.8	3.2	201.7	7,048.1	

להלן פרטים על היקף העיסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ועל היקף החשיפה לצרכי הלימות ההון (במיליוני ש"ח):

30 בספטמבר 2015						
חשיפות לסיכון אשראי של צד ג'						
סוג החשיפה	שווי שוק	סכום נקוב	סכום החשיפה	ביטחונות מזומן	חשיפה לאחר ביטחונות	
נגזרי ריבית	-	4.4	0.1	-	0.1	
נגזרי מט"ח	0.3	63.0	0.9	-	0.9	
נגזרי מניות	0.2	39.1	2.8	-	2.8	
סה"כ	0.5	106.5	3.8	-	3.8	

31 בדצמבר 2014						
חשיפות לסיכון אשראי של צד ג'						
סוג החשיפה	שווי שוק	סכום נקוב	סכום החשיפה	ביטחונות מזומן	חשיפה לאחר ביטחונות	
נגזרי ריבית	-	4.7	0.1	-	0.1	
נגזרי מט"ח	*-	5.0	0.1	-	0.1	
נגזרי מניות	0.3	40.7	2.7	-	2.7	
סה"כ	0.3	50.4	2.9	-	2.9	

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

א. כללי

- סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכונים מעילות והונאות וסיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים ויתר הסיכונים נדונים בהרחבה בפרק נפרד).
- הסיכון התפעולי גלום בכל אחת מהפעילויות הבנקאיות והאחרות המתבצעות בקבוצת הבנק כולה. משכך מושם עיקר הדגש בניהול החשיפה לסיכון התפעולי על מיפוי, איתור וזיהוי מוקדם, ככל שניתן, של מוקדי הסיכון העיקריים, אומדן ומזעור הסיכונים באמצעות הטמעת בקורות מונעות מפצות וביצוע מעקב קפדני אחר יישומן.
- הבנק רואה בניהול הסיכונים התפעוליים חלק בלתי נפרד ממערך ניהול הסיכונים כבסיס לפעילותו העסקית. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות ותהליכי העבודה בבנק, במגוון המוצרים והמערכות, ובשל כך מהווה ניהול הסיכונים התפעוליים חלק אינטגרלי מניהול הפעילות העסקית.
- מנהל הסיכונים התפעוליים, הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים, בתאום ושיתוף עם מומחים חיצוניים, משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים.

ב. מדיניות

- דירקטוריון הבנק קבע מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים הקובעת את תיאבון הסיכון וכן מתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק. כמו כן מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני זיהוי אומדן הסיכונים, הבקרה, הניטור, המעקב וכן מערכי הדיווח.
- המדיניות הינה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 350 של המפקח על הבנקים, ומתבססת על מדיניות מתודולוגית הניהול של חברת האם.
 - מנהל הסיכונים הראשי, בתפקידו כמנהל הסיכונים התפעוליים אחראי לגיבוש ויישום המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים שאושרה על ידי הדירקטוריון, להנחיית היחידות השונות בבנק, לעיגון סטנדרטים של מעקב, דיווח ובקרה, וליישום והטמעת המדיניות.
 - תיאבון הסיכון - הבנק יפעל למזעור הסיכונים התפעוליים ככל האפשר בהתאם לשיקולי עלות מול הפחתת הסיכון.

ג. ניהול החשיפות

איתור, מיפוי, מיזעור וניטור

סקר מיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים הינו אחד מהכלים המרכזיים לשליטה ובקרה בהם. בבנק מבוצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק השונות על בסיס מיפוי תהליכים ופעילויות. הבנק אימץ את מתודולוגית חברת האם, מיפה את תהליכיו העסקיים היחודיים וביצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים היחודיים ביחידות הבנק השונות. הבנק מבצע באופן שוטף סקרי סיכונים לאיתור מוקדי סיכון בפעילויות חדשות וכן ביחידות חדשות בבנק. במסגרת תהליך מיפוי וזיהוי הסיכונים בסקר, הוטמעה מתודולוגיה המשלבת הערכות מומחים בשילוב עם שיטות סטטיסטיות לדירוג ולאומדן הסיכונים התפעוליים. הסקר כולל אומדן של הנזק הפוטנציאלי הנובע מכל סיכון שאותר והמלצות על דרכי הפעולה למזעור הסיכונים. כמו כן ממופות הבקורות הקיימות.

- במסגרת הסקר נכלל גם נושא מיפוי החשיפה לסיכוני הונאות ומעילות, לפי הנחיית בנק ישראל.
- בעקבות ממצאי סקר הסיכונים נוספו בקורות חדשות, לרבות בקורות מיכוניות ואחרות במערכות התפעוליות, שונו ואורגנו מחדש תהליכי ונהלי עבודה, ונוסף מידע ניהולי ודיווחים המסייעים למנהלים בתהליך הבקרה.
- בשנת 2014 עודכנה מפת הסיכונים של הבנק הכוללת תהליכים משותפים עם חברת האם ותהליכים ייחודיים.
- בבנק הוגדרו אינדיקטורים לאיתור מוקדם של שינוי במפת הסיכונים (KRI) על ידי מנהלי התהליכים.

מנהלי תהליכים

לכל תהליך מרכזי בבנק מונה מנהל תהליך האחראי לקיום הבקורות ולמזעור הסיכונים התפעוליים בתהליך ודיווח למנהל הסיכונים התפעוליים.

איסוף אירועי כשל

בסוף שנת 2013 השיקה חברת האם מערכת המסייעת בניטור אירועים החשודים ככשלים תפעוליים, בנוסף הבנק באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים מקיים תהליך של איסוף ותיעוד אירועי כשל וכמעט כשל (אירועים שגרמו או כמעט גרמו להפסד/רווח), לאומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות ולשמירת היסטוריית כשלים ולהפקת לקחים ושיפור תהליכים.

איסוף הנתונים, המתודולוגיה וספי הדיווח עוגנו במסמך המדיניות המטפל בין היתר, בבדיקת כיסוי הסיכונים הרלוונטיים במסמך הסיכונים ובמידת הצורך, שינוי סדרי עדיפויות לטיפול בבקורות המומלצות בסקרי הסיכונים התפעוליים. בהתאם למדיניות, מונו נאמני דיווח בסניפים וביחידות שהפעילות העסקית בהן רגישה והתקיימו ומתקיימות הדרכות לנאמנים. אירועים מועלים רבעוניים להנהלה, לועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים, דירקטוריון ולפורום לניהול סיכונים תפעוליים בהתאם לספים שנקבעו בנוהל, לצורך דיון בהפקת לקחים ועדכון מפת החשיפות. בנוסף, מקיים הבנק תהליך הפקת לקחים גם לגבי אירועים חיצוניים מהותיים שמידע לגביהם מופיע בתקשורת.

הגדרת KRI (Key Risk Indicators)

כחלק מהמלצות הוראת ניהול בנקאי תקין 350, הוגדרו KRI לתהליכים עסקיים נבחרים, קוימו הדרכות בנושא, מתקיים מעקב בהנהלה במסגרת הדיון במסמך הסיכונים הרבעוני וכן ע"י היחידה לניהול סיכונים תפעוליים.

שיפור ושדרוג מנגנוני הבקרה ותהליכי העבודה

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שמתבצעים, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, שולבו בקורות מיכוניות ואחרות בפעילויות הבנק השונות, וכן שופרו ושודרגו נהלי ותהליכי העבודה.

ד. המשכיות עסקית (Business Continuity Planning)

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא, נערך הבנק להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית במצבי חירום שונים. היערכותו של הבנק מורכבת מכמה נדבכים: גיבוש מסמך מדיניות מקיף בנושא המשכיות עסקית והגדרת מסגרת עבודה להמשכיות עסקית, שני מסמכים שאושרו ע"י הדירקטוריון, תשתיות טכנולוגיות נאותות, גיבוש והטמעת תכניות פעולה ונהלים וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. הוגדרו סניפי גרעין והצוותים אשר יאיישו בעת חירום סניפים אלו. מתקיים פורום קבוצתי המופקד על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות הקבוצה למצבי חירום שונים המתכנס לפחות אחת לרבעון. מתקיים דיווח שנתי בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום וכן קיימת ועדת היגוי המתכנסת לפחות פעמיים בשנה ומוודאת כי החלטות ההנהלה מיושמות. הבנק השלים את המהלך לשיפור היערכות להמשכיות עסקית במסגרתו בוצעו מיפוי מקיף של כל הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, עדכון תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם.

חברת האם העבירה במהלך הרבעון השלישי של שנת 2015 את מתקן המחשב הראשי מתל אביב לאזור ראשון לציון, מהלך המהווה צעד משמעותי נוסף בשימור ההמשכיות העסקית, מאחר שמדובר במתקן חדיש, ממוגן ומרוחק מאתר הגיבוי שנמצא בתל אביב.

ה. אבטחת מידע

ההנהלה ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא מדיניות אבטחת מידע. הבנק מבצע את כל הסקרים והמפויים הנדרשים לעמוד בהוראת ניהול בנקאי תקין 357. הבנק נערך לכל הנדרש מהנחיות בנק ישראל בנושא מדיניות חברתיות והתקפות סייבר. הבנק מינה מנהל אבטחת מידע האחראי על ניהול סיכוני אבטחת מידע.

השלכות של סיכוני אבטחת מידע ואירועי סייבר על הדוח לציבור

התקפות סייבר מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בשירותים אסטרטגיים. הנזק הצפוי מיישום התקפות אלו עלול להוביל לפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ובזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה ישירה על פעילות לקוחותיו. במטרה להתמודד עם מערך התקפות סייבר, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, מקיים הבנק מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות סייבר. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שמוגדרים על ידי מנהל אבטחת מידע.

להלן תאור היערכות הקבוצה:

- אחת לשנה מתבצע סקר לבחינת העמידות בפני התקפות סייבר. הסקר כולל תרגול מערך ההגנה הקיים, והכל על פי תרחישי הבנק לצורך היערכות לשעת חרום.
- ממצאי הסקרים שבוצעו במהלך שנת 2015 והסיכונים המהותיים בעקבות תקריות סייבר ידועות שלא התממשו, נדונו בהנהלת הבנק ובדירקטוריון.
- מבוצעת בחינה של הסיכונים העיקריים וסקירת הסיכונים הרלוונטים תוך התייחסות לגורמי הסיכון, עלויות הסיכון והשלכותיו.
- ברבעון השלישי של שנת 2015 בוצעה סימולציה להתקפת סייבר מקיפה על מערכות הבנק אשר מטרתה היתה לבחון את התגובה של צוותי המחשוב וחדרי המצב במת"ף ובבנק לאירוע סייבר.
- הבנק יעדכן מעת לעת את מאפייני ההתקפות המהותיות בגינן יידרש לבצע דיווח/גילוי במסגרת דוח הדירקטוריון, תוך התייחסות לאופי הסיכונים המהותיים והשפעתם על הבנק.
- במהלך השנה התבצעו נסיונות תקיפה אך הבנק לא חווה עד כה התקפות סייבר בעלות השפעה מהותית על תפקוד הבנק.
- ביום 1 בספטמבר 2015 נכנסה לתוקף הוראת ניהול בנקאי תקין 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר. הוראה זו מסדירה את הדרישות והציפיות של הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בנושא זה, בהתאם לעקרונות יסוד להגנת הסייבר. בהוראה מפורטים תפקידי הדירקטוריון, ההנהלה הבכירה ומנהל הגנת הסייבר. כמו כן, ההוראה דורשת להתוות אסטרטגיית הגנת סייבר, לקיים מסגרת לניהול סיכוני הסייבר, להגדיר מדיניות הגנת סייבר ולגבש תכנית עבודה. בנוסף, ההוראה מדגישה את הצורך בניהול מסודר של סיכוני סייבר וביסוס מערך בקורות אפקטיבי כדי לצמצם את החשיפה לאיומי הסייבר.
- ההנהלה ודירקטוריון הבנק הגדירו את אסטרטגיית הגנת הסייבר ואת מדיניות הגנת הסייבר עבור הבנק. מנהל אבטחת המידע של הקבוצה מונה גם כמנהל הגנת הסייבר עבור הקבוצה, בהתאם להיתר מבנק ישראל.

ו. כיסוי ביטוחי

הבנק מחזיק נכון ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:

1. כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B.). גבול אחריות בפוליסה זו משותף לשלושת פרקי פוליסה כמפורט: 1.1. פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכוני העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, בטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.

1.2. פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו ע"י הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות; או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות כאשר פעולת המרמה נעשתה ע"י אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.

1.3. פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס ל"תביעה" בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות, או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.

2. פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי המשרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי החברה, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת הבנק.

3. פוליסות "ביטוחים אלמנטריים": עיקרי הכיסוי הביטוחי: ביטוח נכסים, ביטוח חבויות וביטוח כספים.

ז.פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון והנהלה וכן ע"י דרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים תפעוליים, הכוללת, בין היתר, את הסטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.
- הביקורת הפנימית - מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתכניות העבודה הרב-שנתית שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים בבנק לרבות ניהול הסיכון התפעולי. מסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים נתונה לביקורת פנימית מקיפה ואפקטיבית, ובכלל זה מערך הביקורת הפנימית אחראי למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק ומחווה דעתו בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים. כמו כן המבקרת הפנימית הראשית של הבנק משתתפת בפורום הסיכונים התפעוליים הקבוצתי המתכנס אחת לרבעון.

ההנהלה וועדותיה

- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלת הבנק במסמכי הסיכונים השונים של הבנק, במסגרתו נדון ומדווח גם מסמך חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה

- הפורום לניהול סיכונים תפעוליים הקבוצתי בראשות מנכ"ל חברת האם, מנכ"לי חברות הבת ומנהלי הסיכונים התפעוליים, מתכנס לפחות אחת לרבעון ומקיים מעקב שוטף על מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, בין היתר בהתבסס על אירועי כשל, ממצאי סקרי הסיכונים השונים, KRI וכן על הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.
- פורום אבטחת מידע בראשות מנכ"ל מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן - מת"פ), המתכנס לפחות אחת לחודש.
- פורום המשכיות עסקית בשעת חירום בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם, המתכנס לפחות אחת לרבעון.

- היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, הפועלת מטעמו של מנהל הסיכונים התפעוליים הקבוצתי, אחראית על גיבוש והטמעת מתודולוגיות למדידה, ניטור ובקרת הסיכונים התפעוליים באופן בלתי תלוי ביוצרי הסיכון וכן, לאכיפת הציות למדיניות הסיכונים התפעוליים.

ח.דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים

החשיפות לסיכונים תפעוליים מרוכזות ומדווחות במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה 310 ו- 350 להוראות ניהול בנקאי תקין. במסגרת המסמך מתוארות החשיפות התפעוליות הן על פי הקטגוריות שנקבעו בהוראות באזל והן על פי המבנה הארגוני, וכל זאת בהתאם לתאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. מסמך הסיכונים מפרט גם התפתחויות הטיפול בחשיפות, אירועי כשל וכולל דיווח על סיכוני מפתח.

ניהול סיכוני ציות

א.כללי

- הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
- סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי - דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
- החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, הליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.
- הבנק אימץ תכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, והמסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפירסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק מינה את קצין הציות של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק, והוא פועל, בין היתר, לבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך.

ב. מדיניות

במהלך חודש אוקטובר 2015 קבע ואישר הדירקטוריון את מדיניות ותכנית הציות של הבנק וכן את מסמך המסגרת של תכנית האכיפה הפנימית, כמו כן דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה את תכנית העבודה של מחלקת הציות בבנק.

ג. תיאבון הסיכון

הבנק והקבוצה אימצו מדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכון הציות. ביחס להפרת הוראות החוק ונהלי הבנק הקשורים להוראות החוק, הבנק ממלא אחר ההוראות הרגולטוריות החלות עליו ויפעל לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדיו. כל עסקי הבנק יבוצעו על פי נהלי הבנק, הקוד האתי ובהתאם לכל החוקים והתקנות. הבנק פועל להטמעת תרבות ארגונית ואמות מידה ליושרה ואתיקה כבסיס הכרחי לקיום של תרבות ציות בכל דרגי הארגון.

ד. ניהול החשיפה

לשם קיום ההוראה הוקמה בבנק מחלקת ציות, הכפופה למנכ"ל הבנק. בראש המחלקה עומד קצין ציות, אשר אחראי גם ליישום החקיקה הקשורה במניעת הלבנת הון ומימון טרור וגם על האכיפה המנהלית בבנק. בחודש יוני 2014 מונה קצין הציות גם כאחראי FATCA.

- המחלקה אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתכנית הציות ותכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, על ידי בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקורות שוטפות על מוצרים ופעילויות קיימות כי הם תואמים את ההוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת ההון. כחלק מתפקידה, בוחנת גם המחלקה חוזרים ונהלים חדשים בהיבטי יחסי בנק-לקוח, טרם פרסומם.
- המחלקה בודקת את קיום ההוראות הצרכניות ועוקבת, בסיוע יחידת הציות והמערך המשפטי בחברת האם, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.
- על פי הוראת בנק ישראל בוצע סקר תשתיות, אשר במסגרתו מופו ההוראות הצרכניות, והוגדרו בקורות למניעת הסיכון שבהפרתן. הבנק השלים עדכון מקיף לסקר התשתיות בשנת 2014. על פי ממצאי הסקר עולה כי קיימת בבנק תשתית ענפה הכוללת מספר בלתי מבוטל של טפסים, נהלים, מערכות ומנגנוני בקרה והדרכה שמטרתם לסייע לבנק לעמוד בחובות הציות שחלות עליו.
- לצד קצין הציות פועלים:
 - נאמני ציות בכל אחד מסניפי הבנק ואגפיו, אשר מתפקידם, בין היתר, לזהות ולאתר אירועים המצריכים דיווח או טיפול מיוחד של המחלקה.
 - ועדת תיאום לאכיפת הציות אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק השונות היועצת המשפטית, מחלקת ארגון ושיטות, מחלקת מידע ניהולי/מיון, מח' משאבי אנוש בהיבט של הדרכה ומח' פקוח והדרכה/פניות הציבור). הועדה מתכנסת אחת לרבעון, מקבלת דיווחים על חשש להפרות ציות, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ופועלת להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תכנית הציות. בנוסף דנה הועדה בנושאים הקשורים לתכנית הציות בנושאי הציות להוראות הצרכניות, כאשר עיקר תפקידה הוא לדון בנושאים ברמת רזולוציה גבוהה אשר לא ניתן לדון בהם באופן מספק במסגרת הפורום למעקב אחר הוראות סטטוטוריות (המתקיים בחב' האם בהשתתפות קצין הציות).
 - כמו כן, מסתייעת המחלקה במערך הביקורת הפנימית של הבנק, ביחידה לפניות הציבור, במחלקת שיטות ותהליכים וביועצת המשפטית.
 - בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי לומדה, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים.

הדיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווח קצין הציות להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל סיכום פעילות המחלקה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום הוראה צרכנית חדשה.
- אחת לשנה לפחות מדווח קצין הציות לדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט. בנוסף, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני מתומצתת פעילות קצין הציות וממצאיו העיקריים לרבעון שחלף. במדיניות הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים.

ו. תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 308 - ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי

ביום 3 ביוני 2015 הפיץ בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 308 - "ציות ופונקציית הציות בתאגיד בנקאי" שתיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2016.

ההוראה נועדה לעדכן ולערוך התאמות להוראה הקיימת, שפורסמה ביום 17 בינואר 2002. עיקרי השינויים מתבססים על הנחיות ועדת באזל מאפריל 2005 בעניין ציות ופונקציית הציות בבנקים, שינויים רגולטורים בעולם והתאמה לרגולציה המקומית. כמו כן, ההוראה מרחיבה את חובת הציות לכלל הדינים וכללי ההתנהגות החלים על הפעילויות הבנקאיות השונות של התאגיד הבנקאי. הבנק החל בהערכות ליישום ההוראה במועד.

ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

- סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין.
- על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר מידי שנה את מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור של הבנק.

ג. תיאבון הסיכון

- הבנק נוהג מדיניות מחמירה שנועדה להבטיח יישום דווקני של הוראות החוק והכרה נאותה של הלקוח אתו מנהל הבנק עסקים, ובכלל זה הבנת עסקיו המנוהלים עם הבנק או באמצעותו, החיוניים למניעת הלבנת הון ומימון טרור באמצעות הבנק ולניהולו התקין של הבנק.
- המדיניות בתחום מניעת הלבנת הון כוללת הגדרה ברורה של איסורים ביחס לפעילות מול גופים ומדינות לגביהן ישנן הגבלות.
- מדיניות ניהול הסיכון מתייחסת לדרישות "הכר את הלקוח" בהתאם לחקיקה מחייבת ומגדירה תהליכים וכלים הנדרשים לצורך עמידה מיטבית בדרישות אלו.

ד. ניהול החשיפה

- בבנק פועלת יחידה לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, אשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. בראש היחידה עומד, כאמור, האחראי על איסור הלבנת הון, המכהן אף כאחראי הציות של הבנק. היחידה מונחית מקצועית ע"י האחראי הקבוצתי בחטיבה לניהול סיכונים של חברת האם.
- תפקידי האחראי על איסור הלבנת הון ומימון טרור כוללים, בין היתר: פיתוח וביצוע בקורות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין כולל בקורות אחר ביצוע הדיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, ווידוא קבלת עדכוני מסמך המדיניות בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, ביצוע ו/או בקרה אחר קיום הדרכות והעברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון.
- לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים האחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים. נאמנים אלו נבחרים, בדרך כלל, מקרב אוכלוסיית מורשי החתימה וכפופים מקצועית בתחום איסור הלבנת הון לאחראי על איסור הלבנת הון.
- הבנק עורך, אחת לשנה, ימי עיון לכל נאמני איסור הלבנת הון, הרצאות בסניפים וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים במחלקת ההדרכה של חברת האם. בנוסף מפיץ הבנק לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים. הלומדה מתעדכנת בהתאם לשינויים וההתפתחויות בתחום ובהוראות הדין. עובדי הבנק הרלוונטים נבחרים ונבדקת עמידתם בו בהצלחה. אחת לתקופה מהלך זה חוזר על עצמו לריענון הידע. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.
- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות. כמו כן, משקיע הבנק משאבים רבים בפיתוח ושדרוג מערכות הבקרה הממוכנות ומקצה משאבי כח אדם ליחידה על מנת לייעל את הבקורות לאיתור פעולות בלתי רגילות.

- בשל החשיבות המיוחדת שיש לנושא הוחלט על ביצוע של סקר תשתיות נפרד לחקיקה הקשורה בהלבנת הון ומימון טרור. במהלך שנת 2012 בוצע סקר פערים חדש בהוראת בנק ישראל. כל הפערים שנמצאו בסקר זה טופלו.
- המערך המשפטי בחברת האם והיועצת המשפטית של הבנק מבצעים מעקב אחר עדכוני חקיקה ומעדכנים את האחראי על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון על עדכונים בנושא, וכן מעניקים תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראי, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.
- ועדה מיעצת הוקמה לצורך תמיכה במילוי תפקידו של האחראי אשר עיקרי תפקידיה כוללים: דיון בפעולות בלתי רגילות אשר קיים ספק באם יש צורך בהעברתן לרשות לאיסור הלבנת הון, דיון בחשבונות בהם קיימות פעילויות מורכבות על מנת לבחון ולקבל החלטה האם מדובר בפעילות בלתי רגילה ועוד.
- במסגרת דיון חצי שנתי במסגרת פורום למעקב אחר סיכונים תפעוליים מתקיים דיון בהתפתחויות טכנולוגיות העלולות לסייע בידי לקוחות בביצוע הלבנת הון ו/או מימון טרור על מנת לגבש ולבחון אמצעי הגנה נאותים, כגון שימוש באינטרנט, טלפונים סלולאריים, כרטיסי חיוב נטענים ועוד. הממונה על איסור הלבנת הון מקבל פרוטוקול מהדיון בנושאים אלה ככל שהיו.

ה. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווח הממונה על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל בין היתר התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם ודיווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח". תמצית מדיווח זה מוצגת בפני הדירקטוריון מידי רבעון במסגרת מסמך הסיכונים של מנהל הסיכונים הראשי.
- אחת לשנה לפחות מדווח הממונה על איסור הלבנת הון לדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט.
 - בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מידיים לדירקטוריון ולבנק ישראל.

ו. סיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או אויב

ביום 27 בנובמבר 2011 פרסמה רשות ניירות ערך הנחיות גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם אויב. על פי הנחיות אלו, על תאגיד מדווח לכלול גילוי אודות הסיכונים והמגבלות אשר התאגיד חשוף להם עקב קשריו, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם האויב, לרבות מכוח הוראות הדין, ואשר יש להם או עשויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד.

בהמשך לפרסום הנחיות אלו פרסם בנק ישראל ביום 23 בדצמבר 2012 עדכון להוראות הדיווח לציבור. במסגרת עדכון זה נוספה דרישה לפיה על התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחות הכספיים לשנת 2012 ואילך גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם האויב, בהתאם לאמור בהנחיית רשות ניירות ערך דלעיל.

מדיניות הבנק אינה מתירה קיום קשרים או פעילות, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם גוף אשר הוגדר "כאויב" על ידי רשויות החוק. מערכות הבנק הותאמו כדי לתת מענה למדיניות זו בהתאם לרשימות שפורסמו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, מיום 26 בדצמבר 2011.

לאור ההיערכות המתוארת דלעיל, להערכת הבנק החשיפה לגורמי הסיכון הללו במידה וקיימת, נמוכה ביותר.

סיכון רגולטורי

פעילותו של הבנק מודרכת ותחומה במערכת של חוקים, צווים ותקנות (ובהם, בין היתר, פקודת הבנקאות, 1941, חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981, חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981), וכן בתקנות וכללים של נגיד בנק ישראל ובהוראות, הנחיות והבעות עמדה של המפקח על הבנקים. בדיני הבנקאות מצויות הוראות, החלות על תחומים רבים של פעילות הבנק, עד כי ניתן לומר, שאין - או כמעט שאין - תחום בפעילותו, שאינו מושפע מהם במידה כלשהי. מכוח דיני הבנקאות נתון הבנק לפיקוחו של בנק

ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים. כמו כן, נתון הבנק לפיקוח של רשויות ממשלתיות אחרות.

דיני הבנקאות מתייחסים להונו של הבנק ולדרכי ניהולו, לרבות הפעלת ביקורת חיצונית ופנימית ובקרה פנימית, וכן הם קובעים את תחומי הפעולה, שהבנק רשאי לקיים, ואת הישויות המשפטיות האחרות, שבהן הינו רשאי לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בשיעורים מסוימים, ואף מגבילים את מידת השפעתו של הבנק על חברות נשלטות, קשורות ואחרות, שבהן הינו מחזיק אמצעי שליטה.

דינים אלה מגבילים את חופש ההשקעה של הבנק, וזאת במיוחד ב"תאגידים ריאליים" כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי). דיני הבנקאות כופים על הבנק שימושים מסוימים בנכסיו, והם מטילים הגבלות ומכתיבים תנאים לשימושים אחרים בהם.

סיכון תחרות

סיכון התחרות נובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עסקיו. במהלך פעילותו השוטפת מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים בהם התאגידים הבנקאיים האחרים וגופים פיננסיים אחרים המספקים מוצרים פיננסיים חלופיים לאלו המוצעים על ידו. סיכון התחרות מבטא את סיכון השחיקה ברווחיות ובהון על רקע הלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים.

סיכון משפטי

א. כללי

סיכון משפטי מוגדר בהוראות נוהל בנקאי תקין כ"סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם".

הגדרה זו הורחבה בנוהל בנקאי תקין מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי והיא כוללת אך אינה מוגבלת ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)".

הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר מוגשת לאישור ההנהלה והדירקטוריון מדי שנה, במסגרתה מתואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיצעורו.

הבנק נוקט במדיניות שמרנית של תיאבון סיכון נמוך ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ויבצע את פעילותו העסקית בליווי גיבוי משפטי הולם, תוך הקפדה יתרה על עמידה בכל הוראות החקיקה והרגולציה והמגבלות והחבויים הנגזרות מהן. מבלי לגרוע מהאמור, הבנק ינקוט במדיניות של אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין המהוות עבירה פלילית או הפרה מינהלית.

הייעוץ המשפטי של הבנק מקיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. כמו כן, הייעוץ המשפטי עורך, על פי הצורך, עדכונים נדרשים במסמכים המשפטיים שבשימוש הבנק, בהסכמי המסגרת להם הבנק צד ובחוות דעת משפטיות המהוות בסיס להתקשרויות ו/או קיום מנחים לפעילויות שונות.

בנוסף, פועל הייעוץ המשפטי לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.

כן נקבעים בבנק נהלים לעבודת המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם, תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק. במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים התקופתי נסקרות גם פעילויות הייעוץ המשפטי, וסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למזעורם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם. ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

- החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה 310 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון. - בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון תביעה או התממשות סיכון משפטי, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מיידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מורה על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך בביקורת הפנימית וקצין הציות בהתאם לצורך. אירועים מהותיים כאמור מדווחים מיידיית למנכ"ל הבנק.

חשיפה לתובענות ייצוגיות

ביום 20 באוקטובר 2014 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כייצוגית שעניינה דמי ניהול הנגבים בכל הבנקים בקבוצת הבינלאומי (להלן כולם ביחד - "הבנק") בגין ניהול פיקדון ניירות ערך בארץ ובחו"ל (להלן: "דמי הניהול").

לטענת המבקשים, בשנים 2007-2012, הנוסחה בה עשה הבנק שימוש לצורך גביית דמי הניהול (להלן: "הנוסחה הראשונה"), שונה מהנוסחה בה היה עליו לעשות שימוש ועליה ניתן גילוי, בתעריפון הבנק. לטענת המבקשים, כתוצאה משימוש בנוסחה הראשונה, נוצרו עיוותים חוזרים ונשנים לרעת הלקוחות, כך שבפועל הבנק חייב את הלקוחות בדמי ניהול, אשר שיעורם האפקטיבי עלה על שיעור דמי הניהול הרבעוני אותו מותר היה לבנק לגבות בהתאם לתעריפון.

לטענת המבקשים, ברבעון השלישי לשנת 2013, חדל הבנק לעשות שימוש בנוסחה הראשונה והחל מאותו מועד, אינו גובה דמי ניהול ביתר.

לטענת המבקשים, הנזק הכספי המצרפי הנומינלי שנגרם לחברי הקבוצה בצירוף נזקים לא ממוניים עולה על 40 מיליון ש"ח, אולם הם העמידו את הבקשה על סך של 30 מיליון ש"ח בלבד. ביום 30 בספטמבר 2015 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה בתיק.

דיון בגורמי סיכון

לא חלו שינויים בטבלת גורמי הסיכון לעומת הטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2014.

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן באזל 3), הכוללות התמקדות בהון המניית, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ-2% ל-7% עד סוף שנת 2018, ויחס הון רובד 1 יועלה בהדרגה מ-4% ל-8.5% עד סוף 2018.

ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-205, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל 3. מועד יישומן לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014, כאשר היישום יהיה באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון כולל מינימלי בשיעור של 13.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכוני אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על ידי הבנק (Internal Ratings-Based).

נדבך שני - תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית- תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ולהציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הנ"ל כולל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשוף הבנק, לרבות סיכונים שאינם נכללים בחישובי הנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

הוראות בנק ישראל

להלן פירוט עיקרי ההוראות שפורסמו במהלך שנת 2015:

יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. לפרטים נוספים ראה פרק ניהול סיכונים נזילות.

יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 התפרסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדד משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. לפרטים נוספים ראה פרק יחס המינוף.

דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסמה הוראת בנק ישראל בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" אשר צפויה לעדכן את הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-204 בהתאם למסמך שפרסמה ועדת באזל בנושא זה בחודש יולי 2012.

ההוראה מזהה את הסיכון הגלום בפעילות מול צדדים נגדיים מרכזיים בפעילות באופציות ובחוזים עתידיים (עסקאות סחירות).

הטייטא מגדירה צד נגדי מרכזי ומבחינה בין הפעילות בארץ (הבנק פועל ישירות מול מסלקת המעו"ף) לפעילות בחו"ל (הבנק פועל מול חבר מסלקה), כמו כן ההוראה מבחינה בין צד נגדי מרכזי כשיר ללא כשיר. בנוסף ההוראה מגדירה שיטת חישוב שונה לחישוב הסיכון בפעילות מול הלקוחות (בדומה לפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים).

מועד התחילה הינו ביולי 2016.

יישום ההוראות בבנק

הנדבך הראשון - כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל, הבנק החל ליישם את הוראת באזל 3, החל מיום 1 בינואר 2014.

סיכונים אשראי - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל.

סיכונים תפעוליים - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית החל משנת 2013. מידע נוסף בנושא הסיכונים התפעוליים מפורט בפרק ניהול הסיכונים התפעוליים.

סיכונים שוק - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית. במסגרת זו מבוצע גם חישוב של הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון הספציפי בתיק הסחיר.

הנדבך השני - על פי הנחיית המפקח על הבנקים פטורות חברות הבנות הבנקאיות של הבנק הבינלאומי והבנק בכללן, מהגשת מסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP), אולם עליהן לבצע תהליך פנימי לבחינת הנאותות ההונית. תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתכניות אסטרטגיות עתידיות מעבר לדרישות ההון המינימליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון. בנוסף, נדרש במסגרת הנדבך השני, לבחון האם יש לבנק די אמצעים הוניים בכדי להתגונן בעת מצבי שפל ומשברים כלכליים העלולים להתרחש ולהשפיע על הבנק

(Stress Tests and Stress Scenarios). תהליך הערכת הנאותות ההונית ושיפור מערך ניהול הסיכונים ובקרת תרחישי הקיצון הופכים כלי חשוב ובלתי נפרד מתהליכים אלה בבנק. הבנק ביצע את תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP). תשתית ועקרונות התהליך שיושמו בבנק הבינלאומי, שימשו בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק, על בסיס הנתונים ליום 30 ביוני 2014.

ביום 24 בדצמבר 2014 אושר מסמך ה-ICAAP ע"י דירקטוריון הבנק. במסגרת תהליך זה, העריך הבנק את רמת ההון הנדרשת ממנו על מנת להלום את פרופיל הסיכון בפעילותו העסקית הנוכחית ובזו המתוכננת על פי התכנית האסטרטגית. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים פנימיים שבוצעו להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם. תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק מצביעות על כך שלבנק יש די הון לתמוך בסיכונים אליהם הוא חשוף הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון מגוונים ובדרגות חומרה שונות. למסמך ה-ICAAP שהוגש להנהלה ולדירקטוריון הבנק צורפו ממצאי הסקירה הבלתי תלויה שבוצעה על ידי הביקורת הפנימית שתמכה בתוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק במהלך עסקים רגיל ותחת תרחישי קיצון.

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון והנהלה, להחזיק רמת הלימות הון בהתאם ליעד ההון שהינו גבוה מהיחס המזערי הנדרש כפי שהוגדר על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון והנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלו. יעד ההון נקבע בתהליך ICAAP השנתי. במסגרת התהליך בוצעה הקצאת הון משלימה בגין מוקדי סיכון שנכללו בנדבך הראשון וכן בגין מוקדי סיכון חדשים שזוהו אשר אינם נכללים בנדבך הראשון. ביום 24 בדצמבר 2014, במסגרת קביעת יעדי ההון, נקבע עבור שנת 2015 יעד יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 10.0% ויעד יחס הון כולל בשיעור 13%.

הנדבך השלישי - דיווח מפורט של דרישות הגילוי הכלולות בהוראת השעה בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון מוצג בטבלה להלן:

מס' טבלה	גילוי כמותי	עמוד
1. טבלה 2	א. דוח על השינויים בהון, ב. גילוי על רכיבי ההון לצורך חישוב הלימות ההון ג. באור 7 - הון והלימות הון	102-103 75 134-138
טבלה 2 ג'	טבלת הרכב ההון הפיקוחי של הבנק. טבלת התאמות בין המאזן בדוחות הכספיים לבין רכיבי ההון הפיקוחי.	אתר האינטרנט של הבנק
2. טבלה 3	א. הלימות ההון - נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי. ב. באור 7 לדוחות הכספיים - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים	50 134-138
3. טבלה 4א, ב'	סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי	51
טבלה 4 ד'	התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי	51
טבלה 4 ה'	פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי	56
טבלה 4 ו'	תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק.	93-95
טבלה 4 ח'	תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי	118-119
4. טבלה 5	סיכון אשראי לפני ואחרי הפחתת סיכון	56-57
5. טבלה 7	הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית	60-61
6. טבלה 8	גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי	61
7. טבלה 10	סיכון שוק - גילוי של תאגידים בנקאיים המשתמשים בגישה הסטנדרטית	37
8. טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי	42
9. טבלה 16	יחס כיסוי נזילות	48
10. טבלה 18,17	יחס מינוף	76-77

רכיבי ההון לצורך חישוב הלימות ההון (במיליוני ש"ח):

ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2014	
14.3	14.3	הון רובד 1
2.7	2.7	הון מניות נפרע
472.6	497.7	פרמיה
		עודפים
		רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות של ניירות ערך
1.7	0.5	זמינים למכירה לשווי הוגן
0.7	0.7	מכשירים הונניים אחרים
-	2.8	קרן הון בגין הטבות עובדים
-	(2.3)	השפעת הוראות מעבר בגין זכויות עובדים
492.0	516.4	סה"כ הון רובד 1
40.7	44.1	סך הכל הון רובד 2 לאחר ניכויים
532.7	560.5	סה"כ הון כולל

המאפיינים העיקריים של מכשירי ההון הפיקוחי שהונפקו על ידי הבנק:
 דיווח מפורט בדבר המאפיינים העיקריים של מכשירי ההון שהונפקו על ידי הבנק, מוצג באתר האינטרנט של הבנק.

יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1:

ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2014	
14.20%	14.50%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.41%	15.70%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי, כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (במיליוני ש"ח):

30 בספטמבר 2015	
6,178.1	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
-	ההתאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
3.3	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
-	התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמא: עסקאות רכש חוזר והלוואות מובטחות דומות אחרות)
427.3	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
35.1	התאמות אחרות
6,643.8	חשיפה לצורך יחס המינוף

30 בספטמבר 2015	
במיליוני ש"ח/%	
	חשיפות מאזניות
6,212.7	נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות)
-	(סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1)
6,212.7	סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)
	חשיפות בגין נגזרים
0.5	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים (לדוגמא: לאחר הפחתת בטחון משתנה במזומן כשיר)
3.3	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
-	גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור
-	(ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים)
-	(רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח)
-	סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
-	(קיזוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכויי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו)
3.8	סך חשיפות בגין נגזרים
	חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
-	נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיזוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית
-	(סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך)
-	חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך
-	חשיפות בגין עסקאות כסוכן
-	סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
	חשיפות חוץ מאזניות אחרות
1,642.9	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(1,215.6)	(התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)
427.3	פריטים חוץ מאזניים
	הון וסך החשיפות
516.4	הון רובד 1
6,643.8	סך החשיפות
	יחס מינוף
7.77%	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוחות הכספיים לשנת 2014. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

מערך הסינוף

מערך הסינוף כולל חמישה עשר סניפים ושבע שלוחות הפרוסים ברחבי הארץ. במהלך הרבעון השני של שנת 2015 הבנק מיזג את שלוחת יפו עם סניף תל אביב.

הדירקטוריון

הדירקטוריון מתווה את האסטרטגיה העסקית ואסטרטגיית הסיכון של הבנק, מציב לבנק את המטרות והיעדים, מאשר את תכנית העבודה השנתית של הבנק, לרבות התקציב הכולל ואת הקצאת המשאבים להגשמת האסטרטגיה והמדיניות העסקית ומקיים מעקב תקופתי אחר ביצוע תכנית העבודה השנתית. הדירקטוריון מתווה את מדיניות החשיפה לסיכונים השונים ואת תיאבון הסיכון באמצעות אישור מסמכי המדיניות השונים. הדירקטוריון מפקח על דרגי הביצוע הבכירים של הבנק ועל עקביותם עם מדיניות הדירקטוריון ומוודא כי מדיניות ניהול הסיכונים מיושמת בצורה אפקטיבית. הדירקטוריון מתווה תרבות ארגונית של ניהול סיכונים וסטנדרטים של התנהגות מקצועית ויושרה ומוודא הטמעתם בכל דרגי הבנק. הדירקטוריון מוודא כי הבנק יפעל תוך ציות לחוק ולרגולציה וקבע קוד אתי המגדיר ציפיות ברורות לגבי יושרה ואתיקה.

הדירקטוריון דן ומאשר התקשרויות ופעולות אשר נקבע לגביהן בדיון כי הן טעונות אישור הדירקטוריון לאחר שאושרו כדיון על ידי ועדת הביקורת. הדירקטוריון קבע נהלי דיווח, מעקב ואישור עסקאות עם "אנשים קשורים" ובעלי עניין בהתאם לתנאי היתר בנק ישראל לבעלי השליטה, מאשר הדירקטוריון התקשרות הבנק עם מי מבעלי השליטה לרבות קרוביהם ותאגידים בשליטתם לקבלת שירותים הניתנים כרגיל ע"י נותנם ובמחיר שוק.

הדירקטוריון ממנה את המנהל כללי וקובע את אופן עבודתו וחובותיו כלפי הדירקטוריון, הדירקטוריון מאשר מינוי נושאי משרה בכירים ובעלי תפקידים נוספים בהתאם למדיניות מינוי הדרג הבכיר. הדירקטוריון דן בהערכת הביצועים של המנכ"ל ושל הדרג הבכיר, דן וקובע את מדיניות השכר, תנאי הפרישה ומערכת התגמול של העובדים ומנהלים בהתאם למדיניות התגמול כפי שאושרה על ידי הדירקטוריון.

הדירקטוריון מאשר את מינויים והפסקת כהונתם של גורמי ביקורת ובקרה מרכזיים ומוודא כי פונקציות ביקורת ובקרה נהנות ממעמד ראוי, מאוישות כהלכה, בעלות משאבים נאותים ומבצעות תפקידן באופן עצמאי ואפקטיבי. הדירקטוריון מאשר את תכנית העבודה של המבקר הפנימי, לאחר קבלת המלצת ועדת הביקורת, ולאחר שוודא כי תכנית העבודה של הביקורת הפנימית עונה על הנדרש מתכנית הציות של הבנק. הדירקטוריון אישר נהלים והנחיות כדי להבטיח שהמבקר הפנימי יוכל למלא כיאות את תפקידו בבנק. הדירקטוריון מקיים פיקוח ובקרה על הפעילות העסקית ומדיניות ניהול הסיכונים, באמצעות ועדות דירקטוריון ייעודיות.

עבודת הדירקטוריון וועדותיו

ועדת אשראי ועסקים, המשמשת גם כוועדה לניהול סיכונים, ועדת ביקורת ומאזן, המשמשת גם כוועדה לאישור עסקאות עם בעלי עניין ואנשים קשורים ופרוייקטים וועדת תגמול המשמשת גם כוועדה לתנאי עבודה, קיימו דיונים מפורטים בהיבטים השונים של פעילות הבנק.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 התקיימו 9 ישיבות של מליאת הדירקטוריון, 10 ישיבות של ועדת אשראי ועסקים, 2 ישיבות של ועדת תגמול ו-9 ישיבות של ועדת ביקורת ומאזן (ראה להלן גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בבנק).

שינויים בהרכב הדירקטוריון

ביום 16 באוגוסט 2015, חדל משה ניב לכהן כחבר בדירקטוריון הבנק.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בבנק

הדירקטוריון מופקד על בקרת העל בבנק. דירקטוריון הבנק מינה את ועדת הביקורת לקיים דיון בדוחות הכספיים, לעקוב אחר שינויים בכללים החשבונאיים ולדון במידת השפעתם על הבנק. הועדה דנה בנושאים שעלו מדוחות הביקורת של רואי חשבון המבקרים, בשינויים במערכי הדוח הפנימי ומקיימת מעקב ובקרה על יישום המדיניות החשבונאית שנקבעה. במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של הבנק, מועברים מסמכי רקע ו/או טיוטות של הדוחות הכספיים של הבנק, לרבות דוח הדירקטוריון לעיונם של חברי הועדה. הועדה מקיימת ישיבה לדיון בדוחות הכספיים ובעקבותיה ממליצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

הועדה מורכבת מהחברים שלהלן:

גב' איריס שטרק, רו"ח - יו"ר הועדה (דירקטורית חיצונית, בעלת מיומנות חשבונאית ופיננסית), מר שמריהו בן צור, מר יוסי לוי (בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית), מר משה ניב (דירקטור חיצוני) (עד ל- 16 באוגוסט 2015), מר חיים קרופסקי (דירקטור חיצוני, בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית) ומר דורון שורר (דירקטור חיצוני, בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית).

לישיבות הוועדה בהם נדונים הדוחות הכספיים, מוזמנים מנכ"ל הבנק, חשב הבנק, חברי הנהלה נוספים לפי הצורך, המבקר הפנימי של הבנק וכן רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג סקירת רואה החשבון, הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, כפי שעלו מתהליך הביקורת ועומדים לרשות חברי הועדה בכל שאלה והבהרה בטרם קבלת החלטה להמלצה למליאת הדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים.

במסגרת הערכת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים לפי הוראת סעיף 302 לחוק Sarbanes-Oxley, נצבר ומועבר מידע להנהלת הבנק בהתייחס לדרישות הגילוי בדוחות הכספיים. דיווח בגין ליקויים משמעותיים מובא לדיון בוועדה בטרם אישור הדוחות הכספיים כנדרש. דיווח בגין חולשה מהותית, במידה וקיים, ניתן בדוחות הכספיים.

במסגרת יישום הוראת ניהול בנקאי תקין 309 בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה פנימית על דיווח כספי של המפקח על הבנקים, במהלך השנה פועל הבנק למיפוי תהליכי עבודה חדשים ותיקוף תהליכי עבודה קיימים המשפיעים על תהליכי הדיווח הכספי וזאת בעקבות שינויים בהוראות רגולציה החלים על הבנק. תהליך זה כולל תיעוד של תהליכי עבודה חדשים ותיקוף של תהליכים קיימים, לרבות תיעודם ותיעוד הבקורות המבוצעות במסגרתם. כמו כן, מבוצעות במהלך השנה בדיקות אפקטיביות של מערך הבקרה הפנימית על תהליכי הדיווח הכספי של הבנק לרבות גילוי. דיווח על ממצאי התהליך מועברים באופן שוטף לוועדת ההיגוי בבנק.

לקראת ישיבת הדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים, מועברים מסמכי רקע וטיוטת הדוחות הכספיים של הבנק, לרבות דוח הדירקטוריון, לעיונם של חברי הדירקטוריון. במהלך ישיבת הדירקטוריון, בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים, סוקרים חברי הנהלת הבנק את עיקרי הדוחות הכספיים וכן סוגיות מהותיות בדיווח הכספי. בנוסף, נסקרת הפעילות השוטפת של הבנק והשפעת פעילות זו על התוצאות העסקיות של הבנק ומודגשות סוגיות עיקריות. לישיבה זו מוזמנים רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג את סקירת רואה החשבון, הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, כפי שעלו מתהליך הביקורת, ועומדים לרשות חברי הדירקטוריון בכל שאלה והבהרה. ועדת הביקורת ומאזן מגישה את המלצותיה בעניין אישור הדוחות הכספיים לדירקטוריון, אשר לו הבלעדיות לאשרם.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון המסתיים ב-30 בספטמבר 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

יעקב שורי
מנהל כללי

אילן בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 16 בנובמבר 2015

נתונים עיקריים בבנק מסד במיליוני ש"ח

לשנה הסתיימה ביום 31 בדצמבר	שינוי ב-%	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שינוי ב-%	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		רווחיות
		2014	2015		2014	2015	
152.7	(2.3)	115.2	112.5	1.9	37.6	38.3	הכנסות ריבית, נטו
12.0	-	(1.2)	2.1	-	(0.7)	0.9	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
100.3	(12.5)	75.8	66.3	(17.8)	24.7	20.3	הכנסות שאינן מריבית
*177.9	(0.1)	*133.3	133.2	(1.3)	*44.7	44.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
*63.1	(26.1)	*58.9	43.5	(25.7)	*18.3	13.6	רווח לפני מיסים
*38.7	(25.6)	*35.9	26.7	(27.7)	*11.2	8.1	רווח נקי

שינוי לעומת (באחוזים)		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2014	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015	
8.4	11.4	*5,700.9	*5,544.9	6,178.1	סך כל המאזן
6.3	18.5	1,291.4	1,158.6	1,372.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
27.7	26.4	517.0	522.2	660.3	ניירות ערך
8.2	9.1	3,182.3	3,155.9	3,442.8	אשראי לציבור, נטו
(0.2)	(0.4)	620.6	621.8	619.5	אשראי לממשלה
10.0	14.5	4,367.5	4,196.2	4,805.2	פקדונות הציבור
5.3	5.6	*501.8	*500.2	528.3	הון

31.12.2014	30.9.2014	30.9.2015	יחסים פיננסיים עיקריים
באחוזים			
8.8	9.0	8.6	הון לסך המאזן
15.70	15.58	15.41	הון לרכיבי סיכון
55.8	56.9	55.7	אשראי לציבור נטו לסך המאזן
76.6	75.7	77.8	פקדונות הציבור לסך המאזן
137.2	133.0	139.6	פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
*56.4	*56.8	49.8	הכנסות שאינן מריבית להוצאות תפעוליות
*70.3	*69.8	74.5	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
0.25	(0.04)	(0.04)	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור (מאזני וחוכ-מאזני)
*38.7	*39.0	38.6	שיעור הפרשה למס
*8.0	*10.1	7.0	תשואת הרווח הנקי להון

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור ד.1.

סקירת ההנהלה - תוספת א'
שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
חלק א'- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים, התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2014			2015			
שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת(1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת(1)	
נכסים נושאי ריבית - בישראל						
5.75	(5)38.4	2,727.5	5.32	(5)39.6	3,037.1	אשראי לציבור (2)
1.16	1.8	621.4	0.78	1.2	619.4	אשראי לממשלה
0.87	0.7	321.2	0.60	0.6	402.6	פקדונות בבנקים
0.54	0.9	669.3	0.11	0.2	716.8	פקדונות בבנקים מרכזיים
1.23	1.6	523.0	0.56	0.9	645.3	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (3)
-	-	6.7	-	-	0.6	אג"ח למסחר (3)
-	-	1.1	-	-	1.4	נכסים אחרים
3.61	43.4	4,870.2	3.17	42.5	5,423.2	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		384.2			401.3	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
		*200.4			233.2	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (4)
3.22	43.4	*5,454.8	2.84	42.5	6,057.7	סך כל הנכסים
שיעור הכנסה (%)	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת(1)	שיעור הכנסה (%)	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת(1)	
התחייבויות נושאות ריבית - בישראל						
0.66	4.7	2,864.5	0.44	3.1	2,832.2	פקדונות הציבור
1.29	1.1	343.1	1.28	1.1	344.7	פקדונות מבנקים
-	-	0.3	-	-	1.7	התחייבויות אחרות
0.73	5.8	3,207.9	0.53	4.2	3,178.6	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
		384.2			401.3	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		1,308.4			1,904.0	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		*65.1			52.2	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (6)
0.47	5.8	*4,965.6	0.30	4.2	5,536.1	סך כל ההתחייבויות
		*489.2			521.6	סך כל האמצעים ההוניים
		5,454.8			6,057.7	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
2.88			2.64			פער הריבית
3.12	37.6	4,870.2	2.85	38.3	5,423.2	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית (7)

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור ד.1.
הערות בסוף תוספת א'.

סקירת ההנהלה - תוספת א'
שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
חלק א'- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים, התחייבויות והון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2014			2015			
שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
5.80	(5)114.5	2,649.6	5.19	(5)114.2	2,953.2	נכסים נושאי ריבית - בישראל
1.50	3.8	337.4	(0.24)	(1.1)	619.1	אשראי לציבור (2)
0.71	1.8	338.8	0.44	1.3	392.6	אשראי לממשלה
0.73	3.8	691.3	0.13	0.7	716.7	פקדונות בבנקים
1.03	4.9	633.0	0.52	2.2	559.4	פקדונות בבנקים מרכזיים
2.85	0.1	4.7	7.08	0.1	1.9	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (3)
-	-	0.3	-	-	1.6	אג"ח למסחר (3)
3.71	128.9	4,655.1	3.00	117.4	5,244.5	נכסים אחרים
		377.2			396.6	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		*188.6			223.8	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
						נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (4)
3.30	128.9	*5,220.9	2.68	117.4	5,864.9	סך כל הנכסים
שיעור הכנסה (%)	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
0.55	12.0	2,905.4	0.25	5.2	2,798.9	התחייבויות נושאות ריבית - בישראל
1.39	1.7	163.6	(0.12)	(0.3)	340.0	פקדונות הציבור
-	-	0.6	-	-	2.3	פקדונות מבנקים
0.60	13.7	3,069.6	0.21	4.9	3,141.2	התחייבויות אחרות
		377.2			396.6	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
		1,220.5			1,753.3	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		*75.5			61.3	פדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
0.39	13.7	*4,742.8	0.12	4.9	5,352.4	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (6)
		*478.1			512.5	סך כל ההתחייבויות
		5,220.9			5,864.9	סך כל האמצעים ההוניים
3.11			2.79			סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
3.31	115.2	4,655.1	2.87	112.5	5,244.5	פער הריבית
						תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית (7)

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור ד.1.
 הערות בסוף תוספת א'.

סקירת ההנהלה - תוספת א'
שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ב'- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2014			2015		
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) (%)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) (%)
מטבע ישראלי לא צמוד					
3,765.7	38.7	4.17	4,190.8	38.8	3.76
2,190.6	(1.5)	(0.27)	2,151.7	(0.5)	(0.09)
3.90			3.67		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
867.2	4.2	1.95	916.6	3.3	1.45
890.4	(4.3)	(1.95)	915.2	(3.7)	(1.63)
-			(0.18)		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
237.3	0.5	0.85	315.8	0.4	0.51
126.9	-	-	111.7	-	-
0.85			0.51		
סך פעילות בישראל					
4,870.2	43.4	3.61	5,423.2	42.5	3.17
3,207.9	(5.8)	(0.73)	3,178.6	(4.2)	(0.53)
2.88			2.64		

הערות בסוף תוספת א'.

סקירת ההנהלה - תוספת א'
שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ב'- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2014			2015			
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) (%)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) (%)	
						מטבע ישראלי לא צמוד
3,757.5	119.2	4.25	4,042.9	113.6	3.76	סך נכסים נושאי ריבית
2,243.8	(6.3)	(0.37)	2,119.5	(1.7)	(0.11)	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.88			3.65			פער הריבית
						מטבע ישראלי צמוד למדד
656.5	8.2	1.67	903.6	2.6	0.38	סך נכסים נושאי ריבית
700.3	(7.4)	(1.41)	902.2	(3.2)	(0.47)	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.26			(0.09)			פער הריבית
						מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
241.1	1.5	0.83	298.0	1.2	0.54	סך נכסים נושאי ריבית
125.5	-	-	119.5	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.83			0.54			פער הריבית
						סך פעילות בישראל
4,655.1	128.9	3.71	5,244.5	117.4	3.00	סך נכסים נושאי ריבית
3,069.6	(13.7)	(0.60)	3,141.2	(4.9)	(0.21)	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.11			2.79			פער הריבית

הערות בסוף תוספת א'.

סקירת ההנהלה - תוספת א'
שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ג' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014			
שינוי נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי		שינוי נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי		
	מחיר	כמות		מחיר	כמות	
						נכסים נושאי ריבית בישראל
(0.3)	(12.0)	11.7	1.2	(2.8)	4.0	אשראי לציבור
(11.2)	(11.6)	0.4	(2.1)	(2.4)	0.3	נכסים נושאי ריבית אחרים
(11.5)	(23.6)	12.1	(0.9)	(5.2)	4.3	סך הכל הכנסות הריבית
						התחייבויות נושאות ריבית בישראל
(6.8)	(6.6)	(0.2)	(1.6)	(1.6)	-	פקדונות הציבור
(2.0)	(1.8)	(0.2)	-	-	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
(8.8)	(8.4)	(0.4)	(1.6)	(1.6)	-	סך הכל הוצאות ריבית
(2.7)	(15.2)	12.5	0.7	(3.6)	4.3	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הערות בסוף תוספת א'.

סקירת ההנהלה - תוספת א'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב למסחר ושל אגרות חוב זמינות למכירה נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן":

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2015	2014	2015	
2.1	1.0	2.3	(1.6)	לא צמוד
2.1	1.6	1.8	0.4	צמוד מדד
0.6	0.5	0.3	0.4	מט"ח וצמוד מט"ח
4.8	3.1	4.4	(0.8)	

- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך 0.7 ו- 0.8 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום- 30.09.15 וביום 30.09.14, בהתאמה. עמלות בסך 2.2 ו- 2.7 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.15 וביום 30.09.14, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

סקירת ההנהלה - תוספת ב'

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 30 בספטמבר 2015
כסומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2015										
משך										
עם דרישה עד חודש	מקל	מקל 3	מקל שנה עד 3 שנים	מקל 5 עד 10 שנים	מקל 20 שנים	מקל ללא תקופת פרעון	ללא השווי ההוגן	תשואה פנימי (באחוזים)	שיעור חיים	ממוצע אפקטיבי** (בשנים)
מטבע ישראלי לא צמוד										
נכסים פיננסיים*	3,930.8	372.0	179.9	228.2	133.7	16.5	4,861.1	1.40		0.30
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	30.8						30.8			0.04
סך כל השווי הוגן	3,961.6	372.0	179.9	228.2	133.7	16.5	4,891.1	1.40		0.30
התחייבויות פיננסיות*	3,903.9	147.8	228.3	82.5	20.4		4,382.9	0.44		0.09
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	30.6						30.6			0.04
סך כל השווי הוגן	3,934.5	147.8	228.3	82.5	20.4		4,413.5	0.44		0.09
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	27.1	224.2	(48.4)	145.7	113.3	16.5				
החשיפה המצטברת במגזר	27.1	251.3	202.9	348.6	461.9	478.4				
מטבע ישראלי צמוד למדד										
נכסים פיננסיים*	3.8	13.4	78.0	84.9	655.7	54.1	897.4	1.00		3.33
סך כל השווי הוגן	3.8	13.4	78.0	84.9	655.7	54.1	897.4	1.00		3.33
התחייבויות פיננסיות*	9.5	7.7	62.2	214.6	385.9	196.1	926.1	0.96		4.33
סך כל השווי הוגן	9.5	7.7	62.2	214.6	385.9	196.1	926.1	0.96		4.33
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(5.7)	5.7	15.8	(129.7)	269.8	(142.0)	(46.9)			
החשיפה המצטברת במגזר	(5.7)	-	15.8	(113.9)	155.9	13.9	(33.0)			

הערות בסוף תוספת ב'.

סקירת ההנהלה - תוספת ב'

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 30 בספטמבר 2015 (המשך) סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2015										
משך	שיעור	ממוצע	מסך	ללא	מקל	מקל	מקל	מקל	מקל	מקל
חיים	תשואה	פנימי	סך כל	תקופת	עד 20	עד 5	עד 3	מקל שנה	חודשים	עם דרישה
אפקטיבי**	השווי ההוגן	השווי ההוגן	פרעון	שנים	שנים	שנים	עד 3 שנים	ועד שנה	3 חודשים	עד חודש
0.32	1.10	336.7	0.7			4.2	0.3	4.3	106.4	154.1
0.04		35.2								35.2
0.29	1.10	371.9	0.7			4.2	0.3	4.3	106.4	189.3
0.04	0.68	324.4						2.1	10.8	294.1
1.06		35.7				4.4	0.2	0.2	0.1	30.8
0.14	0.68	360.1				4.4	0.2	2.3	10.9	324.9
						(0.2)	0.1	2.0	95.5	(135.6)
						11.1	11.3	11.2	9.2	(86.3)
0.74	1.13	6,095.2	5.0		3.2	74.8	789.7	317.4	364.3	4,088.7
0.04		66.0								66.0
		0.3	0.3							
0.73	1.13	6,161.5	5.3		3.2	74.8	789.7	317.4	364.3	4,154.7
0.79	0.91	5,633.4			50.1	196.1	406.3	299.2	301.3	4,207.5
0.59		66.3				4.4	0.2	0.2	0.1	61.4
		0.3	0.3							
0.78	0.91	5,700.0	0.3		50.1	200.5	406.5	299.4	301.4	4,268.9
		461.5			(46.9)	(125.7)	383.2	18.0	62.9	(114.2)
					456.5	503.4	629.1	245.9	227.9	(114.2)

מס"ח וצמוד מס"ח***

נכסים פיננסיים*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

סך כל השווי הוגן

התחייבויות פיננסיות*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

סך כל השווי הוגן

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

חשיפה כוללת לשינויים

בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך כל השווי הוגן

התחייבויות פיננסיות*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך כל השווי הוגן

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות בסוף תוספת ב'.

סקירת ההנהלה - תוספת ב'

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 30 בספטמבר 2015 (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014			30 בספטמבר 2014			
מסך חיים	שיעור תשואה	סך כל	מסך חיים	שיעור תשואה	סך כל	
ממוצע אפקטיבי**	פנימי (באחוזים)	השווי ההוגן	ממוצע אפקטיבי**	פנימי (באחוזים)	השווי ההוגן	
0.36	2.45	4,456.6	0.36	2.03	4,290.9	מטבע ישראלי לא צמוד
0.43		2.5	0.17		1.3	נכסים פיננסיים*
0.22		0.2	0.22		0.2	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
0.36	2.45	4,459.3	0.36	2.03	4,292.4	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
0.09	0.48	3,998.2	0.09	0.42	3,844.6	סך כל השווי הוגן
0.44		2.5	0.15		36.8	התחייבויות פיננסיות*
0.22		0.2	0.22		0.2	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
0.09	0.48	4,000.9	0.09	0.42	3,881.6	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
		458.4			410.8	סך כל השווי הוגן
						החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
3.84	1.15	869.8	4.04	0.75	881.2	מטבע ישראלי צמוד למדד
			0.15		34.9	נכסים פיננסיים*
3.84	1.15	869.8	3.89	0.75	916.1	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
4.45	0.89	915.8	4.62	0.62	924.6	סך כל השווי הוגן
4.45	0.89	915.8	4.62	0.62	924.6	התחייבויות פיננסיות*
		(46.0)			(8.5)	סך כל השווי הוגן
						החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

הערות בסוף תוספת ב'.

סקירת ההנהלה - תוספת ב'

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 30 בספטמבר 2015 (המשך) סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014			30 בספטמבר 2014		
משך חיים	שיעור תשואה	סך כל	משך חיים	שיעור תשואה	סך כל
ממוצע אפקטיבי**	פנימי (באחוזים)	השווי ההוגן	ממוצע אפקטיבי**	פנימי (באחוזים)	השווי ההוגן
0.31	1.33	269.1	0.31	1.44	275.3
0.18		7.2	0.07		6.0
1.11		0.1	0.48		0.1
0.31	1.33	276.4	0.30	1.44	281.4
0.06	0.45	262.3	0.07	0.50	267.6
5.70		7.8	6.68		6.4
1.11		0.1	0.48		0.1
0.22	0.45	270.2	0.22	0.50	274.1
		6.2			7.3
0.90	1.57	5,595.5	0.95	1.14	5,447.4
0.24		9.7	0.14		42.2
0.60		0.3	0.36		0.3
0.90	1.57	5,605.5	0.95	1.14	5,489.9
0.86	0.85	5,176.3	0.92	0.60	5,036.8
4.42		10.3	1.12		43.2
0.60		0.3	0.36		0.3
0.86	0.85	5,186.9	0.92	0.60	5,080.3
		418.6			409.6

מט"ח וצמוד מט"ח***

נכסים פיננסיים*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך כל השווי הוגן

התחייבויות פיננסיות*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך כל השווי הוגן

החשיפה לשינויים בשיעור הריבית במגזר

חשיפה כוללת לשינויים

בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך כל השווי הוגן

התחייבויות פיננסיות*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך כל השווי הוגן

החשיפה לשינויים בשיעור הריבית במגזר

הערות בסוף תוספת ב'.

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 30 בספטמבר 2015 (המשך)

הערות:

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בבאור 11 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 11 בדוח הכספי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

הערות ספציפיות:

- * למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים.
- ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- *** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

סקירת ההנהלה - תוספת ג' סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2015

חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)			פעילות לזרים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי (4)			* מזה:				סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (5)	בעייתי (6)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	חובות (2)	סך הכל*				
**_	**_	**_	**_	**_	10.4	12.7	**_	11.7	12.7	חקלאות
**_	-	**_	-	-	2.4	3.2	-	3.2	3.2	כריה וחציבה
1.7	1.6	0.4	0.8	1.2	88.1	102.1	1.2	87.7	102.2	תעשייה
1.5	3.7	(1.8)	3.2	3.5	118.0	207.6	5.2	200.8	209.2	בניה ונדל"ן - בינוי
0.5	(0.1)	**_	1.3	1.3	102.1	105.4	1.3	91.9	105.4	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
**_	(0.1)	(0.1)	-	-	1.1	1.5	-	12.0	12.4	אספקת חשמל ומים
1.0	0.6	0.3	0.6	0.9	174.9	192.7	0.9	182.0	192.7	מסחר
0.1	**_	(0.3)	0.1	0.1	9.4	12.0	0.1	11.3	12.0	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
0.8	**_	0.2	0.1	0.3	41.6	50.3	0.3	43.9	50.3	תחבורה ואחסנה
0.1	0.1	**_	0.4	0.4	6.5	8.5	0.4	7.8	8.5	מידע ותקשורת
0.1	**_	**_	0.1	0.1	45.5	49.2	0.1	48.5	49.2	שירותים פיננסיים
0.3	0.2	(0.7)	0.3	0.4	67.8	91.5	0.4	83.0	91.5	שירותים עסקיים אחרים
0.7	**_	**_	**_	0.4	187.9	213.7	0.4	194.3	213.7	שירותים ציבוריים וקהילתיים
6.8	6.0	(2.0)	6.9	8.6	855.7	1,050.4	10.3	978.1	1,063.0	סך הכל מסחרי
32.6	6.1	4.1	12.7	26.2	2,624.2	4,072.2	26.2	3,752.3	4,072.2	אנשים פרטיים
39.4	12.1	2.1	19.6	34.8	3,479.9	5,122.6	36.5	4,730.4	5,135.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	392.5	392.5	-	407.0	407.0	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	619.5	619.5	-	1,249.1	1,249.1	ממשלת ישראל
39.4	12.1	2.1	19.6	34.8	4,491.9	6,134.6	36.5	6,386.5	6,791.3	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	4.0	4.0	פעילות לזרים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
39.4	12.1	2.1	19.6	34.8	4,491.9	6,134.6	36.5	6,390.5	6,795.3	סך הכל

** נמוך מ-50 אלפי ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וחובות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לזרה בסך של 4,491.9 מיליוני ש"ח, 660.3 מיליוני ש"ח, 0.4 מיליוני ש"ח ו-1,642.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לזרה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחובות-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה - תוספת ג'
סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2014

חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)		פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי (4)			* מזה:				סך הכל	בעייתי (5)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בנין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (5)	חובות (2)	סך הכל*			
**_	**_	**_	0.1	0.1	7.9	11.5	0.1	11.5	חקלאות
**_	-	**_	-	-	3.0	3.9	-	3.9	כריה וחציבה
2.8	(0.1)	0.1	3.4	5.5	69.2	82.7	5.5	82.8	תעשייה
6.5	(0.1)	(1.4)	8.1	8.6	127.4	226.0	10.6	228.0	בניה ונדל"ן - בינוי
0.3	0.2	0.2	1.4	1.4	98.2	102.4	1.4	102.4	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
**_	-	**_	-	-	0.8	1.0	-	15.2	אספקת חשמל ומים
1.4	2.7	0.6	1.6	1.8	91.1	105.7	1.8	105.7	מסחר
0.3	(0.1)	0.2	0.6	0.7	13.8	16.4	0.6	16.4	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
0.3	(0.2)	(0.2)	**_	**_	52.8	59.0	**_	59.0	תחבורה ואחסנה
**_	**_	**_	0.1	0.1	3.9	6.7	0.1	6.7	מידע ותקשורת
0.2	0.1	0.3	0.2	0.3	50.3	53.1	0.3	53.1	שירותים פיננסיים
2.1	(0.3)	0.1	1.3	1.6	136.4	174.8	1.7	175.0	שירותים עסקיים אחרים
1.1	(0.1)	0.1	0.3	0.3	144.7	161.5	0.3	161.5	שירותים ציבוריים וקהילתיים
15.0	2.1	-	17.1	20.4	799.5	1,004.7	22.4	1,021.2	סך הכל מסחרי
21.9	0.8	(1.2)	18.9	29.4	2,391.3	3,657.0	29.4	3,657.1	אנשים פרטיים
36.9	2.9	(1.2)	36.0	49.8	3,190.8	4,661.7	51.8	4,678.3	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	427.7	427.7	-	435.8	בנקים בישראל***
-	-	-	-	-	621.8	621.8	-	1,119.8	ממשלת ישראל
36.9	2.9	(1.2)	36.0	49.8	4,240.3	5,711.2	51.8	6,233.9	סך הכל פעילות בישראל

סקירת ההנהלה - תוספת ג'
סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014

חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)			פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי (4)			* מזה:							
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	חובות (2)	סך הכל*	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל	
0.1	**_	**_	0.1	0.1	9.7	11.9	0.1	10.5	11.9	חקלאות
**_	-	**_	-	-	2.9	3.7	-	3.7	3.7	כריה וחציבה
3.0	(0.2)	0.3	3.1	3.5	68.0	82.7	3.5	72.9	82.8	תעשייה
7.1	(0.1)	(0.8)	7.9	7.9	141.3	251.2	9.7	181.5	253.0	בניה ונדל"ן - בינוי
0.4	0.2	0.3	1.3	1.4	101.0	104.9	1.4	95.5	104.9	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
**_	-	**_	-	-	0.8	0.9	-	15.2	15.2	אספקת חשמל ומים
1.3	3.0	0.9	1.0	1.2	87.9	101.3	1.2	93.7	101.3	מסחר
0.5	(0.1)	0.3	0.5	0.5	13.0	15.6	0.5	13.8	15.6	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
0.3	(0.1)	(0.2)	**_	**_	49.8	56.6	**_	52.9	56.6	תחבורה ואחסנה
0.1	**_	**_	0.1	0.2	4.6	7.5	0.2	7.1	7.5	מידע ותקשורת
0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	46.9	49.4	0.2	46.4	49.4	שירותים פיננסיים
1.3	(0.2)	(0.5)	1.1	1.5	143.0	181.1	1.5	160.3	181.2	שירותים עסקיים אחרים
0.6	(0.1)	(0.2)	0.6	0.7	134.6	152.2	0.7	139.8	152.2	שירותים ציבוריים וקהילתיים
14.8	2.5	0.2	15.9	17.2	803.5	1,019.0	19.0	893.3	1,035.3	סך הכל מסחרי
34.6	1.1	11.8	19.8	32.8	2,425.9	3,734.3	32.8	3,396.5	3,734.3	אנשים פרטיים
49.4	3.6	12.0	35.7	50.0	3,229.4	4,753.3	51.8	4,289.8	4,769.6	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	353.2	353.2	-	361.3	361.3	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	620.6	620.6	-	1,113.6	1,113.6	ממשלת ישראל
49.4	3.6	12.0	35.7	50.0	4,203.2	5,727.1	51.8	5,640.7	6,244.5	סך הכל פעילות בישראל

** נמוך מ-50 אלפי ש"ח.

(1) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 4,203.2 מיליוני ש"ח, 517.0 מיליוני ש"ח, 0.4 מיליוני ש"ח ו-1,523.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוזי-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה - תוספת ד' חשיפות למדינות זרות

במהלך הרבעון השני של שנת 2015 רכש הבנק איגרת חוב ממשלתית של ממשלת ארה"ב לתקופה של שנתיים בסך 3.8 מיליוני ש"ח. שווי איגרת החוב ליום 30 בספטמבר 2015 הינו כ- 4.0 מיליוני ש"ח והיא מוצגת בדוחות הכספיים במסגרת ניירות ערך זמינים למכירה.

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, יעקב שורי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 (להלן: "הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מוצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.

4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:

(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;

(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו;

(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, וכן

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

יעקב שורי
מנהל כללי

תל אביב, 16 בנובמבר 2015

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, אלון שפירא, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מוצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו;
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי ; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אלון שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

תל אביב, 16 בנובמבר 2015

טלפון 03 684 8000
פקסימיליה 03 684 8444
www.kpmg.co.il אינטרנט

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מסד בע"מ וחברת הבת שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2015 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 16 בנובמבר 2015

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2015

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר		
2014	2014	2015		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		באור	
נכסים				
1,291.4	1,158.6	1,372.8		מזומנים ופקדונות בבנקים
				ניירות ערך (מזה: 511.9, 517.1, 655.4)
517.0	522.2	660.3	(2)	בהתאמה, בשווי הוגן)
3,229.4	3,190.8	3,479.9	(3)	אשראי לציבור
(47.1)	(34.9)	(37.1)	(3)	הפרשה להפסדי אשראי
3,182.3	3,155.9	3,442.8		אשראי לציבור, נטו
620.6	621.8	619.5	(4)	אשראי לממשלה
51.4	52.2	44.8		בניינים וציוד
0.3	0.4	0.5	(10)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
*37.9	*33.8	37.4		נכסים אחרים
*5,700.9	*5,544.9	6,178.1		סך כל הנכסים
התחייבויות				
4,367.5	4,196.2	4,805.2	(5)	פקדונות הציבור
377.3	378.4	372.4		פקדונות מבנקים
0.9	1.4	0.8	(10)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
				התחייבויות אחרות (מזה: 2.0, 2.3, 2.3)
				בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין
*453.4	*468.7	471.4		מכשירי אשראי חוץ מאזניים)
*5,199.1	*5,044.7	5,649.8		סך כל ההתחייבויות
*501.8	*500.2	528.3		הון
*5,700.9	*5,544.9	6,178.1		סך כל ההתחייבויות וההון

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור ד.1.

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

י. שורי
מנהל כללי

א. בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות, 16 בנובמבר 2015

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		באור	
2014	2014	2015	2014	2015		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)			
167.3	128.9	117.4	43.4	42.5	(12)	הכנסות ריבית
14.6	13.7	4.9	5.8	4.2	(12)	הוצאות ריבית
152.7	115.2	112.5	37.6	38.3		הכנסות ריבית, נטו
12.0	(1.2)	2.1	(0.7)	0.9	(3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
140.7	116.4	110.4	38.3	37.4		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית						
21.6	17.7	6.5	5.3	1.1	(13)	הכנסות מימון שאינן מריבית
78.1	57.5	58.7	19.2	19.1		עמלות
0.6	0.6	1.1	0.2	0.1		הכנסות אחרות
100.3	75.8	66.3	24.7	20.3		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות						
*88.3	*64.9	66.2	*22.4	21.7		משכורות והוצאות נלוות
32.8	**24.4	25.3	7.7	8.5		אחזקה ופחת בניינים וציוד
56.8	**44.0	41.7	14.6	13.9		הוצאות אחרות
177.9	133.3	133.2	44.7	44.1		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
63.1	58.9	43.5	18.3	13.6		רווח לפני מיסים
*24.4	*23.0	16.8	7.1	5.5		הפרשה למיסים על הרווח
*38.7	*35.9	26.7	*11.2	8.1		רווח נקי
רווח למניה רגילה (בש"ח)						
*0.26	*0.24	0.18	0.07	0.05		רווח בסיסי ומדולל

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור ד.1.

** סווג מחדש.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח על הרווח הכולל לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו		לתשעה חודשים שהסתיימו		לשנה שהסתיימה	
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		ביום 31 בדצמבר	
2015	2014	2015	2014	2014	2013
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	
8.1	*11.2	26.7	*35.9	*38.7	*36.9
רווח נקי					
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים					
למכירה לפי שווי הוגן נטו					
התאמות של התחייבויות בגין הטבות					
לעובדים**					
4.0	*0.4	1.6	*(6.8)	*(5.7)	*8.5
4.6	1.8	(0.3)	(3.4)	(5.4)	3.4
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים					
השפעת המס המתייחס					
(1.7)	*(0.7)	0.1	*1.3	*2.1	*(1.5)
2.9	*1.1	(0.2)	*(2.1)	*(3.3)	*1.9
רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים					
11.0	*12.3	26.5	*33.8	*35.4	*38.8
הרווח הכולל					

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור ד.1.

** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. דוח על השינויים בהון לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2015 ולשנת 2014

		קרן		סה"כ			
		הון	מהטבה	הון	סה"כ		
		הון	פרמיה	שנתקבלה	הנפרע		
		המניות	על	מבעל	וקרנות	רווח כולל	עודפים
		הנפרע	התחייבויות	צמיתות	המניות	אחר מצטבר	שנצברו
		סה"כ	הון	סה"כ	הון	סה"כ	הון
יתרה ליום 30 ביוני 2015		14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	0.4
רווח נקי בתקופה		8.1	8.1				
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס		2.9				2.9	
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015		14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	3.3
יתרה ליום 30 ביוני 2014		14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	3.6
רווח נקי בתקופה*		11.2	11.2				
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*		1.1				1.1	
יתרה ליום 30 בספטמבר 2014*		14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	4.7

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור ד.1.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהוונים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (המשך)
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. דוח על השינויים בהון לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2015 ולשנת 2014

	הון המניות הנפרע	התחייבויות צמיתות	ערך המניות	פרמיה שנתקבלה	סה"כ הון מהטבה המניות הנפרע	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו	סה"כ הון
יתרה ליום 1 בינואר 2015	14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	3.5	471.0	501.8
רווח נקי בתקופה							26.7	26.7
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס						(0.2)		(0.2)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015	14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	3.3	497.7	528.3
יתרה ליום 1 בינואר 2014	14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	6.8	432.3	466.4
רווח נקי בתקופה*							35.9	35.9
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*						(2.1)		(2.1)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2014*	14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	4.7	468.2	500.2

ג. דוח על השינויים בהון לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

הוון	התחייבויות	על המניות	מבעל שליטה	וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו	סה"כ הון
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	6.8	432.3	466.4
						38.7	38.7
					(3.3)		(3.3)
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	3.5	471.0	501.8

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור ד.ד.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2015	לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2014	לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2015	לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2014	לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2014
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
רווח נקי לתקופה התאמות:	8.1	26.7	*11.2	*38.7
פחת על בניינים וציוד	1.4	4.4	1.3	5.3
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	0.9	2.1	(0.7)	12.0
רווח ממכירות ניירות ערך זמינים למכירה	0.1	(6.1)	(5.2)	(22.6)
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	-	0.1	(0.1)	(0.4)
רווח ממימוש ציוד	-	(0.8)	-	-
מיסים נדחים, נטו	(1.9)	0.3	*1.2	*(3.3)
שינוי בהפרשות ובהתחייבויות לעובדים	-	(2.3)	*0.8	*2.0
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון שינוי נטו בנכסים שוטפים:	(7.6)	11.6	(3.2)	6.1
פקדונות בבנקים	(64.1)	(55.9)	68.0	62.1
אשראי לציבור	(43.8)	(237.6)	(80.4)	(273.6)
אשראי לממשלה	(1.2)	1.1	(1.8)	(620.6)
ניירות ערך למסחר	3.8	8.4	0.1	0.2
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.6	(0.2)	0.2	(8.1)
נכסים אחרים	0.1	(0.4)	1.9	(1.0)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:	(19.3)	(4.9)	(7.9)	318.4
פקדונות מבנקים	176.2	437.7	27.8	215.7
פקדונות הציבור	(0.5)	(0.1)	(0.5)	(0.2)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	1.9	(2.4)	*(10.0)	*(20.0)
התחייבויות אחרות	54.7	181.7	*2.7	*(289.3)
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה				
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה	(101.4)	(465.4)	(234.8)	(1,080.4)
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	57.9	301.7	256.9	1,306.2
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה	4.1	7.1	1.5	24.1
רכישת בניינים וציוד	(0.1)	(1.3)	(1.3)	(3.2)
תמורה ממימוש בניינים וציוד	-	4.3	-	-
מזומנים נטו מפעילות השקעה	(39.5)	(153.6)	22.3	246.7
גידול (קטון) במזומנים				
יתרת מזומנים לתחילת תקופה	1,199.3	1,197.1	1,035.3	1,237.9
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים	8.1	(2.6)	2.5	1.8
יתרת מזומנים לסוף תקופה	1,222.6	1,222.6	1,062.8	1,197.1

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור ד.1.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	
2014	2014	2015	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
					ריבית ומסים ששולמו והתקבלו
201.4	153.7	139.6	46.7	44.4	ריבית שהתקבלה
26.9	21.8	13.9	6.6	3.0	ריבית ששולמה
41.6	32.8	27.2	10.9	7.9	מסים על הכנסה ששולמו

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק מסד הינו תאגיד בישראל הנמצא בבעלות של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בעל השליטה בבנק (51%) ושל מסד אחזקות בע"מ (49%). תמצית הדוחות הכספיים הביניים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (להלן: "הדוחות השנתיים"). המדיניות החשבונאית של הבנק בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ד' להלן. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 16 בנובמבר 2015.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית דוחות כספיים אלה הוכנה באופן המפורט להלן:

- בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתבסס על כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב כפי שאומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. נושאים בליבת העסק הבנקאי הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים כמכשירים פיננסיים כולל, בין היתר, חשבונאות גידור, הכרה בהכנסה כולל תוכניות נאמנות לקוחות, הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות והפרשות, הצגת דוחות כספיים ודיווח מגזרי.
- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים בישראל ועל תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם. התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:
 - במקרים בהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק מטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
 - במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
 - במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
 - במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
 - במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

ג. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2015 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:

(1) אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

(2) דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון.

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

(1) זכויות עובדים

אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח הציבורי יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה בנק יתקן למפרע את מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור.

כמו כן, ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים, לרבות מתכונת גילוי והוראות מעבר. בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאיגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכול במועד הדיווח. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל לעיל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים, באופן שהמרווחים המתקבלים על פיהן אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, נדרש לפנות לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים. בהתאם לחוזר, דוגמאות למצבים אלה יכולים לכלול, בין היתר, שינויים בגינם המרווח המתקבל יהיה גבוה מהמרווח על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (מקומי) בישראל.

הבנק נדרש לתקן למפרע מספרי השוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך. באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים, נקבע כדלקמן:

- לבנק נוצר רווח אקטוארי ליום 1 בינואר 2013, הנובע בעיקרו ממעבר לחישוב אקטוארי של התחייבויות לפיצויים לעובדים. בעבר התחייבויות לפיצויים היו רשומות בהתאם לשכר אחרון מוכפל בשנות הותק. ההפרש בין השיטות יצר לבנק הכנסה בגין היישום לראשונה על התחייבויות לפיצויים בסך של כ-2.4 מיליוני ש"ח. הכנסה זו קוזזה על ידי הפסד אקטוארי ליום 1 בינואר 2013 בסך של כ-1.3 מיליוני ש"ח הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד,

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל. סך ההכנסה נטו שנוצרה לבנק בגין היישום לראשונה של הכללים החדשים הסתכמה בכ- 1.1 מיליוני ש"ח ונזקפה לעודפים.
- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר.
- הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
- השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), נזקפה לעודפים.
- בנוסף, מעדכן החוזר את דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.
- כמו-כן, ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא הטבות לעובדים, אשר כולל, בין היתר, דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

א. עיקרי ההוראות החדשות בנושא זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תכניות להטבה מוגדרת

- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתכניות פנסיה ותכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, שיעור תשואה חזוי לטווח ארוך על נכסי תכנית, גידול בתגמול ותחלופה.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.
- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.
- הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת

- תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית שלפיה הבנק משלם תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לו מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים. מחויבויות הבנק להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים שירותים קשורים.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים: מענקי יובל

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

היעדרויות מזכות בפיצוי - חופשה ומחלה

- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.
- הבנק צובר התחייבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו במהלך השירות השוטף וניתן יהיה לקבלם כפיצויים בעת פרישה בהתאם למקדם המרה.

(ב) המדיניות החשבונאית טרם יישום הכללים החדשים

- שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.
- רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.
- בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, התחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין מוצגת בסכום הגבוה מבין (1) סכום ההתחייבות המחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שתתגבר בגין מתן הטבות כאמור, לבין (2) סכום ההתחייבות המחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.
- למידע נוסף באשר למדיניות החשבונאית שמיישם הבנק כיום בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.D.19.

(ג) דרישות גילוי בדוחות כספיים ביניים בשנת 2015:

בדוח לציבור לרבעון הראשון לשנת 2015 ניתן גילוי (בנוסף על הגילוי הנדרש בדוח רבעוני רגיל) לפרטים הבאים:

- השפעת האימוץ לראשונה ליום 1 בינואר 2013 בשורה נפרדת בדוח על השינויים בהון העצמי ובביאור על רווח כולל אחר מצטבר. שורה זו תבהיר בין היתר את ההשפעה המצטברת על העודפים ואת ההשפעה המצטברת שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים".
- גילוי מלא בהתאם למתכונת הגילוי בדוח השנתי, בשינויים המחויבים כמפורט להלן:
- הגילוי יכלול התייחסות לסכומים תוצאתיים בגין השנים 2013 ו-2014.
 - הגילוי יכלול התייחסות ליתרות מאזניות ולהנחות ששימשו לימים 31 בדצמבר 2013 ו-31 בדצמבר 2014.

למרות האמור לעיל, בנק רשאי שלא לכלול את הגילוי הנדרש על נכסי תכנית להוראות הדיווח לציבור ליום 31 בדצמבר 2013 ואת הגילוי הנדרש על "התנועה בשווי ההון של נכסי תכנית ששווים נמדד על בסיס שימוש בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)" לשנים 2013 ו-2014.

לצורך הצגת מספרי השוואה לשנים 2013 ו-2014 בנק רשאי משיקולים פרקטיים להשתמש בשיעורי התשואה בפועל בשנים אלה לצורך קביעת שיעורי התשואה החזויים.

הגילוי בהתאם למתכונת הגילוי בדוח השנתי כאמור לעיל, לא מעודכן בדוחות הרבעוניים הבאים בשנת 2015. ברבעונים אלה נדרש לתת גילוי רבעוני בהתאם למתכונת הגילוי של דוח רבעוני עם גילוי תמציתי בביאור על מדיניות חשבונאית על השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות, והפנייה לדוח לרבעון הראשון.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השפעת היישום לראשונה של הכללים החדשים ליום 30 בספטמבר 2014 וליום 31 בדצמבר 2014 (בלתי מבוקר):

ליום 30 בספטמבר 2014			ליום 31 בדצמבר 2014			נכסים אחרים התחייבויות אחרות עודפים רווח אחר כולל מצטבר הון
בהתאם לכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים במיליוני ש"ח	בהתאם לכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים במיליוני ש"ח	
בנושא זכויות עובדים			בנושא זכויות עובדים			
33.8	34.4	(0.6)	37.9	38.1	(0.2)	
468.7	470.2	(1.5)	453.4	453.8	(0.4)	
468.2	468.3	(0.1)	471.0	472.6	(1.6)	
4.7	3.7	1.0	3.5	1.7	1.8	
500.2	499.3	0.9	501.8	501.6	0.2	

השפעת היישום לראשונה של הכללים החדשים לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			רווח והפסד משכורות והוצאות נלוות הפרשה למסים על הרווח רווח נקי רווח בסיסי ומדולל למניה רווח כולל אחר התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים השפעת המס המתייחס רווח (הפסד) כולל לאחר מסים
בהתאם לכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים במיליוני ש"ח	בהתאם לכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים במיליוני ש"ח	
בנושא זכויות עובדים			בנושא זכויות עובדים			
64.9	71.3	(6.4)	22.4	22.6	(0.2)	
23.0	20.6	2.4	7.1	7.1	-	
35.9	31.9	4.0	11.2	11.0	0.2	
0.24	0.21	0.03	0.07	0.07	-	
(6.8)	-	(6.8)	(0.4)	-	(0.4)	
2.5	-	2.5	0.1	-	0.1	
(2.1)	2.2	(4.3)	1.1	1.4	(0.3)	

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השפעת היישום לראשונה של הכללים החדשים לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 דצמבר 2014
(בלתי מבוקר):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
רווח והפסד	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות		
	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בנושא זכויות עובדים
במיליוני ש"ח			
משכורות	92.5	(4.2)	88.3
והוצאות נלוות			
הפרשה למסים			
על הרווח	22.7	1.7	24.4
רווח נקי	36.2	2.5	38.7
רווח בסיסי			
ומדולל למניה	0.24	0.02	0.26
רווח כולל אחר			
התאמות של			
התחייבויות בגין			
הטבות לעובדים	-	(5.7)	(5.7)
השפעת המס			
המתייחס	-	2.2	2.2
רווח (הפסד)			
כולל לאחר מסים	0.2	(3.5)	(3.3)

ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ליום 1 בינואר 2013: גידול בעודפים בסך כ- 1.1 מיליוני ש"ח אשר היווה גידול בהון בסך של כ- 1.1 מיליוני ש"ח.

(2) דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון ביום 6 באוקטובר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון. זאת, בהמשך למדיניות הפיקוח על הבנקים, לאמץ בנושאים מהותיים את מערך הדיווח הכספי שחל על בנקים בארה"ב. בהתאם להוראה, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא סיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים מורכבים. הבנק מיישם, בין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי, שנקבעו במסגרת הנושאים הבאים בקודיפיקציה:

- נושא 480, בדבר "הבחנה בין התחייבות והון";
- נושא 20-470, בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות"; וכן
- נושא 30-505, בדבר "מניות באוצר".

בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבויות והון, הבנק מתייחס להוראות הדיווח לציבור בנושא נגזרים משובצים. במקביל לפרסום החוזר כאמור, פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא, במסגרתו הובהר כי יש לסווג מכשירי חוב קיימים עם רכיב המרה מותנה למניות (אשר נכלל בהון עצמי רוברד 1 לפי הוראות באזל II ולפי הוראות המעבר עונה על הגדרת מכשיר הון מורכב, או שנכלל כרכיב הון פיקוחי בהתאם להוראות באזל III) כהתחייבות שתומך לפי עלות מופחתת, מבלי להפריד נגזר משובץ. הבנק יישם כללים אלה החל מיום 1 בינואר 2015. ליישום ההוראה לא הייתה השפעה מהותית על הבנק.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בנקאיים. בהתאם לחוזר, בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, אומצו בהדרגה במהלך השנים 2011 ו-2013, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) למעט IAS 19 בדבר הטבות עובדים אשר יישומן נדחה למועד מאוחר יותר. בנושאים שבליבת העסק הבנקאי, הבהיר הפיקוח על הבנקים כי תתקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארצות-הברית ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית. ביום 27 בינואר 2014 הופצה על ידי הפיקוח על הבנקים טיוטה בנושא אימוץ מלא של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב המשקפת כוונה של הפיקוח על הבנקים שלא לאמץ את כללי ה-IFRS אלא לאמץ באופן מלא את כללי התקינה החשבונאית האמריקאית, המיושמים על ידי בנקים בארה"ב. עם זאת יצוין כי טיוטה זו טרם עברה לדיון בוועדה המייעצת לענייני בנקאות וטרם נקבע כיצד, אם בכלל, יאומצו ההוראות שנקבעו בה.

(2) חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות

ביום 3 בנובמבר 2014 פורסם חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ובין השאר כולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהם יידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים ולעדכן את דיווחיהם.

התיקונים להוראות נועדו לחייב דיווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים. בנוסף, בחוזר נקבע כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280) ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח.

הכללים החדשים יחולו מהדוחות הכספיים לשנת 2015 ואילך באופן המפורט להלן:

- בדוחות לשנת 2015 תחול דרישת הגילוי בקשר לנתונים מאזניים ביחס למגזרי פעילות פיקוחיים כמוגדר בהוראות החדשות. בהתאם להוראות החדשות ניתן שלא לתת גילוי למספרי השוואה לנתונים המאזניים על מגזרי הפעילות הפיקוחיים אלא לכלול מספרי השוואה, בהתאם להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר. כמו כן, לא נדרש גילוי על מגזר ניהול פיננסי.

- החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2016 נדרש גילוי מלא לפי הכללים החדשים, למעט הגילוי על מגזר ניהול פיננסי. מספרי השוואה יותאמו למפרע. ניתן להציג בדוחות בשנת 2016 מספרי השוואה של שנה אחת בלבד בהתייחס לביאור על מגזרי פעילות פיקוחיים. לצורך הצגת מספרי השוואה ניתן יהיה להסתמך על סיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים נכון ליום 1 בינואר 2016.

- החל מהדוחות לרבעון הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן. יישום ההוראות החדשות אינו צפוי להביא להשפעה מהותית למעט אופן ההצגה והגילוי.

(3) הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.

בנקים נדרשים ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר החל מיום 1 בינואר 2017. בהתאם להוראות המעבר שנקבעו לצורך היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפידציה. בפרט, הוראות התקן אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

הבנק טרם החל לבחון את ההשפעה של התקן על דוחותיו הכספיים וטרם בחר בחלופה ליישום הוראות המעבר. ביום 9 ביולי החליט ה-FASB לדחות את מועד היישום לראשונה של התקן בשנה אחת מהמועד המקורי שנקבע, קרי ליום 1 בינואר 2018, תוך מתן אפשרות לאימוץ מוקדם החל מיום 1 בינואר 2017.

(4) חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי

ביום 28 באפריל 2015 פורסם חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי. מטרות הנחיות החוזר הן בין השאר: שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר; הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות השנתיים; וכן גיבוש מתכונת דוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארה"ב ואירופה. החוזר מתייחס בין השאר לשינוי סדר ההצגה בדוח הכספי: הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן; הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים; פיצול ביאור 4 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לתמצית ברמת סך הכל לפי סוגי אשראי עיקריים, ולמידע רחב יותר שייכלל במסגרת פרק סיכונים בדוח הכספי. כמו כן, החוזר מעדכן בצורה משמעותית את מתכונת הגילוי בדוח הדירקטוריון וסקירת ההנהלה וכן קובע דרישות לדיווח מורחב באינטרנט בדבר סיכונים. נדרש ליישם את הנחיות החוזר החל מהדוח לציבור לשנת 2015.

להערכת הבנק, לחוזר לא צפויה השפעה מהותית על דוחותיו הכספיים למעט אופן ההצגה והגילוי.

(5) כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה. בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מסים על הכנסה, ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי בהתאם לפרק 740 בקודיפיקציה בדבר "מסים על ההכנסה" ובנושא 740-830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מסים על ההכנסה". בהתאם לחוזר, ההוראות החדשות יחולו מיום 1 בינואר 2017. בעת היישום לראשונה נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בנושאים בקודיפיקציה אליהם החוזר מתייחס, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש. עם זאת, בשנת 2017 לא נדרש לתת גילויים מסוימים בנושא הטבות מס שלא הוכרו, הנדרשים בהתאם ל-ASC 740. הבנק בוחן את השפעת יישום הוראות החוזר.

(6) כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים. בהתאם לחוזר, נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים, ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניתין ואחרים". בהקשר זה, הטיפול החשבונאי במוניתין, לרבות בחינת ירידת הערך שלו, עודכן בהתאם לחוזר מיום 8 בפברואר 2015 "דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים ואיחוד דוחות כספיים".

בהתאם לחוזר, ההוראות יחולו מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה. הבנק בוחן את השפעת אימוץ החוזר על דוחותיו הכספיים.

(7) חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות

ביום 10 ביוני 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות. בהתאם לחוזר, בין השאר, נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים אלו בהתאם לקודיפיקציה: נושא 805 בדבר צירופי עסקים; נושא 810 בדבר איחוד; נושא 20-350 בקשר לטיפול החשבונאי בירידת ערך מוניטין; נושא 323 בדבר השקעות בחברות כלולות. בהקשר ליישום כללי התקינה האמריקאית בנושא חברות כלולות, יודגש כי הוראת המעבר שאפשרה לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית המתייחסת לנושאים בליבת העסק הבנקאי שיושמה על ידי חברה כלולה ריאלית לצורך יישום מדיניות חשבונאית אחידה עם זו של הבנק בוטלה. במקומה נוסף סעיף בהוראות המעבר לשנת 2015 שמאפשר לבנק משיקולים פרקטיים בשנים 2016 ו-2017 לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית שמושמת על ידי חברה כלולה ריאלית העורכת את דוחותיה הכספיים בהתאם ל-IFRS. ההוראות שנקבעו בחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בכללי ה-US GAAP בשינויים המתחייבים לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש בכללי ה-US GAAP בנושאים אלו. ההוראות בנושא pushdown accounting יחולו על צירופי עסקים שיבוצעו החל מיום 1 בינואר 2016. לחוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(8) קובץ שאלות ותשובות בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בקובץ השאלות והתשובות הובהרו הדרישות לקביעת הרף לצורך ביצוע בחינה פרטנית לירידת ערך וכן הובהר כי לא ניתן לשנות את אופן בחינת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חוב מסוים, למעט במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי. בנוסף, נקבעו הכללים לביצוע מחיקה חשבונאית בגין חוב בעייתי בארגון מחדש ששכלל. ההנחיות כאמור יחולו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. הבנק בוחן את השפעת יישום הוראות קובץ השאלות ותשובות לדוחות הכספיים.

(9) גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים

ביום 10 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר גילוי על בעל עניין וצדדים קשורים. בהתאם לחוזר, לאור השינויים בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 312 בנושא עסקאות תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים ולאור החשיבות של הגילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים, עלה הצורך לעדכן את הוראות הדיווח לציבור העוסקות בגילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים. לאחר התיקון, המידע בנושא זה בדוח לציבור יינתן לגבי כל בעל עניין לפי תקנות ניירות ערך, איש קשור לפי הוראה 312, וכל צד קשור אחר לפי כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, המפורטים בנושא 850 בקודיפיקציה בדבר "גילוי בהקשר צד קשור". הביאור בנושא בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק יעודכן בהתאם לאמור. נדרש ליישם את ההנחיות החדשות החל מהדוחות הכספיים לשנת 2015. לא נדרש להציג מספרי השוואה אם הידע אינו קיים בידי הבנק.

באור 2 - ניירות ערך
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				
שווי	הפסדים שטרם	רווחים שטרם	הערך	שווי	הפסדים שטרם	רווחים שטרם	הערך	שווי	הפסדים שטרם
הוגן	הוכרו מהתאמות	הוכרו מהתאמות	עלות	הוגן	הוכרו מהתאמות	הוכרו מהתאמות	עלות	הוגן	הוכרו מהתאמות
(1)	לשווי הוגן	לשווי הוגן	מופחתת	(1)	לשווי הוגן	לשווי הוגן	מופחתת	(1)	לשווי הוגן
5.1	-	-	5.1	5.1	4.9	-	4.9	4.9	-
5.1	-	-	5.1	5.1	4.9	-	4.9	4.9	-
רווח כולל אחר מצטבר					רווח כולל אחר מצטבר				
שווי	הפסדים	רווחים	הערך	שווי	הפסדים	רווחים	הערך	שווי	הפסדים
הוגן	הפסדים	רווחים	עלות	הוגן	הפסדים	רווחים	עלות	הוגן	הפסדים
(2)	הפסדים	רווחים	מופחתת	(2)	הפסדים	רווחים	מופחתת	(2)	הפסדים
498.0	-	4.1	493.9	498.0	629.6	2.2	1.5	630.3	629.6
7.8	-	0.1	7.7	7.8	4.0	-	0.1	3.9	4.0
11.3	*-	1.7	9.6	11.3	14.1	0.1	0.1	14.1	14.1
517.1	(2) *	5.9 (2)	511.2	517.1	7.7	*-	1.4	6.3	7.7
517.1	(2) *	5.9 (2)	511.2	517.1	655.4	(2) 2.3	(2) 3.1	654.6	655.4
522.2	*-	5.9	516.3	522.2	660.3	2.3	3.1	659.5	660.3

א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון

של אחרים בישראל

סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון

ב. ניירות ערך זמינים למכירה

איגרות חוב-

של ממשלת ישראל

של ממשלות זרות

של מוסדות פיננסיים בישראל

של אחרים בישראל

סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

סך כל ניירות הערך

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהן בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
א. איגרות חוב המוחזקות לפדיון				
5.1	5.1	-	*-	5.1
5.1	5.1	-	*-	5.1
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון				
רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)
ב. ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב-				
484.5	483.3	2.0	(0.8)	484.5
7.8	7.8	*-	*-	7.8
11.1	9.6	1.5	*-	11.1
503.4	500.7	3.5 (2)	(0.8) (2)	503.4
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (3)
ג. ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב-				
8.5	8.5	-	*-	8.5
8.5	8.5	(3) -	*- (3)	8.5
סך כל ניירות הערך למסחר				
517.0	514.3	3.5	(0.8)	517.0
סך כל ניירות הערך				

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו".
- (3) נזקפו לרווח והפסד.

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)						
12 חודשים ומעלה			פחות מ- 12 חודשים			
סה"כ	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	סה"כ	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	
0-20%			0-20%			
-	-	-	(2.2)	(2.2)	225.1	של ממשלת ישראל
-	-	-	(0.1)	(0.1)	10.5	של מוסדות פיננסיים בישראל
-	-	-	(2.3)	(2.3)	235.6	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)						
12 חודשים ומעלה			פחות מ- 12 חודשים			
סה"כ	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	סה"כ	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	
0-20%			0-20%			
-	-	-	*-	*-	2.9	של ממשלת ישראל
-	-	-	*-	*-	0.4	של מוסדות פיננסיים בישראל
-	-	-	-	-	3.3	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
31 בדצמבר 2014						
12 חודשים ומעלה			פחות מ- 12 חודשים			
סה"כ	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	סה"כ	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	
0-20%			0-20%			
-	-	-	(0.8)	(0.8)	101.4	של ממשלת ישראל
-	-	-	*-	*-	5.0	של מוסדות פיננסיים בישראל
-	-	-	*-	*-	2.9	של אחרים בישראל
-	-	-	(0.8)	(0.8)	109.3	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.						

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)		
אשראי לציבור			אשראי לציבור		
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל
14.6	21.6	36.2	7.2	30.7	37.9
0.7	(0.5)	0.2	(0.7)	1.4	0.7
(2.2)	(2.0)	(4.2)	(0.6)	(3.4)	(4.0)
0.9	1.8	2.7	0.3	2.2	2.5
(1.3)	(0.2)	(1.5)	(0.3)	(1.2)	(1.5)
14.0	20.9	34.9	6.2	30.9	37.1
2.1	0.8	2.9	0.6	1.5	2.1
(1.1)	0.2	(0.9)	*-	0.2	0.2
1.0	1.0	2.0	0.6	1.7	2.3
15.0	21.9	36.9	6.8	32.6	39.4

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

יתרת הפרשה לתחילת תקופה

גידול (קיטון) בהפרשה

יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך) הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)		
אשראי לציבור			אשראי לציבור		
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל
14.3	23.1	37.4	13.7	33.4	47.1
1.8	(1.4)	0.4	(1.5)	3.6	2.1
(4.4)	(7.0)	(11.4)	(7.3)	(12.5)	(19.8)
2.3	6.2	8.5	1.3	6.4	7.7
(2.1)	(0.8)	(2.9)	(6.0)	(6.1)	(12.1)
14.0	20.9	34.9	6.2	30.9	37.1
2.8	0.8	3.6	1.1	1.2	2.3
(1.8)	0.2	(1.6)	(0.5)	0.5	-
1.0	1.0	2.0	0.6	1.7	2.3
15.0	21.9	36.9	6.8	32.6	39.4

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

יתרת הפרשה לתחילת תקופה

גידול (קיטון) בהפרשה

יתרת הפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

סה"כ הפרשה להפסדי אשראי- חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות(1), ועל החובות(1) בגינם היא חושבה:

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור		
		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי
1,717.4	1,012.0	705.4	13.8	691.6
2,774.5	-	2,774.5	2,610.4	164.1
4,491.9	1,012.0	3,479.9	2,624.2	855.7
7.1	-	7.1	2.1	5.0
30.0	-	30.0	28.8	1.2
37.1	-	37.1	30.9	6.2

יתרת חוב רשומה של חובות(1)

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל חובות(1)

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות(1)

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור		
		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי
1,710.9	1,049.5	661.4	20.3	641.1
2,529.4	-	2,529.4	2,371.0	158.4
4,240.3	1,049.5	3,190.8	2,391.3	799.5
20.9	-	20.9	8.3	12.6
14.0	-	14.0	12.6	1.4
34.9	-	34.9	20.9	14.0

יתרת חוב רשומה של חובות(1)

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל חובות(1)

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות(1)

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות(1), ועל החובות(1) בגינם היא חושבה:

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור		
		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי
1,648.0	973.8	674.2	22.2	652.0
2,555.2	-	2,555.2	2,403.7	151.5
4,203.2	973.8	3,229.4	2,425.9	803.5
21.3	-	21.3	8.8	12.5
25.8	-	25.8	24.6	1.2
47.1	-	47.1	33.4	13.7

יתרת חוב רשומה של חובות(1)

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל חובות(1)

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות(1)

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)			לא בעייתיים
בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	
0.1	0.2	118.0	3.2	0.3	114.5
-	-	102.1	1.3	-	100.8
-	-	45.5	0.1	-	45.4
0.1	0.5	590.1	2.3	1.4	586.4
0.2	0.7	855.7	6.9	1.7	847.1
0.6	4.3	2,624.2	12.7	13.5	2,598.0
0.8	5.0	3,479.9	19.6	15.2	3,445.1
-	-	392.5	-	-	392.5
-	-	619.5	-	-	619.5
0.8	5.0	4,491.9	19.6	15.2	4,457.1

פעילות לווים בישראל

ציבורי-מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל ציבור - פעילות בישראל

בנקים בישראל

ממשלת ישראל

סך הכל פעילות בישראל

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)			לא בעייתיים	פעילות לווים בישראל
בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים		
-	0.4	127.4	7.3	0.5	119.6	ציבורי-מסחרי
-	-	98.2	1.4	-	96.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	50.3	0.2	0.1	50.0	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.1	2.6	523.6	7.3	2.7	513.6	שרותים פיננסיים
0.1	3.0	799.5	16.2	3.3	780.0	מסחרי - אחר
0.4	2.9	2,391.3	18.9	10.5	2,361.9	סך הכל מסחרי
0.5	5.9	3,190.8	35.1	13.8	3,141.9	אנשים פרטיים - אחר
-	-	427.7	-	-	427.7	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	621.8	-	-	621.8	בנקים בישראל
0.5	5.9	4,240.3	35.1	13.8	4,191.4	ממשלת ישראל
						סך הכל פעילות בישראל

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)			לא בעייתיים	פעילות לווים בישראל
בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים		
-	0.1	141.3	7.5	0.1	133.7	ציבורי-מסחרי
-	0.1	101.0	1.3	0.1	99.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	46.9	0.2	-	46.7	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.3	0.4	514.3	6.6	1.0	506.7	שרותים פיננסיים
0.3	0.6	803.5	15.6	1.2	786.7	מסחרי - אחר
0.8	4.3	2,425.9	19.8	13.0	2,393.1	סך הכל מסחרי
1.1	4.9	3,229.4	35.4	14.2	3,179.8	אנשים פרטיים - אחר
-	-	353.2	-	-	353.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	620.6	-	-	620.6	בנקים בישראל
1.1	4.9	4,203.2	35.4	14.2	4,153.6	ממשלת ישראל
						סך הכל פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי - ראה באור 3.2.ב.ג. הלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 5.0 מיליוני ש"ח (30.09.2014 - 5.9 מיליוני ש"ח, 31.12.14 - 4.9 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) בפרק זמן של עד 120 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך תקופה של 50 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק יותר הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב.

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	
6.5	3.2	3.2	*-	*-	בינוי ונדל"ן - בינוי
3.6	1.3	1.3	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4.9	0.1	0.1	-	-	שרותים פיננסיים
23.1	2.3	2.1	*-	0.2	מסחרי - אחר
38.1	6.9	6.7	*-	0.2	סך הכל מסחרי
44.8	12.7	10.6	1.9	2.1	אנשים פרטיים - אחר
82.9	19.6	17.3	1.9	2.3	סך הכל פעילות בישראל *
	19.6	17.3	1.9	2.3	* מזה:
	12.4	12.1	0.1	0.3	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
					חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	
5.3	3.7	2.0	7.3	11.0	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	1.4	3.9	4.7	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	0.2	4.7	33.9	שרותים פיננסיים
4.5	4.4	2.8	7.3	53.5	מסחרי - אחר
9.8	8.1	6.4	16.2	52.8	סך הכל מסחרי
8.6	8.1	10.3	18.9	106.3	אנשים פרטיים - אחר
18.4	16.2	16.7	35.1		סך הכל פעילות בישראל *
18.4	16.2	16.7	35.1		* מזה:
2.8	0.9	10.9	13.7		נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
					חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים
31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	
5.7	3.8	1.8	7.5	10.9	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	1.3	3.8	4.6	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	0.2	4.6	23.1	שרותים פיננסיים
4.0	3.8	2.6	6.6	42.4	מסחרי - אחר
9.7	7.6	5.9	15.6	48.1	סך הכל מסחרי
9.1	8.6	10.7	19.8	90.5	אנשים פרטיים - אחר
18.8	16.2	16.6	35.4		סך הכל פעילויות בישראל *
18.8	16.2	16.6	35.4		* מזה:
3.2	1.1	11.7	14.9		נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
					חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אשראי לציבור יתרת חוב רשומה- ראה פירוט בבאור 2.ב.3.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
פעילות לווים בישראל			(בלתי מבוקר)		
ציבורי-מסחרי			(בלתי מבוקר)		
יתרה ממוצעת של חובות פגומים	הכנסות ריבית שנרשמו	מזה: גרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים	הכנסות ריבית שנרשמו	מזה: גרשמו על בסיס מזומן
3.2	-	-	5.3	-	-
1.3	*_	*_	1.3	*_	*_
0.1	-	-	0.2	-	-
2.7	*_	*_	4.1	*_	*_
7.3	*_	*_	10.9	*_	*_
13.5	0.1	0.1	16.2	0.3	0.3
20.8	0.1	0.1	27.1	0.3	0.3

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)			
יתרה ממוצעת של חובות גומים	הכנסות ריבית שנרשמו	מזה: גרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים	הכנסות ריבית שנרשמו	מזה: גרשמו על בסיס מזומן	ציבורי-מסחרי
8.7	*-	*-	8.1	*-	*-	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.5	-	-	1.4	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.4	*-	*-	0.2	*-	*-	שרותים פיננסיים
8.6	*-	*-	8.1	*-	*-	מסחרי - אחר
19.2	*-	*-	17.8	*-	*-	סך הכל מסחרי
20.4	0.1	0.1	19.6	*-	*-	אנשים פרטיים - אחר
39.6	0.1	0.1	37.4	*-	*-	סך הכל פעילות בישראל

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, היו גרשמות הכנסות ריבית בסך 5.2 ו- 15.4 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 בהתאמה (7.3 ו- 23.4 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 בהתאמה).

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			פעילות לווים בישראל ציבור- מסחרי
סך הכל (3)	צובר (2), לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	סך הכל (3)	צובר (2), לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	
4.0	-	4.0	3.2	-	3.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.2	-	0.2	0.1	-	0.1	שרותים פיננסיים
2.5	0.1	2.4	1.6	0.2	1.4	מסחרי - אחר
6.7	0.1	6.6	4.9	0.2	4.7	סך הכל מסחרי
7.0	1.1	5.9	7.5	1.8	5.7	אנשים פרטיים - אחר
13.7	1.2	12.5	12.4	2.0	10.4	סך הכל פעילויות בישראל

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)			פעילות לווים בישראל ציבור- מסחרי
סך הכל (3)	צובר (2), לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	
4.1	-	4.1	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.2	-	0.2	שרותים פיננסיים
2.6	0.1	2.5	מסחרי - אחר
6.9	0.1	6.8	סך הכל מסחרי
8.0	1.0	7.0	אנשים פרטיים - אחר
14.9	1.1	13.8	סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו

פעילות לווים בישראל	שלושה חודשים שהסתיימו ביום			תשעה חודשים שהסתיימו ביום		
	30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)		
ציבורי-מסחרי	מס' חוזים	יתרת חוב	רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב	רשומה לפני ארגון מחדש
שרותים פיננסיים	1	*-	*-	1	*-	*-
מסחרי אחר	2	0.3	0.3	8	0.8	0.8
סך הכל מסחרי	3	0.3	0.3	9	0.8	0.8
אנשים פרטיים - אחר	14	0.6	0.5	63	2.8	2.6
סך הכל פעילות בישראל	17	0.9	0.8	72	3.6	3.4

ארגונים מחדש שבוצעו

פעילות לווים בישראל	שלושה חודשים שהסתיימו ביום			תשעה חודשים שהסתיימו ביום		
	30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)		
ציבורי-מסחרי	מס' חוזים	יתרת חוב	רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב	רשומה לפני ארגון מחדש
בינוי ונדל"ן - בינוי	1	*-	*-	1	*-	*-
מסחרי אחר	4	0.4	0.3	14	1.2	1.1
סך הכל מסחרי	5	0.4	0.3	15	1.2	1.1
אנשים פרטיים - אחר	21	0.9	0.8	77	2.9	2.8
סך הכל פעילות בישראל	26	1.3	1.1	92	4.1	3.9

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (2)			
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום		בתשעה חודשים שהסתיימו ביום	
30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)		30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)	
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה
2	*-	4	*-
2	*-	4	*-
18	0.6	30	0.7
20	0.6	34	0.7

פעילות לווים בישראל

ציבורי-מסחרי

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (2)			
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום		בתשעה חודשים שהסתיימו ביום	
30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)		30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)	
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה
1	0.1	2	0.2
5	0.2	6	0.3
6	0.3	8	0.5
12	0.1	24	0.2
18	0.4	32	0.7

פעילות לווים בישראל

ציבורי-מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל פעילות בישראל

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 4 - אשראי לממשלה

הבנק הפקיד סך של 618.0 מיליוני ש"ח צמודים למדד המחירים לצרכן ואינם נושאים ריבית, במסגרת מכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. ראה באור 9.ב.3) "התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות". נכון ליום 30 בספטמבר 2015 סך הפקדון עומד על סך של 619.5 מיליוני ש"ח.

באור 5 - פקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
1,939.6	1,361.3	1,541.9
6.9	57.0	36.5
1,946.5	1,418.3	1,578.4
2,858.7	2,777.9	2,789.1
4,805.2	4,196.2	4,367.5
-	-	-
4,137.1	3,565.6	3,709.7
52.4	65.1	56.1
615.7	565.5	601.7

בישראל
פקדונות לפי דרישה
אינם נושאים ריבית
נושאים ריבית
סה"כ לפי דרישה
פקדונות לזמן קצוב (1)
סך כל פקדונות הציבור (2)
(1) מזה: פקדונות שאינם נושאים ריבית
(2) מזה:
פקדונות של אנשים פרטיים
פקדונות של גופים מוסדיים
פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
יתרה	יתרה	יתרה
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
3,751.2	3,295.4	3,415.7
781.0	627.0	679.2
273.0	273.8	272.6
4,805.2	4,196.2	4,367.5

תקרת הפקדון במיליוני ש"ח
עד 1
מעל 1 עד 10
מעל 10 עד 100
סה"כ

באור 6 - זכויות עובדים
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א.

(1) עתודות למענקי יובל ולימי מחלה שלא נוצלו

עובדים זכאים למענק יובל בתום עשרים וחמש שנות עבודה בבנק ולפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו עם פרישתם לפנסיה. במאזן נכללו עתודות מתאימות, המבוססות על אומדן השווי הנוכחי של ההתחייבויות, כפי שחושב על ידי אקטואר.

(2) פיצויי פרישה

הנחת הבנק היא שכל עובד שיעזוב או יפרוש לפנסיה יקבל פיצויי פיטורין כחוק (שכר אחרון כפול ותק) או הנכס הנצבר לזכותו. נכסי עובדים מעבר לחובת הפיצויים נחשבים "נכסים עודפים" ואינם כלולים בחישוב האקטוארי.

ב. תכניות פנסיה להטבה מוגדרת-פיצויי פרישה

(1) מחויבות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		(בלתי מבוקר)
2013	2014	2014	2015	2014	2015	
50.9	50.0	50.0	54.6	54.1	54.4	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
4.3	4.0	3.0	3.1	1.0	1.1	עלות השירות
1.5	1.4	1.0	1.8	0.3	0.6	עלות ריבית
(4.5)	3.3	4.4	(2.8)	0.2	(1.3)	הפסד (רווח) אקטוארי
(2.2)	(4.1)	(3.0)	(2.0)	(0.2)	(0.1)	הטבות ששולמו
50.0	54.6	55.4	54.7	55.4	54.7	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		(בלתי מבוקר)
2013	2014	2014	2015	2014	2015	
50.0	49.7	49.7	54.0	53.4	54.0	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
(1.9)	4.6	5.1	(0.7)	0.5	(0.6)	תשואה בפועל על נכסי התכנית
3.8	3.8	2.9	3.0	1.0	1.0	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(2.2)	(4.1)	(3.0)	(2.0)	(0.2)	(0.1)	הטבות ששולמו
49.7	54.0	54.7	54.3	54.7	54.3	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
(0.3)	(0.6)	(0.7)	(0.4)	(0.7)	(0.4)	מצב המימון - נכס (התחייבות) נטו שהוכר בסוף תקופה*

* נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

באור 6 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. סכומים שהוכרו במאזן

31 בדצמבר		30 בספטמבר		(בלתי מבוקר)
2013	2014	2014	2015	
0.3	0.6	0.7	0.4	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות נכס (התחייבות) נטו שהוכר בסוף תקופה
(0.3)	(0.6)	(0.7)	(0.4)	

ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר		30 בספטמבר		(בלתי מבוקר)
2013	2014	2014	2015	
(4.5)	(0.8)	0.1	(1.3)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר
(4.5)	(0.8)	0.1	(1.3)	

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		(בלתי מבוקר)
2013	2014	2014	2015	2014	2015	
4.3	4.0	3.0	3.1	1.0	1.1	עלות שירות
1.5	1.4	1.0	1.8	0.3	0.6	עלות ריבית
1.9	(4.6)	(5.1)	(1.5)	(0.5)	(0.5)	תשואה חזויה על נכסי תכנית הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
*-	(0.4)	(0.2)	*-	*-	*-	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
7.7	0.4	(1.3)	3.4	0.8	1.2	סך עלות ההטבה, נטו

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 6 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת המס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		(בלתי מבוקר)
2013	2014	2014	2015	2014	2015	
(4.5)	3.3	4.4	(0.5)	0.2	(0.1)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו תקופה
*-	0.4	0.2	*-	*-	*-	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(4.5)	3.7	4.6	(0.5)	0.2	(0.1)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
7.7	0.4	(1.3)	3.4	0.8	1.2	סך עלות ההטבה, נטו
3.2	4.1	3.3	2.9	1.0	1.1	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה)

בשנת 2015 לפני השפעת מס (בלתי מבוקר)

(0.1)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
(0.1)	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(3) הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו לתקופות שהסתיימו ביום 30

בספטמבר ו- 31 בדצמבר

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה:

31 בדצמבר		30 בספטמבר		(בלתי מבוקר)
2013	2014	2014	2015	
2.74%	2.12%	2.03%	2.35%	שיעור היוון*

* במונחים ריאליים.

באור 6 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(3) הנחות (המשך)

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו לתקופות שהסתיימו ביום 30

בספטמבר ו- 31 בדצמבר (המשך)

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		(בלתי מבוקר)
2014	2015	2014	2015	2014	2015	
2.74%	2.12%	2.47%	1.31%	2.11%	2.22%	שיעור היוון*
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						(בלתי מבוקר)
2013		2014				
3.01%		2.74%				שיעור היוון*

* במונחים ריאליים.

ב. השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיסון בנקודת אחוז אחת				גידול בנקודת אחוז אחת				(בלתי מבוקר)
31 בדצמבר		30 בספטמבר		31 בדצמבר		30 בספטמבר		שיעור הייון
2013	2014	2014	2015	2013	2014	2014	2015	
5.7	6.6	6.7	6.5	(4.9)	(5.7)	(5.8)	(5.6)	

(4) נכסי תכנית

תזרימי מזומנים

(1) הפקדות

הפקדות בפועל						(בלתי מבוקר)
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		תחזית
2015	2014	2015	2014	2014	2013	
4.0	1.0	3.0	2.9	3.8	3.8	הפקדות

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לקופות לתכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2015.

באור 7 - הון, הלימות הון, נזילות ומינוף

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל III.

יודגש, כי הוראות באזל III קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר, וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל III ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב- 10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון לשנת 2015 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 40% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 70%.

באור 7 - הון, הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, 299 בדבר "מדידה והלימות הון".

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
516.4	*489.7	*492.0
44.1	28.2	40.7
560.5	517.9	532.7
3,245.7	2,919.2	2,986.1
13.0	8.7	14.7
378.6	397.4	392.7
3,637.3	*3,325.3	*3,393.5
14.20%	*14.73%	*14.50%
14.20%	*14.73%	*14.50%
15.41%	*15.58%	*15.70%
9.0%	9.0%	9.0%
12.5%	12.5%	12.5%

א. מבנה ההון הרגולטורי

1. הון לצורך חישוב יחס ההון:

הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

הון רובד 2, לאחר ניכויים

סך הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי

סיכונים שוק

סיכון תפעולי

סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון:

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים**

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים**

* ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

** דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% ויחס הון כולל בשיעור 12.5% חלות מיום 1 בינואר 2015.

ב. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
14.26%	*14.76%	*14.51%
0.06%	0.05%	0.05%
14.20%	14.73%	14.50%

יחס ההון לרכיבי סיכון:

1. הון עצמי רובד 1:

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר

השפעת הוראות המעבר

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

* לרבות השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. מספרי השוואה הוצגו מחדש כדי לשקף השפעה זו.

ג. יעד הלימות הון

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון והנהלה, להחזיק רמת הלימות הון בהתאם ליעד ההון שהינו גבוה מהיחס המזערי הנדרש כפי שהוגדר על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון והנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלו. יעד ההון נקבע בתהליך בחינת הנאותות השנתית (ICAAP), תהליך פנימי להערכת פרופיל הסיכון של הבנק והקצאת ההון הנדרשת בגינו. במסגרת התהליך בוצעה הקצאת הון משלימה בגין מוקדי סיכון שנכללו בנדבך הראשון וכן בגין מוקדי סיכון חדשים שזוהו אשר אינם נכללים בנדבך הראשון.

ביום 24 בדצמבר 2014, במסגרת קביעת יעדי ההון, נקבע עבור שנת 2015 יעד יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 10.0% ויעד יחס הון כולל בשיעור 13%.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל III בישראל, ביום 28 במרץ 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל III- יחסי הון עצמי רובד 1 מינימליים, הדורש מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% וביחס הון כולל בשיעור של 12.5% עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את היחסים הנ"ל בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי של 10% ויחס הון כולל מזערי של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שיידרש מהבנק הוא 9% ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש מהבנק הוא 12.5%.

(2) יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין - 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו ירד מתחת לדרישה המזערית, נדרש לדווח מיידית על החרیגה למפקח על הבנקים בבנק ישראל.

תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו היה נמוך מהדרישה המזערית במשך 3 ימים, נדרש לדווח על החריגה למפקח על הבנקים בבנק ישראל, בליווי תכנית לסגירת הפער.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית תיקבע על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

באור 7 - הון, הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

בנוסף, ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא הוראת שעה - יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - גילוי בגין יחס כיסוי נזילות (להלן: "החוזר"). במסגרת החוזר תוקנו הוראות הדיווח לציבור כדי לשלב את דרישות הגילוי שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ יחס כיסוי הנזילות.

מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		(בלתי מבוקר)
באחוזים		
391%		יחס כיסוי הנזילות*
100%		יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על בנקים**

* המידע יוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

** יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי מ- 60% ליום 1 באפריל 2015, 80% ליום 1 בינואר 2016 ועד לשיעור 100% ביום 1 בינואר 2017.

(3) יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018. הבנק מיישם את ההוראה ועומד ביחס המינוף המזערי.

באור 7 - הון, הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר יחס מינוף:

ליום 30 בספטמבר 2015	(בלתי מבוקר)
במיליוני ש"ח	
516.4	הון רובד 1
6,643.8	סך החשיפות
באחוזים	
7.77%	יחס המינוף
5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים*

* תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים עם כניסת ההוראה לתוקף.

(4) דיבידנדים

חלוקת דיבידנד תתאפשר במידה שלא תפגע ביכולתו של הבנק לעמוד בדרישות ההון החדשות, כמפורט לעיל.

באור 8 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים (2)	מטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי		30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)
		דולר של ארה"ב	אירו	אחר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים							
1,372.8		15.4	86.9	212.8	32.0	1,025.7	מזומנים ופקדונות בבנקים
660.3			4.8	4.0	97.6	553.9	ניירות ערך
3,442.8			4.4	10.6	165.4	3,262.4	אשראי לציבור, גטו (3)
619.5					619.5		אשראי לממשלה
44.8	44.8						בניינים וציוד
0.5	0.3			0.1		0.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
37.4			*-	0.4	1.2	35.8	נכסים אחרים
6,178.1	45.1	15.4	96.1	227.9	915.7	4,877.9	סך כל הנכסים
התחייבויות							
4,805.2		14.6	90.7	216.1	618.0	3,865.8	פקדונות הציבור
372.4			1.0	2.3	300.4	68.7	פקדונות מבנקים
0.8	0.2		0.5	0.1			התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
471.4			*-	*-	1.1	470.3	התחייבויות אחרות
5,649.8	0.2	14.6	92.2	218.5	919.5	4,404.8	סך כל ההתחייבויות
528.3	44.9	0.8	3.9	9.4	(3.8)	473.1	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
				(0.1)		0.1	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
528.3	44.9	0.8	3.9	9.3	(3.8)	473.2	סה"כ כללי

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס ההצמדה.

באור 8 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (1)			
	לא צמוד	המחירי	דולר של		פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל
			ארה"ב	אירו		
נכסים						
מזומנים ופקדונות בבנקים	852.0	46.8	175.9	68.8	15.1	1,158.6
ניירות ערך	467.2	49.9		5.1		522.2
אשראי לציבור, נטו (3)	2,971.4	173.3	6.3	4.9		3,155.9
אשראי לממשלה	621.8	621.8				621.8
בניינים וציוד					52.2	52.2
נכסים בגין מכשירים נגזרים	*-		*-		0.4	0.4
נכסים אחרים	**33.0		0.8			**33.8
סך כל הנכסים	**4,323.6	891.8	183.0	78.8	52.6	**5,544.9
התחייבויות						
פקדונות הציבור	3,337.4	593.4	177.1	73.9	14.4	4,196.2
פקדונות מבנקים	74.6	301.6	1.6	0.6		378.4
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.6		*-	0.5	0.3	1.4
התחייבויות אחרות	**467.2	1.5	*-	*-		**468.7
סך כל ההתחייבויות	**3,879.8	896.5	178.7	75.0	0.3	**5,044.7
הפרש	**443.8	(4.7)	4.3	3.8	0.7	**500.2
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(34.9)	34.9				
סה"כ כללי	**408.9	30.2	4.3	3.8	0.7	**500.2

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

**הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור 1.ד.

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרוט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 8 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מטבע ישראלי							מטבע חוץ (1)			31 בדצמבר 2014 (מבוקר)
לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר	אירו	אחר	פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל				
נכסים										
992.4	45.0	169.1	71.2	13.7		1,291.4	מזומנים ופקדונות בבנקים			
458.6	53.2		5.2			517.0	ניירות ערך			
2,997.2	174.0	5.7	5.4	*-		3,182.3	אשראי לציבור, נטו (3)			
	620.6					620.6	אשראי לממשלה			
					51.4	51.4	בניינים וציוד			
*-		*-			0.3	0.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים			
**37.6		0.3	*-			**37.9	נכסים אחרים			
**4,485.8	892.8	175.1	81.8	13.7	51.7	**5,700.9	סך כל הנכסים			
התחייבויות										
3,507.7	597.6	172.2	77.2	12.8		4,367.5	פקדונות הציבור			
76.1	301.2	*-	*-	*-		377.3	פקדונות מבנקים			
*-		*-	0.6		0.3	0.9	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
**451.9	1.5	*-				**453.4	התחייבויות אחרות			
**4,035.7	900.3	172.2	77.8	12.8	0.3	**5,199.1	סך כל ההתחייבויות			
**450.1	(7.5)	2.9	4.0	0.9	51.4	**501.8	הפרש			

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

**הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם באור 8.1 ד.

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרוט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 9 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31.12.2014	30.09.2014	30.9.2015	31.12.2014	30.09.2014	30.9.2015
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי			יתרות החוזים(1)		
0.7	0.6	0.9	100.6	70.6	167.7
0.6	0.6	0.4	87.5	74.8	84.8
*_	*_	*_	3.1	6.7	6.1
0.3	0.3	0.4	661.6	646.4	715.4
0.6	0.5	0.6	642.3	644.2	658.8
0.1	-	-	31.9	34.9	16.0
2.3	2.0	2.3	1,527.0	1,477.6	1,648.8

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

ערבויות להבטחת אשראי

ערבויות והתחייבויות אחרות

מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו

מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו

מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות

לפי דרישה שלא נוצלו

התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין

לא ניתן

סך הכל

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

(1) התקשרויות בגין חוזי שכירות לזמן ארוך

31.12.2014	30.9.2014	30.9.2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
8.6	1.6	1.8	בשנה ראשונה
7.8	8.6	8.0	בשנה שניה
7.9	7.8	8.1	בשנה שלישית
7.8	7.9	8.1	בשנה רביעית
7.7	7.8	8.1	בשנה חמישית
61.3	69.2	60.9	מעל חמש שנים
101.1	102.9	95.0	סך הכל

(2) הסכמים מהותיים

שירותי תפעול

שירותי המחשב הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות חברת מתף - חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. חלק מהשירותים הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי.

באור 9 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

מתף נותנת שירותי מחשוב (פיתוח, תחזוקה, ציוד קווי נתונים ועוד), שיטות ותהליכים (נהלים, חוזרים ועוד) ותפעול (מסלוקה דואר ועוד). שירותי המחשוב ניתנים לכל הבנקים בקבוצת הבינלאומי. מתף מספקת במסגרת ההתקשרות את שירותי המחשוב והתפעול בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. השירות כולל את כל שירותי המחשב, הן בתכנה והן בחומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה ודווחים לציבור ולמפקח על הבנקים, תחזוקה וחידוש הציוד בכל אתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרוייקטים עתידיים. הבנק משלם לחברת מתף חלק מהוצאותיה המיוחדות לו על פי חלקו בהיקף הפעילות בקבוצה ואת עלויות הסבת מערך המחשוב המיוחדות לו בהתאם לפריסה רב שנתית. החל ממועד ההסבה הבנק אינו משקיע ואינו מהווה השקעות בחומרה ובפיתוח למעט מקרים בהם מבוצע פיתוח על ידי מתף על פי דרישת הבנק ולשימוש הבלעדי. הוצאות המיוחדות לחברת מתף לתשעה החודשים הראשונים של שנת 2015 היו בסך של 21.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 21.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו הוצאות המיוחדות ב- 7.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 7.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3) מכרז החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. ביום 13 במרס 2014 חתם הבנק על הסכם למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. תקופת ההתקשרות עד ליום 30 ביוני 2019, כאשר החשב הכללי רשאי להאריך את ההסכם לשתי תקופות נוספות של עד שנה כל אחת. במסגרת המכרז, הבנק הפקיד סך של 618 מיליון ש"ח לחשבון מיוחד של החשב הכללי, אשר יוחזר לבנק בסוף תקופת ההסכם בתוספת הצמדה. במסגרת המכרז תועמדה לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי האמור, באמצעות הבנק. ההלוואות הינן בסכום מירבי של עד 25 אלפי ש"ח ולתקופת זמן של עד 5 שנים, בהתאם לסוג ההלוואה. ההלוואות הינן ללא הצמדה ונושאות ריבית בשיעורים הנקבעים על ידי החשב הכללי. בנוסף, יעביר הבנק מענקים מותנים לסטודנטים להוראה מחשבון מיוחד של החשב הכללי בגבולות הקצאה מתקציב המדינה. המענק המותנה יהפוך למענק מלא רק בהתקיים קריטריונים שנקבעו על ידי משרד החינוך. במקרה של אי מימוש תנאי המענק, יהפוך המענק המותנה להלוואה לסטודנט, בתנאים שנקבעו על ידי החשב הכללי. בהתאם להסכם, הבנק מעביר את החזרי הקרן והריבית של ההלוואות לעובדי ההוראה ושל ההלוואות לסטודנטים לחשבונות החשב הכללי, בהתאם ללוחות הסילוקין של ההלוואות וללא קשר לגביה בפועל.

ג. תביעות משפטיות

ביום 20 באוקטובר 2014 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כייצוגית שעניינה דמי הניהול הנגבים בכל הבנקים בקבוצת הבינלאומי (להלן כולם ביחד: "הבנק") בגין ניהול פיקדון ניירות ערך בארץ ובחו"ל (להלן: "דמי הניהול"). לטענת המבקשים, בשנים 2007-2012, הנוסחה בה עשה הבנק שימוש לצורך גביית דמי הניהול (להלן: "הנוסחה הראשונה"), שונה מהנוסחה בה היה עליו לעשות שימוש ועליה ניתן גילוי, בתעריפון הבנק. לטענת המבקשים, כתוצאה משימוש בנוסחה הראשונה, נוצרו עיוותים חוזרים ונשנים לרעת הלקוחות, כך שבפועל הבנק חייב את הלקוחות בדמי ניהול, אשר שיעורם האפקטיבי עלה על שיעור דמי הניהול הרבעוני אותו מותר היה לבנק לגבות בהתאם לתעריפון. לטענת המבקשים, ברבעון השלישי לשנת 2013, חדל הבנק לעשות שימוש בנוסחה הראשונה והחל מאותו מועד, אינו גובה דמי ניהול ביתר. לטענת המבקשים, הנזק הכספי המצרפי הנומינאלי שנגרם לחברי הקבוצה בצירוף נזקים לא ממוניים עולה על 40 מיליון ש"ח, אולם הם העמידו את הבקשה על סך של 30 מיליון ש"ח בלבד. ביום 30 בספטמבר 2015 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה בתיק.

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) היקף הפעילות:

30 בספטמבר 2015			
(בלתי מבוקר)			
חוזי ריבית			
סך הכל	חוזים בגין מניות (1)	חוזי מטבע חוץ	אחר
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים			
א. נגזרים ALM (2)			
58.8		58.8	חוזי Forward
7.7	7.7		אופציות שנקנו
4.4			Swaps
70.9	7.7	58.8	סה"כ
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע			
4.4			4.4
ב. נגזרים אחרים (1)			
2.7		2.7	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה			
32.9	31.5	1.4	-אופציות שנכתבו
32.9	31.5	1.4	-אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים			
7.7	7.7		-אופציות שנכתבו
76.2	70.7	5.5	סה"כ
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים			
א. נגזרי ALM (2) (3)			
0.3	0.1	0.2	שווי הוגן ברוטו חיובי
0.6		0.1	0.5 שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים אחרים (3)			
0.2	0.2		שווי הוגן ברוטו חיובי
0.3	0.3		שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. סה"כ			
0.5	0.3	0.2	שווי הוגן ברוטו חיובי
0.5	0.3	0.2	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
0.9	0.3	0.1	0.5 שווי הוגן ברוטו שלילי
0.9	0.3	0.1	0.5 יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1) היקף הפעילות:

30 בספטמבר 2014				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	חוזים בגין מניות (1)	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל מדד	אחר
א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים				
נגזרים ALM (2)				
35.0				35.0
1.1	1.1			
4.7			4.7	
40.8	1.1		4.7	35.0
סה"כ				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים				
4.7			4.7	
לשלם שיעור ריבית קבוע				
נגזרים אחרים (1)				
2.6		2.6		
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
43.2	39.5	3.7		
-אופציות שנכתבו				
43.2	39.5	3.7		
-אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים				
1.1	1.1			
-אופציות שנכתבו				
90.1	80.1	10.0	-	-
סה"כ				
ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
נגזרי ALM (2) (3)				
*_	*_			
1.0			0.4	0.6
שווי הוגן ברוטו חיובי				
שווי הוגן ברוטו שלילי				
נגזרים אחרים (3)				
0.4	0.3	0.1		
שווי הוגן ברוטו חיובי				
0.4	0.3	0.1		
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ג. סה"כ				
0.4	0.3	0.1		
שווי הוגן ברוטו חיובי				
0.4	0.3	0.1		
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים				
1.4	0.3	0.1	0.4	0.6
שווי הוגן ברוטו שלילי				
1.4	0.3	0.1	0.4	0.6
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				

* נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) היקף הפעילות: (המשך)

31 בדצמבר 2014			
סך הכל	חוזים בגין מניות (1)	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית
			אחר
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים			
א. נגזרים ALM (2)			
0.9	0.9		אופציות שנקנו
4.7			חוזי Swaps
5.6	0.9		סה"כ
4.7			מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור קבוע
ב. נגזרים אחרים (1)			
5.0		5.0	חוזי Forward
39.8	39.8	*-	-אופציות שנכתבו
39.8	39.8	*-	-אופציות שנקנו
			חוזי אופציה אחרים
0.9	0.9		-אופציות שנכתבו
85.5	80.5	5.0	סה"כ
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים(**)			
א. נגזרי ALM (1) (2)			
0.1	0.1		שווי הוגן ברוטו חיובי
0.6			שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים אחרים (1)			
0.2	0.2	*-	שווי הוגן ברוטו חיובי
0.3	0.3	*-	שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. סה"כ			
0.3	0.3		שווי הוגן ברוטו חיובי
0.3	0.3		יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
0.9	0.3	0.6	שווי הוגן ברוטו שלילי
0.9	0.3	0.6	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

* נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח

סכומים קדווחים במיליוני ש"ח

(*) נמוך מ- 100 אלפי ש"ח

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

30 בספטמבר 2015			30 בספטמבר 2014			31 בדצמבר 2014		
(בלתי מבוקר)			(מבוקר)					
בנקים	אחרים	סה"כ	בנקים	אחרים	סה"כ	בנקים	אחרים	סה"כ
0.5	*-	0.5	0.4	*-	0.4	0.3	*-	0.3
3.2	*-	3.2	2.1	0.5	2.6	2.6	*-	2.6
3.7	*-	3.7	2.5	0.5	3.0	2.9	*-	2.9
0.6	0.3	0.9	1.1	0.3	1.4	0.6	0.3	0.9

(1) ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, שחשבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מכל	מכל 3	עד	
	שנה	חודשים	3 חודשים	
	ועד 5 שנים	ועד 5 שנים	ועד שנה	
סה"כ	מכל 5 שנים	מכל 5 שנים	מכל 5 שנים	סה"כ
30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				
				<u>חוזי ריבית</u>
4.4	4.4			- אחר
64.3			64.3	חוזי מטבע חוץ
78.4		18.2	1.8	חוזה בגין מניות
147.1	4.4	18.2	1.8	סה"כ

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מקל 3 חודשים					מקל שנה	מקל	
עד 3 חודשים	עד שנה	ועד 5 שנים	5 שנים	סה"כ			
30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)							
<u>חוזי ריבית</u>							
35.0							- שקל-מדד
				4.7			- אחר
10.0							חוזי מטבע חוץ
76.1	3.4	1.7				81.2	חוזים בגין מניות
121.1	3.4	1.7	4.7			130.9	סה"כ
31 בדצמבר 2014 (מבוקר)							
<u>חוזי ריבית</u>							
						4.7	- אחר
						5.0	חוזי מטבע חוץ
77.9	0.1	3.4				81.4	חוזים בגין מניות
77.9	5.1	3.4	4.7			91.1	סה"כ

באור 11 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן (א)				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
1,371.3	147.4	1,171.5	52.4	1,372.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
660.3	-	16.4	643.9	660.3	ניירות ערך**
3,453.3	3,212.0	241.3	-	3,442.8	אשראי לציבור, נטו
601.7	601.7			619.5	אשראי לממשלה
0.5	*-	0.3	0.2	0.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8.6	8.6	-	-	8.6	נכסים פיננסיים אחרים
6,095.7	3,969.7	1,429.5	696.5	***6,104.5	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
4,824.5	870.8	3,953.7	-	4,805.2	פקדונות הציבור
368.2	296.3	71.9	-	372.4	פקדונות מבנקים
0.8	-	0.6	0.2	0.8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
440.7	199.4	241.3	-	441.0	התחייבויות פיננסיות אחרות
5,634.2	1,366.5	4,267.5	0.2	***5,619.4	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
0.8	0.8			0.8	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

** לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 2, "ניירות ערך".

*** מזה: נכסים והתחייבויות בסך 655.9 מיליוני ש"ח ובסך 0.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 10א – 10ג.

(א) רמה 1- מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

באור 11 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן (א)				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
1,159.9	96.2	1,016.8	46.9	1,158.6	מזומנים ופקדונות בבנקים
522.2	-	13.3	508.9	522.2	ניירות ערך*
3,144.8	2,918.1	226.7	-	3,155.9	אשראי לציבור, נטו
609.1	609.1			621.8	אשראי לממשלה
0.4	-	0.1	0.3	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
11.3	11.3	-	-	11.3	נכסים פיננסיים אחרים
5,447.7	3,634.7	1,256.9	556.1	**5,470.2	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
4,226.3	801.5	3,424.8	-	4,196.2	פקדונות הציבור
378.6	301.8	76.8	-	378.4	פקדונות מבנקים
1.4	0.6	0.5	0.3	1.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
431.8	205.1	226.7	-	432.1	התחייבויות פיננסיות אחרות
5,038.1	1,309.0	3,728.8	0.3	**5,008.1	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
0.9	0.9			0.9	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 2, "ניירות ערך".

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך 517.5 מיליוני ש"ח ובסך 1.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 10א – 10ג.

(א) רמה 1- מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

באור 11 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)						
שווי הוגן (א)				יתרה במאזן		
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		נכסים פיננסיים	
1,292.6	95.2	1,149.2	48.2	1,291.4	מזומנים ופקדונות בבנקים	
517.0		13.3	503.7	517.0	ניירות ערך*	
3,179.7	2,956.5	223.2		3,182.3	אשראי לציבור, נטו	
596.9	596.9			620.6	אשראי לממשלה	
0.3	***-	0.1	0.2	0.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
9.3	9.3			9.3	נכסים פיננסיים אחרים	
5,595.8	3,657.9	1,385.8	552.1	5,620.9**	סך כל הנכסים הפיננסיים	
					התחייבויות פיננסיות	
4,390.4	762.0	3,628.4		4,367.5	פקדונות הציבור	
371.7	295.6	76.1		377.3	פקדונות מבנקים	
0.9		0.7	0.2	0.9	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
414.2	191.0	223.2		414.6	התחייבויות פיננסיות אחרות	
5,177.2	1,248.6	3,928.4	0.2	5,160.3**	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	
					מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	
1.0	1.0			1.0	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 2, "ניירות ערך".

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך 512.2 מיליוני ש"ח ובסך 0.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 11א – 11ג.

*** נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3- מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

באור 11 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן את השפעת המס. יתרה מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית שבו הבנק ביצע עסקאות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בנין החובות.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

באור 11א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -			
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים	
בשוק פעיל	אחרים	אחרים	סך הכל
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	שווי הוגן
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר			
ונשנה			
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
624.8	4.8	-	629.6
	4.0		4.0
14.1	-	-	14.1
0.1	7.6	-	7.7
639.0	16.4	-	655.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
0.2	0.3	*-	0.5
639.2	16.7	*-	655.9
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
0.2	0.7	-	0.9
0.2	0.7	-	0.9
סך כל ההתחייבויות			

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 11א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים		
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים		
בשוק פעיל	אחרים	אחרים	סך הכל	
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	שווי הוגן	
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר				
ונשנה				
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
493.0	5.0	-	498.0	איגרות חוב של ממשלת ישראל
7.8	-	-	7.8	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
3.0	8.3	-	11.3	איגרות חוב של אחרים בישראל
503.8	13.3	-	517.1	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
0.3	0.1	-	0.4	
504.1	13.4	-	517.5	סך כל הנכסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
0.3	0.5	0.6	1.4	
0.3	0.5	0.6	1.4	סך כל ההתחייבויות

באור 11א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -					
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	מחירים		
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים	מצוטטים		
בשוק פעיל	אחרים	אחרים	בשוק פעיל		
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	שווי הוגן		
				נכסים	
				ניירות ערך זמינים למכירה:	
479.3	5.2	-	484.5	איגרות חוב של ממשלת ישראל	
7.8	-	-	7.8	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל	
3.0	8.1	-	11.1	איגרות חוב של אחרים בישראל	
490.1	13.3	-	503.4	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	
				ניירות ערך למסחר	
8.5	-	-	8.5		
0.2	0.1	*-	0.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
498.8	13.4	*-	512.2	סך כל הנכסים	
				התחייבויות	
0.2	0.7	-	0.9	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
0.2	0.7	-	0.9	סך כל ההתחייבויות	

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

ב. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן

במהלך התקופות של תשעה ושללושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וכן במהלך שנת 2014 (לרבות במהלך התקופות של תשעה ושללושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014) לא היו מעברים בין רמות 1 ו-2 בהיררכיה.

באור 11ב- שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

נכסים	רווחים (הפסדים) נטו				רווחים (הפסדים) שטרם מומשו	
	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2015	שמומשו ושטרם מומשו בדוח רווח והפסד	סילוקים	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2015	בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2015	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:						
חוזי מטבע חוץ	0.2	(0.1)	(0.1)	* -	* -	
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.2	(0.1) (1)	(0.1)	* -	* -	
סך כל הנכסים	0.2	(0.1)	(0.1)	* -	* -	

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

נכסים	רווחים (הפסדים) נטו				רווחים (הפסדים) שטרם מומשו	
	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2014	שמומשו ושטרם מומשו בדוח רווח והפסד	סילוקים	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2014	בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2014	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:						
חוזי מטבע חוץ	* -	* -	* -	-	* -	
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים	* -	* - (1)	* -	-	* -	
סך כל הנכסים	* -	* -	* -	-	* -	
התחייבויות						
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:						
חוזי ריבית שקל מדד	(1.1)	(0.2)	0.7	(0.6)	(0.2)	
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	(1.1)	(0.2) (1)	0.7	(0.6)	(0.2)	
סך כל ההתחייבויות	(1.1)	(0.2)	0.7	(0.6)	(0.2)	

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

באור 11ב- שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו		רווחים (הפסדים) נטו		נכסים
שווי הוגן ליום	שמומשו ושטרם מומשו	שווי הוגן ליום	שמומשו ושטרם מומשו	
31 בדצמבר 2014	בדוח רווח והפסד	30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
* -	0.1	* -	(0.1)	חוזי מטבע חוץ
* -	0.1 (1)	* -	(0.1)	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
* -	0.1	* -	(0.1)	סך כל הנכסים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו		רווחים (הפסדים) נטו		נכסים
שווי הוגן ליום	שמומשו ושטרם מומשו	שווי הוגן ליום	שמומשו ושטרם מומשו	
31 בדצמבר 2013	בדוח רווח והפסד	30 בספטמבר 2014	ליום 30 בספטמבר 2014	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
* -	(0.1)	-	0.1	חוזי ריבית שקל מדד
0.1	* -	-	(0.1)	חוזי מטבע חוץ
0.1	(0.1) (1)	-	-	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
0.1	(0.1)	-	-	סך כל הנכסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
(0.2)	(1.1)	(0.6)	0.7	חוזי ריבית שקל מדד
(0.2)	(1.1) (1)	(0.6)	0.7	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(0.2)	(1.1)	(0.6)	0.7	סך כל ההתחייבויות

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

(1) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

באור 11ב- שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

נכסים	רווחים (הפסדים) נטו			
	שווי הוגן ליום 1 בינואר 2014	שמומשו ושטרם מומשו בדוח רווח והפסד	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי ריבית שקל מדד	*-	(0.1)	0.1	-
חוזי מטבע חוץ	0.1	*-	(0.1)	*-
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.1	(0.1) (1)	-	*-
סך כל הנכסים	0.1	(0.1)	-	*-
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי ריבית שקל מדד	(0.2)	(1.1)	1.3	-
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	(0.2)	(1.1) (1)	1.3	-
סך כל ההתחייבויות	(0.2)	(1.1)	1.3	-

(*) קטן מ- 50 אלפי ש"ח

(1) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

באור 11ג- מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים נכסים בגין מכשירים נגזרים חוזי מטבע חוץ
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי	
1.05%-5.14%	**-	סיכון אשראי-צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	
30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)				פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה התחייבויות התחייבויות בגין מכשירים נגזרים חוזי ריבית שקל מדד
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי	
*-0.68%-2.72%	(0.6)	ריבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
31 בדצמבר 2014				א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים נכסים בגין מכשירים נגזרים חוזי מטבע חוץ
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי	
1.25%-5.75%	**-	סיכון אשראי-צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	

* נובע מריבית ריאלית שלילית.

**נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

באור 11ב- שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

שווי הוגן ליום		רווחים (הפסדים) נטו		שווי הוגן ליום	
1 בינואר 2014	שמומשו ושטרם מומשו בדוח רווח והפסד	שמומשו ושטרם מומשו	סילוקים	31 בדצמבר 2014	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014
נכסים					
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
*-	(0.1)	0.1	-	-	-
0.1	*-	(0.1)	-	*-	*-
0.1	(0.1) (1)	-	-	*-	*-
0.1	(0.1)	-	-	*-	*-
סך כל הנכסים					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
(0.2)	(1.1)	1.3	-	-	-
(0.2)	(1.1) (1)	1.3	-	-	-
(0.2)	(1.1)	1.3	-	-	-
סך כל ההתחייבויות					

(*) קטן מ- 50 אלפי ש"ח

(1) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

באור 11ג- מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים			
נכסים בגין מכשירים נגזרים חוזי מטבע חוץ			
1.05%-5.14%	**-	סיכון אשראי-צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים
30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)			
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים חוזי ריבית שקל מדד			
*-0.68%-2.72%	(0.6)	ריבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
31 בדצמבר 2014			
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים			
נכסים בגין מכשירים נגזרים חוזי מטבע חוץ			
1.25%-5.75%	**-	סיכון אשראי-צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים

* נובע מריבית ריאלית שלילית.

**נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

באור 12 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2015	2014	2015	
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות (הוצאות) ריבית על נכסים				
114.5	114.2	38.4	39.6	מאשראי לציבור
3.8	(1.1)	1.8	1.2	מאשראי לממשלה
3.8	0.7	0.9	0.2	מפקדונות בנק ישראל וממזומנים
1.8	1.3	0.7	0.6	מפקדונות בבנקים
5.0	2.3	1.6	0.9	מאגירות חוב
128.9	117.4	43.4	42.5	סך כל הכנסות הריבית
ב. הכנסות (הוצאות) ריבית על התחייבויות				
(12.0)	(5.2)	(4.7)	(3.1)	על פקדונות הציבור
(1.7)	0.3	(1.1)	(1.1)	על פקדונות מבנקים
(13.7)	(4.9)	(5.8)	(4.2)	סך כל הוצאות הריבית
115.2	112.5	37.6	38.3	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגירות חוב				
0.2	0.1	0.1	*-	מוחזקות לפדיון
4.7	2.1	1.5	0.9	זמינות למכירה
0.1	0.1	-	*-	למסחר
5.0	2.3	1.6	0.9	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 13 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים		לשלושה חודשים	
שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2014	2015	2014	2015
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים			
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM (1)			
(1.9)	0.8	(0.4)	0.6
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים			
(1.9)	0.8	(0.4)	0.6
א.2. מהשקעה באיגרות חוב			
רווחים (הפסדים) ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה (2)			
19.0	6.1	5.2	(0.1)
19.0	6.1	5.2	(0.1)
סך הכל מהשקעה באג"ח			
0.2	(0.4)	0.3	0.5
א.3. הפרשי שער, נטו			
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
17.3	6.5	5.1	1.0
(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.			
(2) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.			

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2014	2015	2014	2015
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר**			
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים			
0.2	0.2	0.1	0.1
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות			
0.2	(0.2)	0.1	*-
לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו			
0.4	-	0.2	0.1
סך הכל מפעילויות מסחר***			
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר, לפי חשיפת סיכון			
חשיפת ריבית			
0.2	(0.2)	0.1	*-
חשיפה למניות			
0.2	0.2	0.1	0.1
סך הכל			
0.4	-	0.2	0.1

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

** כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

*** להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 12.

באור 14 - מידע על מגזרי פעילות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

(בלתי מבוקר)				
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
משקי	בנקאות	מגזר	ניהול	סה"כ
בית	פרטית	עסקי	פיננסי	מאוחד
הכנסות ריבית נטו:				
27.9	2.8	7.6	-	38.3
מחיצוניים				
הכנסות מימון שאינן מריבית:				
8.7	6.7	3.8	1.1	20.3
מחיצוניים				
36.6	9.5	11.4	1.1	58.6
סך הכנסות				
1.6	-	(0.7)	-	0.9
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
5.2	0.2	2.6	0.1	8.1
רווח נקי				

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

(בלתי מבוקר)				
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
משקי	בנקאות	מגזר	ניהול	סה"כ
בית	פרטית	עסקי	פיננסי	מאוחד
הכנסות ריבית נטו:				
26.5	3.7	7.4	-	37.6
מחיצוניים				
הכנסות מימון שאינן מריבית:				
7.8	6.8	4.6	5.5	24.7
מחיצוניים				
34.3	10.5	12.0	5.5	62.3
סך הכנסות				
(0.3)	-	(0.4)	-	(0.7)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
5.5	0.8	2.1	2.8	11.2
רווח נקי*				

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

באור 14 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
(בלתי מבוקר)				
מגזר משיק בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד
הכנסות ריבית נטו:				
81.2	8.6	22.7	-	112.5
מחיצוניים				
הכנסות מימון שאינן מריבית:				
26.0	21.1	11.7	7.5	66.3
מחיצוניים				
107.2	29.7	34.4	7.5	178.8
סך הכנסות				
4.1	-	(2.0)	-	2.1
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
14.4	1.6	7.9	2.8	26.7
רווח נקי				

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				
(בלתי מבוקר)				
מגזר משיק בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד
הכנסות ריבית נטו:				
80.3	12.3	22.6	-	115.2
מחיצוניים				
הכנסות מימון שאינן מריבית:				
23.7	19.9	13.9	18.3	75.8
מחיצוניים				
104.0	32.2	36.5	18.3	191.0
סך הכנסות				
(1.2)	-	*-	-	(1.2)
הוצאות בגין הפסדי אשראי				
17.2	2.8	6.2	9.7	35.9
רווח נקי**				

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

** הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

באור 14 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014					(מבוקר)
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	
משקי	בנקאות	מגזר	ניהול	סה"כ	
בית	פרטית	עסקי	פיננסי	מאוחד	
הכנסות ריבית נטו:					
107.1	15.7	29.9	-	152.7	מחיצוניים
הכנסות מימון שאינן מריבית:					
32.6	27.5	18.5	21.7	100.3	מחיצוניים
139.7	43.2	48.4	21.7	253.0	סך הכנסות
10.7	1.1	0.2	-	12.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
16.6	3.1	7.7	11.3	38.7	רווח נקי*

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

באור 15 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א.שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)*

רווח כולל אחר			
התאמות בגין הצגת	התאמות	סך הכל	
ניירות ערך זמינים	בגין		
למכירה לפי שווי	הטבות		
הוגן	לעובדים		
יתרה ליום 30 ביוני 2014 (בלתי מבוקר)	2.3	1.3	3.6
שינוי נטו במהלך התקופה	1.4	(0.3)	1.1
יתרה ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)	3.7	1.0	4.7
יתרה ליום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)	(2.0)	2.4	0.4
שינוי נטו במהלך התקופה	2.5	0.4	2.9
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)	0.5	2.8	3.3

* החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב נושא זכויות עובדים ראה ביאור ד.1.

באור 15 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)*

רווח כולל אחר			
סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר)	1.5	5.3	6.8
השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 לאחר היישום	1.5	5.3	6.8
שינוי נטו במהלך התקופה	2.2	(4.3)	(2.1)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)	3.7	1.0	4.7
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)	1.7	1.8	3.5
שינוי נטו במהלך התקופה	(1.2)	1.0	(0.2)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)	0.5	2.8	3.3

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2014 (מבוקר)*

רווח כולל אחר			
סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר)	1.5	5.3	6.8
שינוי נטו במהלך התקופה	0.2	(3.5)	(3.3)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)	1.7	1.8	3.5

* החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב נושא זכויות עובדים ראה ביאור 1.D.

באור 15 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך):

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			בלתי מבוקר		
2014			2015		
לפני מס	השפעת המס	לאחר מס	לפני מס	השפעת המס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
7.4	(2.8)	4.6	3.9	(1.5)	2.4
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(5.2)	2.0	(3.2)	0.1	-	0.1
(רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד(1)					
2.2	(0.8)	1.4	4.0	(1.5)	2.5
שינוי נטו במהלך התקופה הטבות לעובדים					
(0.3)	0.1	(0.2)	0.7	(0.2)	0.5
(0.1)	-	(0.1)	(0.1)	**	(0.1)
הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה (רווחים) הפסדים נטו שסווגו לדוח רווח והפסד(2)					
(0.4)	0.1	(0.3)	0.6	(0.2)	0.4
שינוי נטו במהלך התקופה					
1.8	(0.7)	1.1	4.6	(1.7)	2.9
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014*

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			בלתי מבוקר		
2014			2015		
לפני מס	השפעת המס	לאחר מס	לפני מס	השפעת המס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
22.4	(8.4)	14.0	4.2	(1.6)	2.6
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(19.0)	7.2	(11.8)	(6.1)	2.3	(3.8)
(רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד(1)					
3.4	(1.2)	2.2	(1.9)	0.7	(1.2)
שינוי נטו במהלך התקופה הטבות לעובדים					
(6.3)	2.4	(3.9)	1.7	(0.6)	1.1
(0.5)	0.1	(0.4)	(0.1)	**	(0.1)
הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה (רווחים) הפסדים נטו שסווגו לדוח רווח והפסד(2)					
(6.8)	2.5	(4.3)	1.6	(0.6)	1.0
שינוי נטו במהלך התקופה					
(3.4)	1.3	(2.1)	(0.3)	0.1	(0.2)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

ראה הערות בעמוד הבא

באור 15 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך):

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 *

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
מבוקר	לפני מס	השפעת המס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן			
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו התאמות לשווי הוגן	22.9	(8.6)	14.3
(רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד(1)	(22.6)	8.5	(14.1)
שינוי נטו במהלך התקופה	0.3	(0.1)	0.2
הטבות לעובדים			
הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה	(5.0)	1.9	(3.1)
(רווחים) הפסדים נטו שסווגו לדוח רווח והפסד(2)	(0.7)	0.3	(0.4)
שינוי נטו במהלך התקופה	(5.7)	2.2	(3.5)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה	(5.4)	2.1	(3.3)

הערות:

* החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב נושא זכויות עובדים ראה ביאור T.1.

** נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה ביאור 13.
(2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות. פירוט נוסף ראה בביאור 6 בדבר הטבות לעובדים.

באור 16 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח

עדכון שיעורי מס רווח ומס שכר

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף המפחית את שיעור מס ערך מוסף ב-1% כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 באוקטובר 2015. למועד הדיווח החל ב-30 בספטמבר 2015, טרם עודכנו מס רווח ומס שכר החלים על מוסדות כספיים וכן הליך עדכון חקיקתם לא הושלם למעשה למועד זה.

כצעד משלים לעדכון מס ערך מוסף כאמור, ביום 12 באוקטובר אישרה מליאת הכנסת את הצו הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים ירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מ-1 לאוקטובר 2015. הצו יחול בשנת המס 2015 לגבי השכר המשולם בעד עבודה בחודש אוקטובר 2015 ואילך ולגבי החלק היחסי מהרווח בשנת מס זו.

לאור זאת, שיעור המס הסטטוטורי ירד מ-37.71% ל-37.58% בשנת 2015 ול-37.18% משנת 2016 ואילך (שיעורי המס הינם בהנחה כי שיעור מס חברות עומד על 26.5%).

השינויים בשיעורי מס רווח ומס שכר שנחקקו לאחר מועד הדיווח, לא קיבלו ביטוי במדידת פריטים בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2015, השינויים כאמור יבואו לידי ביטוי במדידת הפריטים בדוחות הכספיים בתקופת הדיווח הבאה.

להערכת הבנק, לשינוי במס לא צפויה השפעה מהותית על דוחותיו הכספיים של הבנק.

כ"ז חשון תשע"ו
09/11/2015

לכב'
מר אלון שפירא, סמנכ"ל
בנק מסד בע"מ

הערכה אקטוארית להתחייבות כלפי עובדים ופנסיונרים

הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי בנק מסד להעריך את ההתחייבות שלו כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות ליום 30 בספטמבר 2015 (להלן - "ההתחייבות"), בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכללי חשבונאות מקובלים בישראל.

פרט לביצוע הערכה אקטוארית זו, ולדו"ח "אקטואר מתקף" שערכתי בעבר, אין לי כל קשרים עסקיים עם בנק מסד, חברות הבנות שלו, חברות קשורות לבנק, בעל עניין בבנק או כל גורם אחר העלולים להעלות ספקות באשר לאובייקטיביות שלי. לא קיימת תלות ביני ובין הבנק ועבודתי לא לוותה בהגבלות או בהתניות כלשהן אשר עשויות היו להשפיע על עבודתי.

היקף חוות הדעת האקטוארית

לצורך חישוב ההתחייבויות של הבנק, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי הבנק. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההתחייבות בדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות.

ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן.

השכלה

תואר ראשון ושני במתמטיקה מאוניברסיטת קמברידג', אנגליה
חבר נלווה במכון האקטוארים (בריטניה)
חבר מלא באגודת האקטוארים בישראל

ניסיון מקצועי

1975-1978	London Life Association Ltd – מתמחה במחלקה אקטוארית
1978-1980	הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ – מנהל מחלקה אקטוארית
1980-1986	כלל חברה לביטוח בע"מ – אקטואר ראשי
1986-1991	עלית תעשיות בע"מ – כלכלה, תמחור, מערכות מידע
1991-2000	מנורה חברה לביטוח בע"מ – סמנכ"ל, אקטואר ראשי
2001-2006	מגדל חברה לביטוח בע"מ – סמנכ"ל, אקטואר ראשי ביטוח חיים ובריאות
מ-2007	יועץ עצמאי
	בין לקוחותיי: בנקים, חברות ביטוח, חברות ציבוריות (חישובי IAS19), חברת ביטוח משנה, חברות פיננסיות

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone: +972 2 654 1430

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון: 02-6541430

חוות הדעת

הערכתי את ההתחייבויות בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, הוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי. ההנחות והשיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להנחיות וכללים המפורטים לעיל.

ההתחייבות המפורטת בדין וחשבון האקטוארי, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי התחייבות הולמת לכיסוי ההתחייבויות הבנק כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות אחרות וכן את התחייבותו בגין עתודה לפיצויים מוגדלים ופנסיה תקציבית לעובדים בכירים.

אני מסכים שחוות דעתי זו תפורסם כחלק מהדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2015.

ביקשתם שאחשב את ההתחייבות כלפי העובדים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 בגין חובת פיצויים, שי לחג, הטבות לפנסיונרים, ימי מחלה, מענק ותק, המבוססת על הנתונים שנמסרו לי על ידכם, בהתאם להוראות בנק ישראל. ההתחייבות ליום המאזן היא כדלקמן:

לאחר תקופת העסקת העובד -
התחייבות ברוטו: 68,906 אלפי ₪
נכסי תכנית: 54,298 אלפי ₪

במהלך תקופת ההעסקה (מענקי יובל): התחייבות 900 אלפי ₪.

ר' טבלאות מפורטות בהמשך.

בכבוד רב

דב רפאל MA AIA FILAA
אקטואר יועץ

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

www.4actuaries.co.il

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

dov@4actuaries.co.il

תיאור של כל אחת מההטבות

- **פיצויים פיטורין:** הנחת הבנק היא שכל עובד שיעזוב או יפרוש לפנסיה יקבל פיצויי פיטורין כחוק (שכר אחרון כפול ותק) או הנכס הנצבר לזכותו. נכסי עובדים מעבר לחובת הפיצויים נחשבים "נכסים עודפים" ואינם כלולים החישוב האקטוארי.
- **שי לחג:** מתנה שמועברת לעובדים ולאוכלוסייה בפרישה כל שנה בפסח ובראש השנה. העלות הנוכחית לבנק הינו 850 ₪ בחג הפסח ועוד 150 ₪ בראש השנה. ערך השי לחג אינו מוצמד למדד וזאת עקב הסכם עם העובדים שנחתם בספטמבר 2009. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר (18%) בגין עובדים ופנסיונרים, אבל לא בני הזוג. שי לחג ניתן גם לבן זוגו של פנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.
- **הבראה:** הפנסיונרים (אבל לא לבני זוג) שפרשו לפני 1/7/2014 זכאים לקבל כל שנה שווי של 9 ימים של תעריף הבראה יומי 496 ₪ נכון ליום החישוב. סכום זה משולם פעם אחת בשנה (ההנחה היא שהתשלום מתבצע בסוף הרבעון השני בכל שנה). בעקבות הסכם שנחתם במהלך רבעון שלישי של 2009 עם העובדים, שונתה ההנחה לגבי הטבה זו באופן הבא: כל עוד גובה ההטבה מעל המינימום הנדרש לפי חוק, ההטבה לא צמודה למדד ותישאר בגובה הנומינלי הנוכחי. ברגע שהסכום על פי חוק (עקב הצמדתו למדד) משתווה לגובה של ההטבה, הסכום יוצמד למדד מאותו רגע והלאה. בהנחה של 2.0% מדד לטווח הארוך, צפוי ביטול הצמדה לתקופה של כשנתיים. על ההטבה יש להוסיף מס שכר בשיעור 18%.
- **קאנטרי קלאב:** פנסיונר זכאי להשתתפות של הבנק בחברות של עובד בתרבות פנאי (קאנטרי, מכון כושר, בריכת שחיה) יש תקרה בהשתתפות לעובד ובנוסף יש מגבלת תקציב לתשלום הטבה זו לעובדים. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2013, היא 471 ₪. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר בשיעור של 18%. ההטבה ניתנת גם לבן זוג של הפנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.
- **קייטנות:** פנסיונר שפרש לפני 1/7/2014 זכאי לקבל השתתפות הבנק בשליחת 2 ילדים/נכדים לקייטנות בקיץ. הטבה זאת מאוד תלויה במצב המשפחתי של הפנסיונר, מספר וגיל הילדים ונכדים של הפנסיונר. הטבה זו ניתנת בדרך כלל בחודשי הקיץ. על בסיס הנתונים שנמסרו לנו חישבנו את ההטבה הממוצעת שמשולמת לעובד שמנצל זכות זאת וסכום זה עומד על 969 ₪ לשנה נכון ליום החישוב, כאשר עיתוי התשלום הוא אמצע אוגוסט (רבעון שלישי). בדומה לשי לחג גם הטבה זו בעבר הייתה צמודה למדד והצמדה זו בוטלה בשנת 2010. בעקבות ההסכם שנחתם עם העובדים. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2013, היא 239 ₪. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר בשיעור של 18%. ההטבה ניתנת גם לבן זוג של הפנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.
- **נופש לגימלאי:** גמלאי הבנק זכאי להחזר בגין נופש עד לסך 300 ₪ כנגד הצגת חשבונית. הנופש חייב להיות בארץ. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2013, היא 45 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.
- **מנוי לתאטרון:** לתיאטרונות שבהסדר חיוב של 65% מעלות המנוי, לתיאטרונות שאינם בהסדר החזר של 35% מעלות המנוי עד לתקרה של 400 ₪. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2012, היא 49 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.
- **מתנות לרגל אירועים - הולדת ילד/ה, בר/בת מצווה של בן/בת נכד/נכדה, בן/בת התחתן/ה, הולדת נכד/ה שווי הטבה 250 ₪. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2012, היא 57 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.**

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

dov@4actuaries.co.il

C:\Dropbox\Dropbox\330 Clients\450 Bank Massad\2015-09\Report\2015-09 Massad report signed 2015-11-09.docx

- **מתנת גיוס:** גמלאי הבנק זכאי לקבל תיק לנכדו/נכדתו (2 נכדים בלבד) בעת גיוסו/ה לצה"ל. עלות משוערת 200 ₪. אין להוסיף מס שכר. לצורך החישוב ובהעדר מידע אחר, הנחנו שהמתנות ייתנו בהגיע הגמלאי לגיל 75 ולגיל 80.
- **סל אבילים:** במקרה של מוות מדרגה ראשונה. עלות משוערת 1,100 ₪. אין להוסיף מס שכר. לצורך החישוב ובהעדר מידע אחר, הנחנו שהמתנות ייתנו בהגיע הגמלאי לגיל 75 ולגיל 80.
- **ימי מחלה:** העובדים צוברים זכויות לימי מחלה של 25 יום בשנה (30 יום במקרה של עובד שעובד 6 ימים בשבוע). אין תקרה לימי מחלה. ימים אלו ניתן להשתמש בהם/לנצלם או במידה והניצול של ימי מחלה היה נמוך, ניתן לקבל פיצוי/מענק בפרישה לפנסיה מוקדמת או פנסיה לפי גיל. במקרה מוות ימי מחלה ניתנים כפיצוי/מענק אם העובד נפטר. מענק ימי מחלה הינו 20% משווי ימי המחלה הלא מנוצלים אם שיעור הניצול הוא מתחת ל- 36%, או 15% אם שיעור הניצול נע בין 36% ל- 65%. אם שיעור הניצול עולה על 65%, העובד אינו זכאי למענק כלל. החישוב מבוסס על תחזית ימי המחלה בעת פרישה, על פי המצב בפועל ביום החישוב ובהנחה שינצל כל שנה בעתיד 10.2 ימי מחלה – זאת על פי ניתוח נתוני הבנק בשנים 2010-2012. עלות יום מחלה נכון ליום החישוב מדווחות ע"י הבנק. מתוך בדיקת ניסיון העבר, צפוי שעלות יום מחלה תעלה ריאלית בהתאם לגיל העובד כדלקמן:

עד גיל 29	5.7%
גיל 30-39	3.4%
גיל 40-49	1.3%
מגיל 50	0.0%

- **מענק 25 שנה:** כל עובד בנק זכאי לקבל מענק בגובה משכורת חודשית אחת בהגיעו לוותק של 25 שנים בניכוי תקופות חל"ת. רכיבי משכורת לצורך הטבה נקבע ע"י הבנק. עלות המענק לבנק כוללת ביטוח לאומי והפרשות סוציאליות (ביחד כ- 26%). מתוך בדיקת ניסיון העבר, צפוי שהמשכורת לצורך מענק הוותק תעלה ריאלית בהתאם לגיל העובד כדלקמן:

עד גיל 29	3.9%
גיל 30-39	2.3%
גיל 40-49	1.0%
מגיל 50	0.2%

- **בדיקות רפואיות:** ההטבה כוללת השתתפות של הבנק בבדיקות רפואיות שנתיות. החל מ-12/2013, נערך חישוב בדומה להטבות האחרות. עלות ההטבה הממוצעת לעובד, על פי נתוני 2012, היא 29 ₪.
- **ביטוח רפואי:** פנסיונרים של הבנק (העובד בלבד ללא בן זוג) זכאים להשתתפות בהוצאות עבור ביטוח רפואי/סיעודי במידה והם מחזיקים פוליסת ביטוח. השתתפות הבנק מוגבלת

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

dov@4actuaries.co.il

ולבנק אין עד היום אף פנסיונר שמנצל הטבה זו. בשלב זה לא כללנו הערכה להתחייבות זו בהנחה שהיא לא מהותית.

- **השכלה גבוהה:** ההטבה כוללת מימון של עד 4 שנות לימוד עבור ילדים לעובדים קבועים שהחלו לקבל את ההטבה לפני פרישת ההורים, וכן החלו את לימודים לפני גיל 26. גובה ההטבה הינו 15,327 ₪ לשנה בתוספת מס שכר. הערכת העלות הצפויה מבוססת על נתוני ילדי העובדים והצפי לנצל את ההטבה לאחר מועד הפרישה, בהתאם לשיעור השתתפות בהשכלה גבוהה בישראל (כ- 45% לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה).
- **צבירת זכויות על פני תקופת העבודה:** ההתחייבות בגין זכויות העומדות לתשלום בעת הפרישה או לאחר מכן (פדיון ימי מחלה והטבות פנסיונרים) פרוסה לפי קו ישר על פני התקופה מכניסת העובד לעבודה ועד למועד הפרישה הצפוי. ההתחייבות בגין מענק ותק פרוסה על פני תקופת המענק.

אוכלוסייה ונתונים הרלבנטית לכל אחת מההטבות

פעילים (זכאים לכל ההטבות, למעט דמי הבראה וקייטנות): 325
פנסיונרים: (זכאים להטבות פנסיונרים, אבל לא למענק ותק וימי מחלה): 50
שאיירי פנסיונרים (חלק מההטבות): 11

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

www.4actuaries.co.il

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

dov@4actuaries.co.il

הנחות דמוגרפיות וכלכליות

- תמותה: בהתאם להנחיית המפקח על הבנקים, ההערכה מבוססת על לוחות תמותה עדכניים לחברות הביטוח ושיטת החישוב כפי שמפורט בחוזר מספר 2013-1-2 שהתפרסם ב- 6/3/2013.
- שיעורי יציאה לנכות: כפי שמפורט בחוזר מספר 2012-3-4 שהתפרסם ב- 27/12/2012.
- עזיבות: נתוני עזיבה מתוך ניסיון הבנק בשנים 2010-2012 מוצגים להלן, ולדעת הבנק אין סיבה להניח שינוי מהותי בעתיד. שיעור העזיבה הממוצע בשנה הקרובה, הנובע מהטבלה זו, הוא 1.26%.

ותק	בעבודה	עזב	שיעור
0	68	13	19.1%
1	88	7	8.0%
2	78	8	10.3%
3	79	4	5.1%
מ-4 עד 9	130	6	4.6%
מ-10	477	4	0.8%
סה"כ	920	42	

- שיעור היוון: ריבית אג"ח ממשלתית בתוספת מרווח קונצרני, על פי הנחיית המפקח על הבנקים. שיעור ההיוון הממוצע ליום המאזן הוא 2.35% ריאלית.
- שיעור אינפלציה צפויה: 2%
- גידולי ראלי של משכורת: ר' התייחסות לעיל בסעיפים "ימי מחלה" ו"מענק ותק".
- ניצול ימי מחלה: כמפורט לעיל, 10.2 ימי מחלה לשנה לעובד.
- גיל פרישה צפוי: להערכת הבנק, 67 לגברים ו- 64 לנשים.
- שיעור מס שכר 18%, כפי שהיה במועד החישוב

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

www.4actuaries.co.il

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

dov@4actuaries.co.il

ריכוז התחייבויות ונכסים ל-30/9/2015:

מס' סה"כ	מדינות	השכלה	סל אבילים	גיוס	אחרים	תאטחון	נופש	הבראה	קייטנה	קאנטרי	ש לחג	ש לחג	ימי מחלה	פיצויים	ריכוז התחייבויות ונכסים ליום המאזן
971	69,226	40	516	111	20	79	68	63	3,081	183	898	299	1,979	7,274	54,613
900	68,906	40	439	109	20	80	68	63	2,931	176	895	293	1,943	7,136	54,714
-71	(319)	0	(77)	(3)	(1)	0	0	0	(150)	(8)	(3)	(6)	(36)	(138)	101
	53,980														53,980
	54,298														54,298
	318														318
	416														416
															התחייבות לפיצויים נטו בתום התקופה
															ב. השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת
844	(7,319)	(6)	(102)	(16)	(3)	(11)	(10)	(9)	(247)	(14)	(126)	(46)	(303)	(788)	(5,639)
965	8,450	7	(26)	20	4	15	13	12	291	17	163	61	397	939	6,538
843	(7,211)	(6)	(67)	(16)	(3)	(11)	(10)	(9)	(4)	(14)	(127)	(46)	(304)	(809)	(5,785)
965	8,207	7	(67)	21	4	15	13	12	11	17	164	61	400	950	6,601
842	215	(2)	(102)	(6)	(1)	(5)	(4)	(4)	0	0	(51)	(21)	(140)	(818)	1,370
966	(496)	3	(26)	8	1	6	5	5	0	0	60	25	164	962	(1,708)
965	7,485	0	(67)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	950	6,601
843	(6,660)	0	(67)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(809)	(5,785)
854	66,460	40	372	109	20	80	68	63	2,931	176	895	293	1,943	6,934	52,538

השוואה לעומת תקופות קודמות, על פי כללי החישוב החדשים (סה"כ הטבות ביום העסקה, לא כולל מענקי יובל):

31/12/2013	30/09/2014	31/12/2014	30/09/2015	ריכוז התחייבויות ונכסים ליום המאזן
66,341	62,261	62,261	69,226	ערך נוכחי של התחייבות בתחילת התקופה
62,261	70,190	69,226	68,906	ערך נוכחי של ההתחייבות בסוף התקופה
(4,080)	7,929	6,965	(319)	הפרש
50,013	49,743	49,743	53,980	ערך נוכחי של נכסים בתחילת התקופה
49,743	54,757	53,980	54,298	ערך נוכחי של נכסים בסוף התקופה
(270)	5,014	4,237	318	הפרש
311	704	633	416	התחייבות לפיצויים נטו בתום התקופה
				ב. השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת
(6,289)	(7,542)	(7,497)	(7,319)	היוון+1
7,228	8,631	8,597	8,450	היוון-1
(6,246)	(7,384)	(7,354)	(7,211)	מדד+1
7,087	8,323	8,307	8,207	מדד-1
597	(557)	20	215	עזיבה+1
(756)	(591)	(339)	(496)	עזיבה-1
6,510	7,857	7,557	7,485	שכר+1
(5,806)	(7,717)	(6,785)	(6,660)	שכר-1
60,120	67,614	66,672	66,460	התחייבות לפי 0 עליית שכר ריאלית

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בנין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329